

2/2019

LOVEC

GLASILO LOVSKE ZVEZE SLOVENIJE
FEBRUAR – SVEČAN

Škornji TIGAR Alaska 41,90 €
Škornji TIGAR Canada 40,40 €
Škornji TIGAR One 36,50 €

Različni modeli škornjev TIGAR

www.avantura.info Avantura Trade d.o.o., Notranjska 4, 8230 Postojna
05 726 40 70 | info@avantura.info

TERMO ŠKORNJI

izredno topli, lahki in povsem nepremočljivi škornji, ki segajo do kolena. Podplati so čvrsti, preprečuje zdrse in nudi dober oprijem na spolzkih tleh, pa tudi na gladki skali in ledu. Škorenj je udoben in omogoča dolgočasno hojo po različnem terenu, tudi po snegu in ledu.

DO -50 °C

58,50 €

Velikosti od 41 do 48

INFORMACIJE IN NAROČILA:
info@beluga.si, www.beluga.si

Sestava škornja:
OVČJA VOLNA EVA MATERIAL Z MEŠURČI
FILC
TOPLOTNO IZOLACIJSKA FOLJA

TAKO TOPLIH IN LAHKIH ŠKORNJEV SE NIŠTE IMELO!

KROJASTVO

Slavnotejni lovske kroje, srajce (tudi z dolgimi rokavi), telovnike, plašče hubertus in pelerine izdelujemo po meri.

ROŽMAN

Branko Rožman, s.p.
Erjavčeva 5, Brežice
GSM: 031/544 808

TEHNOOPTIKA

SMOLNIKAR d.o.o.
Brodjeva ulica 13,
1001 Ljubljana-Crnuče
tel./fax: 01/426 32 72
e-mail: tehnooptika@siol.net
www.tehnooptika-smolnikar.si

NIKON Prostaff5 8x42
Akcijna cena: 199,00 €

NIKON Monarchs 8x42
Akcijna cena: 319,00 €

Nikon

Servis dvogledov in strelnih daljnogledov!

Aktualne premovlečne repetirke na enem mestu!

MERKEL
Markel Helix
Najhitrejša premovlečna puška

Blaser
Blaser R8

Heym SR30
Premovlečna puška z možnostjo naprožila ("šnelarja") in brez doplačila levo kopito in zaklep!

HAENEL
Haenel Jaeger 10

Prodaja vrhunskih izdelkov

- **Optike:** Swarovski, Kahles, Zeiss, Delta, Aimpoint, MTC
- **Puške:** Merkel, Haenel, Blaser, Sauer, Steyr Mannlicher, CZ, Heym, FX Airguns in Mauser
- **Strelivo:** RWS, Geco, Blaser, KJG, Sellier&Bellot, Rottweil, Sax, LFB, Nobel Sport Italia
- **Oblačila:** Chevalier

Izvajamo vsa puškarska dela.

Puškarstvo Špendal
Gramozna pot 9, 1000 Ljubljana
gsm: 041 399 307, 031 393 664 email: puskarstvo@siol.net
Nova spletna trgovina:
http://guns-spendal.com/shop/

Afriški safari selekcijski lov za 2.990 € z odstrelom 10 košut impal

s 6 dnevi lova, bivanjem, hrano in vsemi prevozi, tudi letalskim v Južno Afriko. Odstreli samic dodatne divjadi so: 120 € (kudu, elipsasta vodna antilopa (vaterbok), gnu), 200 € (eland, oriks, zebra), le 350 € za žirafa. Možna je kombinacija z lovom trofejne divjadi. Termin: 15.-24. 9. 2019.

Rusija: Izjemno uspešen lov na losa v ruku že za 1.990 €. Odstrelna taksa: los 2.500 €, sibirski srnjak 1.100 €. Termin: 30. 9.-8. 10. 2019.

Kozorog (Španija; februar-april): 3 dni z 2 dnevoma lova, vključno z odstrelom kozoroga brez omejitve trofejne vrednosti za ceno 3.990 €.

Krompirjeve počitnice na **Mavriciju**: tridnevni lov z odstrelom rusa jelena v zlati medalji za 2.990 €. In možnost ribolova na tuno in marlina.

Kanada: 3.500 € za šestdnevni lov in uplen črnega medveda v juniju. Ob prijavi do 15. 2. je odstrel drugega medveda brezplačen.

Pasat, d.o.o., Dolenjska cesta 11, 1000 Ljubljana
www.pasat.si > info@pasat.si > tel.: 01 428 37 40 > GSM: 041 728 143

DOG

ELEKTRONSKE ovratnice za učenje psa ovratnice proti lajanju nevidne ograje

PROFESIONALNA KVALITETA DOSTOPNE CENE EVROPSKI IZDELEK 3 LETNA GARANCIJE

akcija -20%

M-NET, d.o.o., TEL.: 040 760 760
www.dogtrace.si
e-mail: info@dogtrace.si

LOVEC

Revija za lovstvo, lovsko kinologijo in varstvo narave
Letnik CII., št. 2

februar – svečan

Lovec je z odločbo Ministrstva za kulturo RS, št. 61510-129-2009/8, od 6. 7. 2011 vpisan v razvid medijev pod zap. št. 1633.

ISSN 0024-7014

Glasilo izdaja

Lovska zveza Slovenije

Priprava in tisk
Tiskarna Evrografis, d. o. o., Maribor
Poštnina je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

UREDNIŠKI ODBOR:
Predsednik dr. Arpad Köveš

Odgovorna urednica
Jasna Kovačič Siuka

Bojan Avbar, Franc Černigoj,
Leo Fabiani, dr. Boštjan Pokorny

Lektorica in korektorica
Marjetka Šivic
Tehnični urednik Milan Samar
Tajnica uredništva Eva Strajnar

Lovec izhaja v začetku vsakega meseca, razen poletne številke 7–8, ki je združena in izide v začetku julija.
Ta številka je izšla v 22.000 izvodih.
Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC obdavčeno po 9,5% stopnji.

Besedila za objavo obvezno pošljite po e-pošti v Wordovem formatu, uradne dopise pa podpisane in zigosane naknadno tudi po navadni pošti. Fotografije sprejemamo v formatu jpg, in sicer v nezmanjšani resoluciji (velikost 1–2 MB; 300 dpi); lahko tudi na CD. Pošiljatelj naj pripiše tudi svojo telefonsko številko.

Uredništvo glasila Lovec
Župančičeva 9 – p. p. 505
1001 Ljubljana
e-naslov: lovec@lovska-zveza.si
Tel.: (01) 24-10-922
Predstavitvene strani LZS:
<http://www.lovska-zveza.si>

Mali oglasi

Male oglase (besedilo in dokazilo o vplačilu) sprejemamo na e-naslov: lovec@lovska-zveza.si ali na naslov uredništva revije.
Cene malih oglasov: do 15 besed 4 €, od 15 do 25 besed 5 €, od 25 do 30 besed 6 €, za vsako nadaljnjo besedo 0,2 €.
Male oglase je treba plačati vnaprej.
Položnic ne pošiljamo. Preštejte besede in ustrezno vsoto nakažite na TRR Lvske zveze Slovenije: Nova ljubljanska banka, d. d., št.: SI56 02010-0015687097; SWIFT oz. BIC koda: LJBAS12X.
Sklic naj se glasi: SI 00 in zraven datum plačila. Primer za nakazilo 18. 9. 2015: SI 00 18092015.
Pod namen plačila morate obvezno napisati: MALI OGLAS.

Foto: Jaroslav Pap

IZ VSEBINE:

A. Köveš:	Naša pričakovanja v tem letu	56
IZ DNEVNEGA TISKA		58
LOVSTVO		60
L. Bradač,		
M. Brunskole:	Mladoletni, dobrodošli v lovsko družino!	60
G. Bolčina:	Prve pasemske organizacije in njihovi simboli	63
RASTLINE IZ LOVSKIH REVIRJEV		68
T. Angerer:	Glog	68
LOVSKI NABOJI		69
G. Hodnik:	6,5 x 68 – Najmočnejši evropski 6,5 mm naboj	69
PO LOVSKEM SVETU		71
J. Logar:	66. Zasedanje Delovne skupnosti lovskih zvez jugo-vzhodnega alpskega prostora	71
NA KRATKO IZ TUJEGA TISKA ...		73
LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO		74
S. Prezelj:	Srnjak in dekle	74
Uredniški odbor		
Založništva LZS:	Javni natečaj za prozna in pesniška literarna besedila z lovsko tematiko v letu 2019	79
F. Koščak:	Lovčeva romanca	80
LOVSKA ORGANIZACIJA		81
V. Prodan:	Testiranje aplikacije Povez divjadi	81
M. Toš:	Občni zbor LZ Maribor potrdil dobro delo	82
U. Kmetec:	40 let delovanja Lovskega pevskega zbora Trbovlje	83
B. Galjot:	30 let Škofjeloškega pevskega zbora	84
F. Černigoj:	Prvi lovski tabor otrok Brkinsko-Kraške ZLD	84
B. Ogorevc:	Praznovanje pod Mangartom	85
Pomurski sejem, d.d.:	Zakuhajte odlično druženje na sejmu LOV 2019!	86
JUBILANTI		87
MLADI IN LOVSTVO		88
V. Javornik in		
A. Horvat:	Lovec obiskal slovenjgraški vrtec	88
LOVEC ZA MLADE	Nutrija (<i>Myocastor coypus</i>)	89
LOV NA ČRKE IN ŠTEVILKE		90
LOVSKI OPRTNIK		91
B. Grošelj:	Lovski krst ob rekordnem plenu	91
M. Richter - Zeleni:	Lov, namenjen štirim 30-letnikom	92
U. Troha:	Lov mladih v LD Hubelj	93
A. Strupeh:	34. Srečanje petih lovskih družin na Primožu	93
B. Avbar:	Kdor lovi, zlo ne misli	94
M. Toš:	Lovsko prijateljstvo, ki traja že več kot 40 let	94
J. Weber:	Jankov lov in drugi dogodki v LD Babno Polje	95
F. Majerič:	Destrniški lovci v Porabju	95
Prijatelji LD Medvode:	Žigu v spomin	96
S. Sovič:	Poseben dan za lovce LD Velunja	96
M. B.:	Lovec, paziš na svoj ugled?	97
M. Toš:	Diana	98
Žan, Eva:	Ličnica divjega prašiča s česnovno omako	98
V SPOMIN		99
LOVSKA KINOLOGIJA		100
V. Pirher:	Sežunov memorial 2018	100
M. Strmčnik:	Preizkušnja naravnih zasnov psov gonicev	100
V. Pirher:	Jesenska vzrejna preizkušnja Solms	101
V. Pirher:	Vsestranska uporabnostna preizkušnja ptičarjev – mojstrski preizkus vodnika in psa	101
KZS:	Predvidena legla lovskih psov	102

SLIKA NA NASLOVNICI:

Muflon – *Ovis amon*

Foto: Lojzi Avsenik

Na računalnik natipkane prispevke pošiljajte na elektronski naslov lovec@lovska-zveza.si. Poslanih prispevkov in fotografij ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajsanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorski možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva in Lvske zveze Slovenije.

LOVNE DOBE:

Ur. list, št. 101/17. 9. 2004
in št. 81/14. 11. 2014

Srna
srnjak, lanščak:
1. 5.–31. 10.

srna, mladici obeh spolov:
1. 9.–31. 12.
mladica:
1. 5.–31. 12.

Navadni jelen

jelen:
16. 8.–31. 12.

košuta:
1. 9.–31. 12.

teleta:
1. 9.–31. 1.

junica, lanščak:
1. 7.–31. 1.

Damjak

damjak:
16. 8.–31. 12.

košuta:
1. 9.–31. 12.

teleta:
1. 9.–31. 1.

junica, lanščak:
1. 7.–31. 1.

Muflon

oven, lanščaki obeh spolov in jagnjeta obeh spolov:
1. 8.–28. 2.

ovca:
1. 8.–31. 12.

Gams

kozel, koza, kozlički obeh spolov, enoletni obeh spolov:
1. 8.–31. 12.

Kozorog

kozel, koza, kozlički obeh spolov, enoletni obeh spolov:
1. 8.–31. 12.

Divji prašič

merjasec:
1. 1.–31. 12.

svinja:
1. 7.–31. 1.

ozimci in lanščaki obeh spolov:
1. 1.–31. 12.

Poljski zajec

1. 10.–15. 12.

Kuna belica, kuna zlatica

1. 11.–28. 2.

Jazbec

1. 8.–31. 12.

Lisica

1. 7.–15. 3.

Sakal*

1. 7.–15. 3.

Rakunasti pes (enok)

1. 8.–31. 3.

Navadni polh

1. 10.–30. 11.

Alpski svizec

1. 9.–30. 10.

Pižmavka

1. 1.–31. 12.

Nutrija

1. 1.–31. 12.

Fazan

1. 9.–28. 2.

Poljska jerebica (gojena)

1. 9.–15. 11.

Raca mlakarica

1. 9.–15. 1.

Šoja

1. 8.–28. 2.

Sraka

1. 8.–28. 2.

Siva vrana

1. 8.–28. 2.

Medved in volk

Po veljavnem Pravilniku in Odločbi o odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave

* Po monitoringu

Naša pričakovanja v tem letu

Dr. Arpad Köveš,
predsednik Uredniškega odbora

Odločno smo zakorkali v novo leto. Ker v vsako vedno vstopamo z velikimi pričakovanji in upi, se spet sprašujemo, kaj v tem letu lahko pričakujemo za našo obsežno lovsko organizacijo, ki premore celo več ognjene moči kot naša slovenska vojska. Osebnostno menim, da nič posebno dobrega. Nad lovstvo, ki se lahko ponaša tudi s sooblikovanjem narodove identitete, saj že več kot stoletje pomaga med drugim razvijati tudi kulturno in etnološko tradicijo našega naroda, se bolj ali manj neprestano zgrinjajo le temni oblaki. Lovstva so se oklepali in ga v težkih časih podpirali tudi kulturni zanesenjaki in veliki vplivni narodovi možje, ki jih dandanes kar malo pogrešamo. Z njihovo pomočjo se je naša organiziranost obdržala v najtežjih časih in je lahko prispevala levji delež tudi k narodovi obrambi. Marsikje so bile prav lovske puške prve uperjene v sovražnika slovenskega naroda; zato tega nikoli ne smemo pozabiti. Še vedno pa se v naši družbi krepijo čudne težnje nekaterih civilnih pobud, ki nas žigosajo kot združenje »nebodisigatreba« ter nas pogosto označujejo z nespodobnimi oznakami in primerjavami, ker ne poznajo dovolj našega pravega poslanstva, razvejane dejavnosti in bistva naše organiziranosti. Tudi sami smo krivi za to; predolgo smo bili sami sebi dovolj ... Po dobrem četrletju demokracije žal ugotavljamo, da smo na tej točki še vedno na začetku. Še naprej se kot narod soočamo z izgubami vrednot, za katere tudi lovstvo ni neobčutljivo. Še vedno je med nami preveč negativnih pojavov, pomanjkanja spoštljivega odnosa, hierarhije, premalo cenimo znanje in vse, kar je potrebno za čvrstost temeljev neke združbe, tudi lovske organizacije.

Med drugim smo iz leta v leto žal priča, da v nekaterih lovskih organizacijah, predvsem v lovskih družinah, nastajajo nepotrebni medsebojni spori, delitve na skupine. Kot da nismo vsi enakopravni člani zelene bratovščine, kot da se ne zavedamo, da moramo biti enotni, saj bomo le tako dovolj močni tudi navzven! Vse to ustvarja negativno energijo in z nezadovoljstvom s prstom kažemo na vse drugo; marsikdaj tudi na državo. Čeprav si ne priznamo, smo večasih, žal, prav sami sebi največji sovražnik. V naši družbi so delitve postale že stalnica praktično na vseh ravneh, kar seveda ni dobro, žal je tako tudi v lovstvu. Da bi se ta negativen trend obrnil, lahko največ storimo sami. Imamo svoja pravila, svoj etični kodeks – a se vprašajmo, ali jih tudi upoštevamo? Menim, da vse premalo. Zato je naloga ne samo naše krovne orga-

nizacije, ampak tudi vodstev območnih lovskih zvez, da se kot avtoritativne organizacije na tem področju nekoliko bolj zavzamejo, da bi na skupnih srečanjih vsi delovali enotno in v prid spoštovanja medsebojnih odnosov in osebnega spoštovanja do drugače mislečih, kadar mirno izrazijo drugačno mnenje o določenih vprašanjih. Pogosto smo tudi v uredništvu glasila Lovec priča pošiljkam nekorektnih kritičnih prispevkov posameznih piscev. Pravica do objave konstruktivne kritične ocene je seveda pravica vsakega pisca, vendar mora biti le-ta jedrnata, spoštljiva, utemeljena in v nobenem primeru žaljiva! V vseh takih primerih moramo pred objavo opozoriti avtorje, naj žaljivo pisanje preoblikujejo, sicer ga, skladno z uredniško politiko, zavrremo za objavo.

Že nekaj časa se v lovskih organizacijah soočamo z zmanjševanjem števila članstva in dvigom povprečne starosti slovenskih lovcev, ki sega krepko čez 55 let. Mladi se vse manj odločajo za včlanitev v naše vrste, ker so dandanes življenjski trendi drugačni kot pred nekaj desetletji. Študij, graditev poklicne kariere in čezmerna zaposlenost na delovnih mestih terjajo svoje ... Skratka, mladi so preveč zaposleni, da bi se lahko vključili še v neko prostovoljno (ljubiteljsko) organizacijo, ki tudi terja kar precejšnje delovne obveznosti. Vodilo 'nazaj k naravi' je vse bolj preslišano, saj tudi tako udejstvovanje terja določeno mero odgovornosti. Ko smo v naravi, smo del nje in naše početje mora biti v skladu z družbenimi in etičnimi lovskimi normami. Težava nastane, kadar si nekdo zahtevne in enotne norme prikoji po svojem okusu ali na račun drugih članov. Javnosti je verjetno manj znano, koliko neplačanih akcij v dobro narave in divjadi na leto opravimo lovci. To so neizogibne obveznosti, ki pogojujejo članstvo in tudi ožjo lovsko aktivnost. Zahteve po vse več administrativnih zakonskih obveznostih odvrčajo člane od sprejemanja funkcij. Dandanes sprejeti neko funkcijo v lovski družini pomeni tudi, da se funkcionar izpostavi moralno in nosi tudi materialno odgovornost. Vse manj članstva se je pripravljene izpostavljati na ključnih funkcijah.

Ne morem mimo pozitivnega kulturnega poslanstva lovske organizacije, ki se lahko pohvali z bogatim založništvom in rednim izhajanjem mesečnika, ki je po večinskem mnenju na zavidljivi ravni tudi v strokovnem in izobraževalnem pogledu. Prek svoje lovske revije in spletnih strani Lovske zveze Slovenije (LZS) smo sproti seznanjeni o vseh dogodkih doma in po svetu. Iz naših vrst izhajajo številni upodabljajoči umetniki, ki znajo podobe iz narave prenesti na platno ali v les ... Tu je še področje glasbene dejavnosti, številne skupine lovskih rogistov in pevskih zborov, ki svojo aktivnost predstavijo na rednih letnih srečanjih in na različnih dogodkih v domovini in tujini.

Naj še nekaj besed napišem o dejavnosti založništva LZS. Lani sta izšli dve knjigi, ena v sklopu zbirke knjig Strokovne knjižnice, druga v zbirki Zlatorogove knjižnice. V okviru

Strokovne knjižnice je izšla knjiga Čeljustnice prostoživečih parkljarjev avtorjev izr. prof. dr. Boštjana Pokornega in dr. Ide Jelenko Turinek. Bralcem sporočamo, da je uredniški odbor to knjigo uvrstil v to zbirko knjig zaradi njene poglobljene strokovnosti. Nekaj sprememb je nastalo tudi v programu izdaje knjig Zlatorogove knjižnice, saj je namesto predvidene knjige o šakalu izšla leposlovna knjiga Včasih, ko v Grapi prespim žal zdaj že pokojnega avtorja Jožeta Lebana - Drolča. Knjiga – monografija o šakalu bo iz objektivnih razlogov izšla letos. V knjigi o šakalu bo zajetih čim več ugotovitev lani končanega monitoringa (spremljanja stanja) o tej vrsti zveri, ki se hitro širi in je vse številčnejša tudi v Sloveniji.

Spoštovani, kakor ste verjetno lahko opazili, smo lani uvedli nekaj sprememb v glasilu Lovec, tako po oblikovni in nekaj malega tudi po vsebinski strani. Po sklepu uredniškega odbora smo namreč menili, da večjih, korenitih sprememb ne bi bilo dobro uvesti naenkrat, saj je po mnenju pretežne večine lovcev vsebina glasila dobra in tudi s svojo obliko je revija že precej prepoznavna. Fotografije na naslovnici bodo še nadalje ostajale take kot doslej, torej z naslovno fotografijo prostoživeče živali, kar je že nekaj časa prepoznavni znak našega glasila. Smo pa vedno dovzetni tudi za nove predloge bralcev in za vsako koristno pobudo, o kateri bo razpravljala uredniški odbor. Morebitne večje spremembe bomo prepustili

novemu uredniškemu odboru, saj se vsem funkcionarjem LZS, tudi našemu zdajšnjemu uredniškemu odboru, konec tega leta izteče mandat.

Skratka, naša pričakovanja v tem letu morajo biti realna, ohraniti moramo vse dobro, kar smo dosegli; moramo pa še »rasti« in doseči odločilen preboj v očeh naše družbe. Postati moramo zgled varuhov naše lepe narave in divjadi ter upravljavci dejanskih razmer, ki so v korist divjadi, njenega okolja in nas vseh! Le tako bomo ohranili prevzeto in to tako tudi neoskrunjeno prepustili zanamcem. Zavijajmo rokave in se smelo podajmo v akcije nešteti ur, ki jih bomo spet preživeli v naravi in jih poklonili v dobro divjadi in izboljšanja habitatov. Bodimo slovenski lovci v pravem pomenu besede; takšni, kot so bili nekdanji naši pradedje, ko so si prizadevali in ustvarjali naravne habitate v tej naši najlepši deželi.

»Skratka, naša pričakovanja v tem letu morajo biti realna, ohraniti moramo vse dobro, kar smo dosegli; moramo pa še ‚rasti‘ in doseči odločilen preboj v očeh naše družbe. Postati moramo zgled varuhov naše lepe narave in divjadi ter upravljavci dejanskih razmer, ki so v korist divjadi, njenega okolja in nas vseh!«

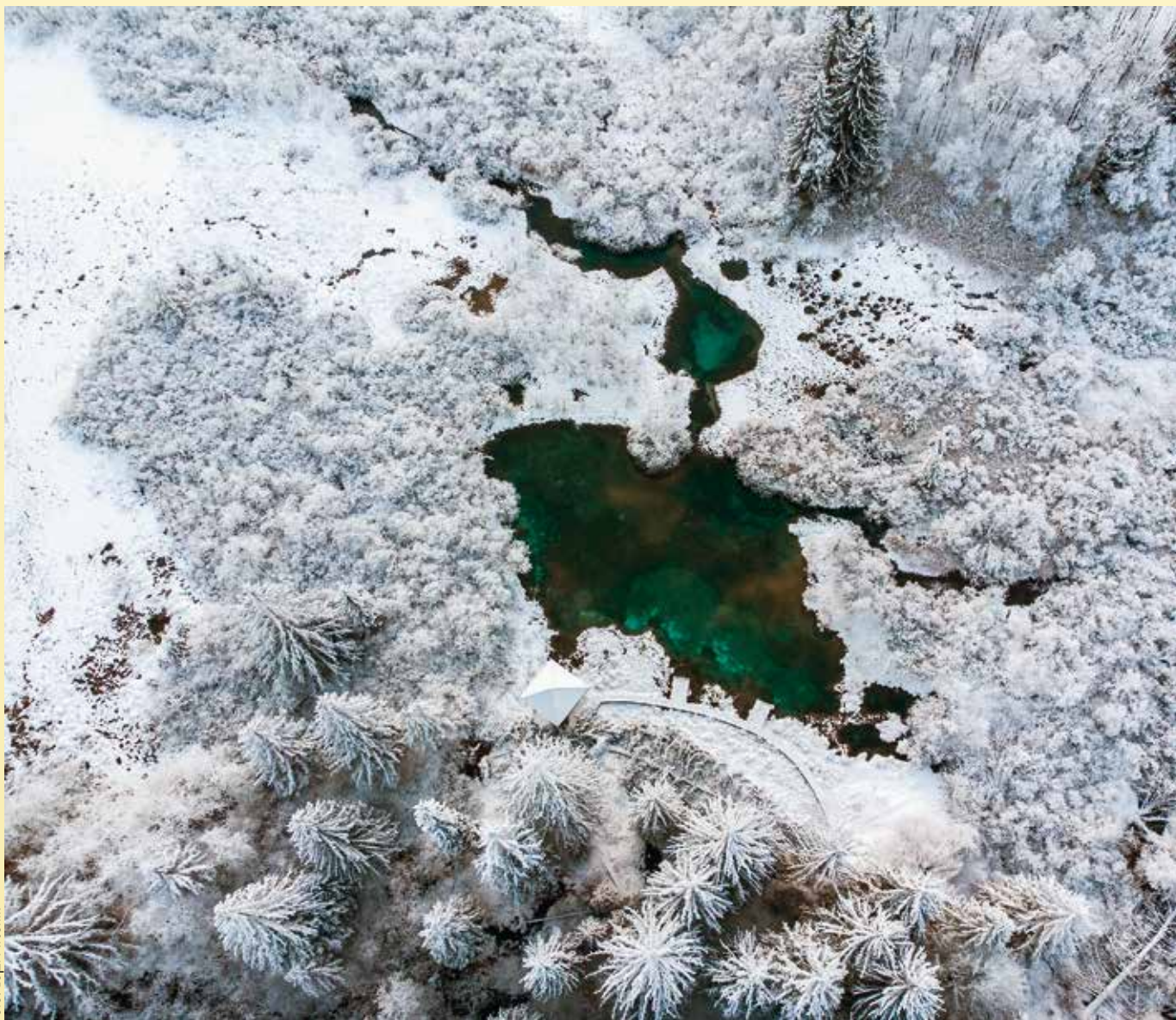

Foto: Lojži Avesnik

Foto: Marijan Artnak

SLOVENIJO VSE BOLJ PREPLAVLJAJO ŠAKALI

SLOVENSKE NOVICE, 7. 12. 2018 (Janez Petkovšek) – Povečevanje števila šakalov, medvedov in volkov ter hkratno zmanjšanje števila risov in posamezne bolezni divjadi so glavne težave slovenskih lovcev. Segrevanje sladkih voda in človekovi posegi v naravne vodotoke z izgradnjo malih in velikih hidroelektrarn brez ribjih stez pa vse bolj ogrožajo obstoj salmonidov (predvsem potočne postrvi) in so glavna težava slovenskih ribičev. To smo lahko slišali na tradicionalni skupni novinarski konferenci Lovske zveze Slovenije (LZS) in Ribiške zveze Slovenije, ki jo nevladna organizacija pripravita ob vsakem izteku koledarskega leta. Povedali so, da se bomo morali navaditi, da bo postal šakal ena najpogostejših divjih zveri pri nas, sploh, če bodo zime vse milejše in bo zato manj snega. Le-ta mu ne ustreza, saj ima majhne šape in se mu v njem preveč udara. Njegovega povečevanja bi se morali lotiti resno v vseh pomenih besede, ne le v obliki opazovanja. Sicer

pa se lovci zdaj največ ukvarjajo z načrtovano ukinitvijo Oddelka za lovstvo na Zavodu za gozdove Slovenije. Temu LZS, je dejal njen predsednik mag. Lado Bradač, nasprotuje, ker bi se tako zmanjšali preglednost in strokovnost načrtovanja upravljanja z divjadjo. Prav tako zbirajo podpise proti poddržavljanju zemljišč, na kateri sta bili v zemljiški knjigi vpisani družbena lastnina in pravica do uporabe v korist lovskih družin. Gre namreč za ponovno poddržavljanje kmetijskih zemljišč in gozdov, ki so jih lovske družine dobile na odplačan način. Lovci od države pričakujejo, da bo zakonsko določila, kako bomo trajno varovali medvede in volkove, pa tudi, koliko in kdaj jih bomo odstrelili, pri risih pa predvsem, kako jih bomo zaščitili pred ponovnim izumrtjem.

SLOVENIJA V PRIČAKOVANJU RISA IZ TUJINE

STA, 8. 12. 2018 – V Sloveniji, ki je obeležila 45-letnico ponovne naselitve risov, potekajo priprave na doselitev prvega risa v državo v okviru mednarodnega projekta Life Lynx. Obora,

v kateri se bo ris pripravil na novo okolje, že stoji, medtem pa v Romuniji in na Slovaškem potekajo priprave na ulov risov. K nam bo prišel iz države, ki bo pri tem uspešnejša. V Sloveniji je po ocenah od 15 do 20 risov, so za STA pojasnili v projektni skupini Life Lynx in dodali, da so letos začeli s sistematičnim monitoringom risov s t. i. fotopastmi oz. avtomatskimi kamerami, a rezultati še niso dokončno analizirani. Ris je največja divja mačka v Evropi, ki je na robu izumrtja. Populacija se namreč zmanjšuje, analize pa kažejo, da bodo risi brez človekove pomoči izumrli v nekaj letih. V Sloveniji so že, a smo jih po zaslugi lovcev uspeli znova naseliti. Risi, ki živijo v Sloveniji, so potomci šestih naseljenih risov, ki so leta 1973 k nam prišli s Slovaške. Reševanje dinarsko-jugovzhodne alpske populacije risa pred izumrtjem in njegova dolgoročna ohranitev je glavni cilj projekta Life Lynx, pri katerem sodeluje 11 partnerskih organizacij iz petih držav; iz Slovenije je to Zavod za gozdove Slovenije. V okviru projekta potekajo priprave na doselitev prvega risa v Slovenijo. Na območju Loškega Potoka so v sodelovanju z lokalnimi lovci

postavili izpustitveno oboro, v kateri bodo risi toliko časa, kolikor je nujno potrebno z vidika veterinarskih zahtev in prilagoditve na novo okolje.

PETICIJA ZA ZMANJŠEVANJE ŠTEVILA DIVJIH ZVERI

NOVA 24 TV, 10. 12. 2018 – Na pobudo štirih nevladnih organizacij – Združenja ekoloških kmetov Gorenjske, priznane rejske organizacije za domorodno cikasto govedo, Zveze lastnikov gozdov Slovenije in Zveze društev ekoloških kmetov Slovenije – je bila predstavljena in v podpis ponujena Peticija za zmanjšanje števila divjadi in zveri. V peticiji so zapisali, da je več stoletij, vse do sredine prejšnjega, imela pridelava hrane prednost pred divjadjo in zvermi. Pobudniki opozarjajo, da je postalo stanje zaradi škode, ki jo povzročajo velike zveri, nevdržno, saj povzroča prikrite daljnosežne negativne družbeno-socialne, demografske in gospodarske procese. Ukrepi, ki jih ponujajo zagovorniki »sobivanja z zvermi« (na primer psi, ograje, pastirji ...), so v razgibanem gorskem in kraškem svetu neizvedljivi, neučinkoviti, negospodarni in neskladni s tradicionalnimi načini slovenske ekstenzivne pašne reje in upravljanja z gozdovi. Peticijo so poslali tudi inštitucijam evropske komisije. Pred nedavnim so predlagatelji dobili odgovor, da peticija ustreza normativom in področjem, ki jih pokriva zakonodaja Evropske unije in je bila dana v proceduro.

ODSTREL MEDVEDA ELISIA ODMEVA V ITALIJANSKIH MEDIJIH

PRIMORSKE NOVICE, 10. 12. 2018 (Nace Novak) – V italijanskih medijih odmeva odstrel medveda v senožeških gozdovih pred nekaj dnevi. Medved Elisio je bil namreč opremljen s telemetrično ovratnico, ki je raziskovalcem z Univerze v Vidmu pošiljala podatke o njegovih premikih. Lovec, ki ga je uplenil, z visoke preže ovratnice ni videl. »Medved je pri nas v izrazitem porastu,« pravi Andrej Sila, vodja odseka za gozdne živali in lovstvo sezanske enote Zavoda za gozdove Slovenije. 147 kilogramov težak in šest let star medved Elisio je v prvih dneh nove sezone dovoljenega lova padel pod streli

lovca Gorana Salopeka iz Dolenje vasi. Medveda je uplenil z visoke preže na območju Leskovca pri Lažah. »Ni nam vseeno, da je padel medved, ki je v znanstvene namene nosil ovratnico. S svojimi premiki je nakazoval poti, kjer gredo medvedi čez avtocesto. Šlo je za splet nesrečnih okoliščin,« je povedal Sila. Dodal je, da imajo na njihovem območju dovoljenje za odstrel petih medvedov zaradi številčnosti, pa tudi, da je lovec medveda ustrelil zvečer, ko se ovratnice ni videlo, sploh zdaj, ko imajo živali daljšo, zimsko dlako.

KO NARAVA ZAKLENE SVOJO KAŠČO, LOVCI ODPREJO NOVO

DNEVNIK, 15. 12. 2018 (Domen Caharijas) – December je še precej aktiven lovski mesec, saj se za večino divjadi premirje začne šele na silvestrovo, medtem ko morajo divje svinje zavetje pred njim namenjeno kroglo iskati še do konca januarja. A kljub temu so lovci že napolnili večino krmišč, ki jih bo divjad obiskovala v mesecih, ko bo sneg pokril

zadnje ostanke hrane na tleh. Pri tem ni naključij ali improvizacije. Krmišča, količina in vrsta hrane, živalske vrste, ki je bodo deležne, so skrbno načrtovani v letnih načrtih.

OKOLJEVARSTVENI-KI ŽELIJO USTAVITI Odstrel 175 MEDVEDOV

STA, www.24ur.com in MMC SRTV SLO, 20. 12. 2018 – Okoljevarstvena organizacija Alpe Adria Green bo odlok vlade glede odvzema 200 rjavih medvedov iz narave izpodbijala na upravnem sodišču, saj je prepričana, da je odlok med drugim v nasprotju z Ustavo. Upravno sodišče je sicer že odločalo o izločitvi volkov in ugotovilo, da razlog družbene sprejemljivosti za odstrel volkov ni dovolj utemeljen. Vlada je odlok, po katerem je do 30. septembra 2019 predviden odzem 200 medvedov, sprejela konec novembra 2018. Za odstrel je predvidenih 175 medvedov, lovci lahko to storijo do 30. aprila 2019. V okoljevarstveni organizaciji so prepričani, da je odlok v nasprotju

z Ustavo, Zakonom o ohranjanju narave in Direktivo o habitatih. Ustava namreč državi nalaga, da mora skrbeti za ohranjanje naravnega bogastva, Zakon o ohranjanju narave pa med naravne vrednote prišteva tudi živalske vrste, so med drugim zapisali v Alpe Adria Green in izpostavili, da so »divje živali tudi naše naravno bogastvo, kot izhaja iz Zakona o divjadi in lovstvu«. Društvo Alpe Adria Green trdi, da jim je bila kršena pravica do sodelovanja javnosti v postopku sprejemanja predpisa, na osnutek odloka so podali tudi pripombe, na katere pa Ministrstvo za okolje in prostor ni odgovorilo, niti ni utemeljilo odločitve za omenjeni odstrel. S tožbo so se zato obrnili na upravno sodišče in pričakujejo, da bo razveljavilo odlok vlade o odstrelu medvedov. O tej temi sta v elektronski izdaji istega dne poročala tudi **DNEVNIK (www.dnevnik.si)** in **REPORTER (www.reporter.si)**. **NOVA 24 TV** je v povezavi s tem **21. 12. 2018** poročala, da je Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije kritična do aktivistov, ki s pravnimi sredstvi preprečujejo odstrel zveri. Prebivalci podeželja so ogorčeni, da njihovega stalnega

opozarjanja na težave glede zveri ni slišati. Ljudje s podeželja vedno pogosteje srečujejo medveda in volka v bližini naselij, zato zahtevajo upoštevanje strokovnih osnov upravljanja z zvermi. Številke, ki jih v odloku predlaga vlada, so po njihovem strokovno utemeljene in predvidevajo odzem v višini prirastka.

SLOVENIJA, LOVSKA DEŽELA – NA KROŽNIKU OD POLHOV DO MEDVEDOV

MMC RTV SLO, 24. 12. 2018 (Kaja Sajovic) – Slovenija verjetno ni najboljša destinacija za vegetarijance, tudi zaradi naše dolge tradicije lova in uživanja divjačine. Srne, smjakači, damjaki, mufloni, gamsi, divji prašiči, fazani, prepelice, polhi, celo medved se znajde na krožniku Slovenca. Lov je v Sloveniji razvit, lovski turizem pritegne tudi številne tuje lovce, a je ob tem treba poudariti, da je lov tudi skrajno reguliran. Odstrel divjadi tako ni namenjen (samo) prehranjevanju, ampak je nujen, da bi preprečili čezmerno populacijo določene vrste, kar vodi v hude bolezni, kot so denimo gamsja slepota, zaradi katere so pri nas že poginile cele kolonije kozorogov. Podrobneje smo proučili nekatere od zanimivejših divjačinskih jedi ter pri nekaterih slovenskih kuharskih mojstrih in predelovalcih mesnin preverili, kako je videti divjačina na krožnikih vrhunskih restavracij.

ŽIVALI LAHKO ZARADI PIROTEHNIKE ZBOLJO IN UMREJO

24ur POP TV, 27. 12. 2018 (Barbara Golub) – Pirotehnika ni dovoljena na območju Triglavskega narodnega parka. Prostoživeče živali ne praznujejo novega leta, pač pa počivajo. Svetlobni učinki raket in poki petard so zanje tako moteči, da lahko zbolijo in celo umrejo. Na papirju jih ščiti zakon, v praksi pa 19 naravovarstvenih nadzornikov, ki kršitelje lahko oglobijo za 100 evrov. Kot so povedali obiskovalci na Pokljuki, so se v naravo umaknili prav zato, da bi imeli mir pred petardami.

Pripravil:
dr. Marjan Toš

Foto: Oton Naglöst

MLADOLETNI, DOBRODOŠLI V LOVSKO DRUŽINO!

V povezavi z mladimi sta pogosto citirana reka, da na mladih svet stoji in da so mladi naša prihodnost. Tega se zaveda tudi **Lovska zveza Slovenije (LZS)**, ki del sredstev namenja delu z mladimi, in sicer za izobraževanje o delu z mladimi (usposabljanje za mentorja lovskih delavnic za mladino in izobraževanje članov upravnih odborov lovskih družin o pomenu in možnostih dela z mladimi), pa tudi za praktično izvedbo eno-, dvo- ali tridnevnih lovskih taborov in izdelavo učnih poti. Ob tem izdaja tudi promocijsko učno gradivo, s pomočjo katerega mladino seznanjajo z divjadjo, lovstvom in naravo. Tovrstnim predstavitvam mladini pogosto sledi njihovo vprašanje: »Kako lahko postanem lovec oziroma kako postanem član lovske družine?« Najprej si moramo razjasniti, da se v vprašanju skrivata dva odgovora. Na kratko: lovec lahko postanemo v skladu z Zakonom o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C in 31/18, v nadaljevanju ZDLov-1). Član lovske družine pa lahko postane oseba, ki izpolnjuje pogoje, določene v temeljnem aktu društva glede včlanitve po Zakonu o društvih (Uradni list RS, št. 64/11 – uradno prečiščeno besedilo in 21/18 – ZNOrg, v nadaljevanju ZDru-1). Poti, da nekdo postane lovec, so različne. Če na navedeno vprašanje odgovorimo, da je treba nasloviti prošnjo na lovsko družino, in opišemo pot od lovskega pripravnika do lovca, se vse zaplete pri vprašanju: »Kdaj lahko pošljem to prošnjo?«

Včlanitev mladoletne osebe je mogoča

Pravila nekaterih lovskih družin kot pogoj za vstop v lovsko družino opredeljujejo polnoletnost. Na to temo je bilo v preteklosti napisanih kar

nekaj člankov, mnenja pa so različna. Največja težava je v tem, ker se pogosto zamenjuje pravico do včlanitve v lovsko družino s pravico do pridobitve »statusa lovca« oziroma pravico do udeleževanja na lovu. ZDLov-1 v 60. členu določa, kdo ima pravico udeleževanja na lovu

oziroma kdo lahko postane lovec. Pogoji za včlanitev v lovsko družino so namreč drugačni kot pogoji za pridobitev »statusa lovca« oziroma pravice do udeleževanja na lovu po ZDLov-1. Pridobitev orožne listine ureja Zakon o orožju (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo in 85/09), v nadaljevanju ZOro-1), ki pa kot temeljni pogoj postavlja polnoletnost oziroma dopolnitev 18 let (drugi odstavek 14. člena ZOro-1). Če si nekdo, ki je dopolnil 16 let, želi postati član lovske družine, ima to pravico, če tako določa temeljni akt lovske družine. Res je, da mu lahko LZS izda lovsko izkaznico šele, ko dopolni 18 let, ker tako določa prva

Če si nekdo, ki je dopolnil 16 let, želi postati član lovske družine, ima to pravico, če tako določa temeljni akt lovske družine. Res je, da mu lahko Lovska zveza Slovenije izda lovsko izkaznico šele, ko dopolni 18 let, ker tako določa prva alineja prvega odstavka 63. člena Zakona o divjadi in lovstvu (ZDLov-1). Prav tako velja, da pred polnoletnostjo ne more pridobiti orožne listine (drugi odstavek 14. člena Zakona o orožju). Lahko pa v tem obdobju opravlja praktični in teoretični del lovskega pripravništva. Oseba, ki je lovec po srcu (npr. mladoletni član lovske družine, lovski pripravnik), lahko s polnoletnostjo izpolni pogoje ZDLov-1 in postane lovec tudi po ZDLov-1.

alineja prvega odstavka 63. člena ZDLov-1. Lahko pa v tem obdobju opravlja praktični in teoretični del lovskega pripravništva. A kdor je lovec po srcu, ni lovec samo zaradi pridobitve orožne listine ali zaradi pridobitve lovske izkaznice, ki omogoča pravico do udejstvovanja na lovu, temveč je lovec zato, ker ga veseli delo v naravi, z njo in zanjo. Le spomnite se vaših prošenj za sprejem v članstvo in razlogov, zakaj bi se radi včlanili v lovske družine. Oseba, ki je lovec po srcu (npr. mladoletni član lovske družine, lovski pripravnik), lahko s polnoletnostjo izpolni pogoje ZDLov-1 in postane lovec tudi po ZDLov-1.

Prilagoditi je treba pravila

Pomembno je, da lovska družina v svojih pravilih določi, da se lahko včlanijo tudi mladoletni člani – 16-letniki. Na podlagi drugega odstavka 3. člena ZDru-1 namreč lahko društvo v temeljnem aktu določi pogoje, ki jih mora izpolnjevati oseba (npr. starost, izobrazba ipd.) in ki ne smejo biti diskriminatorni). Prav tako lahko določi, pod kakšnimi pogoji lahko član deluje v društvu (npr. mladoletni član

Pomembno je, da lovska družina v svojih pravilih določi, da se lahko včlanijo tudi mladoletni člani – 16-letniki. Primer: prvi odstavek šestega člena *Pravil LD Javornik - Postojna*, ki so jih sprejeli na občnem zboru omenjene lovske družine 11. marca 2018 in 19. aprila 2018 vpisali v register društev. Navedeni odstavek se glasi: »Član lovske družine lahko postane vsaka oseba, ko **dopolni 16 let**, ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in izkaže interes, povezan z divjadjo in lovstvom, ter je pripravljena ravnati v skladu s temi pravili.«

ne more biti izvoljen za člana organov društva, v našem primeru ne more postati lovec po ZDLov-1, temveč je lahko le pripravnik ipd). Kot primer pogledjmo prvi odstavek šestega člena *Pravil LD Javornik - Postojna*, ki so jih sprejeli na občnem zboru omenjene lovske družine 11. marca 2018 in 19. aprila 2018 vpisali v register društev. Navedeni odstavek se glasi: »Član lovske družine lahko postane vsaka oseba, ko **dopolni 16 let**, ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in izkaže interes, povezan z divjadjo in lovstvom, ter je pripravljena ravnati v skladu s temi pravili.«

V skladu z 20. členom ZDru-1 mora društvo za vsako spremembo (bodisi imena, določb temeljnega akta, zastopnika ali naslova sedeža društva) vložiti zahtevo za registracijo spremembe v 30 dneh od nastale spremembe. Ob tem mora takrat, ko je bil spremenjen temeljni akt (npr. pravila lovske družine), zahtevi priložiti tudi izvod sprememb temeljnega akta ali

Počasi se približuje čas občnih zborov društev, zato se v lovske družine pogovorite o možnosti včlanjevanja mladoletnih članov in jim to tudi omogočite. Zavedati se je treba, da se povprečna starost v lovske družine viša. Mladim, ki imajo voljo, ne bi smeli onemogočati včlanitve v lovske družine zgolj zato, ker jim manjkata leto ali dve do polnoletnosti. Dobrodošlo in priporočljivo je, da se mladi že prej včlanijo v lovske družine in seznanijo z njihovim delovanjem.

prečiščenega besedila temeljnega akta. O zahtevi za registracijo spremembe mora pristojni organ (v konkretnem primeru pristojna upravna enota) odločiti v roku 30 dni od njenega prejema. Takrat, ko temeljni akt ni v skladu z določbami ZDru-1, pa poteka postopek usklajevanja akta po 19. členu ZDru-1.

Lovske družine potrebujejo starostno preobrazbo.

Mladim, ki imajo voljo in bi radi postali člani lovske družine, bi morali ponuditi dlan.

Kot izhaja iz konkretnega primera in glede na navedene določbe ZDru-1, je očitno, da se lahko v lovske družine včlanijo tudi mladoletni člani. **LD Javornik - Postojna** ni edina lovska družina, v katero se lahko včlanijo mladoletni člani (tisti, ki so dopolnili 16 let), takšnih lovske družine je v Sloveniji več.

Počasi se približuje čas občnih zborov društev, tako da se boste lahko v lovske družine pogovorili o možnosti včlanjevanja mladoletnih članov in jim to tudi omogočili. Zavedati se je treba, da se povprečna starost v lovske družine viša. Mladim, ki imajo voljo, ne bi smeli onemogočati včlanitve v lovske družine zgolj zato, ker jim manjkata leto ali dve do polnoletnosti. Dobrodošlo in priporočljivo je, da se mladi že prej včlanijo v lovske družine in seznanijo z njihovim delovanjem. Takoj, ko dopolnijo 18 let, pa

PRAVICA BITI ČLAN LD ≠ PRAVICA UDEJSTVOVANJA NA LOVU

Po prvem odstavku 60. člena Zakona o divjadi in lovstvu ima pravico udejstvovanja na lovu državljan Republike Slovenije ali tuji državljan, če ima stalno bivališče v Republiki Sloveniji, opravljen lovski izpit in veljavno lovsko izkaznico ali je zaposlen v lovišču s posebnim namenom. Kdor nima lovskega izpita, lahko lovi v spremstvu osebe, ki ima lovski izpit in veljavno lovsko izkaznico ali je zaposlen v lovišču s posebnim namenom. Član lovske družine kot društva pa posameznik lahko postane pod pogoji, določenimi v temeljnem aktu lovske družine.

LD KOT DRUŠTVO ≠ LD KOT KONCESIONARKA

Eno so pogoji, ki jih mora izpolnjevati lovska družina za pridobitev koncesije za trajnostno gospodarjenje z divjadjo, drugo pa pogoji, pod katerimi se lahko v lovsko družino kot društvo včlanijo mladoletni. To izhaja tudi iz 54. točke odločbe US RS U-I-98/04 z dne 9. november 2006: »Koncident lahko v koncesijskem aktu določi pogoje, tj. tudi število članov, ki jih mora izpolnjevati lovska družina za pridobitev koncesije za trajnostno gospodarjenje z divjadjo, ne pa za njeno ustanovitev.«

lahko opravijo lovski izpit in se udeležijo pri lovu oziroma postanejo lovci, kot to določa 60. člen ZDLov-1, ter na pristojni upravni enoti tudi vložijo vlogo za pridobitev orožne listine.

Pravno ozadje

Ob tem je treba na kratko opisati tudi najpogostejši razlog, ki ga navajajo nasprotniki včlanjevanja mladoletnih članov v lovske družine. Razlog je, da je v prvi povedi prvega odstavka 65. člena ZDLov-1 navedeno: »Lovska družina je društvo polnoletnih oseb ...« Res se je pred odločbo Ustavnega sodišča U-I-98/04 z dne 9. november 2006 ta določba glasila: »Lovska družina je društvo najmanj 15 polnoletnih oseb.« Če preberemo navedeno odločbo Ustavnega sodišča, ugotovimo, da je bila težava takratne ureditve v tem, da je kot pogoj za ustanovitev lovske družine predpisala, da jo lahko ustanovi najmanj 15 polnoletnih oseb (glej 54. točko obrazložitve odločbe). Navedena odločba se sklicuje na odločbo Ustavnega sodišča U-I-391/96 z dne 11. junij 1998, iz katere izhaja, da je zakonska ureditev, pri kateri je določeno minimalno število

oseb, ki lahko ustanovijo društvo, poseg v ustavno pravico vsakogar, da se svobodno združuje.

Nadalje je Ustavno sodišče v odločbi U-I-98/04 zaključilo (glej 62. točko obrazložitve), da je s tem, ko je delno razveljavilo prvi odstavek 65. člena ZDLov-1 (in sicer je razveljavilo besedilo v delu »najmanj 15«), ki pomeni izjemo od splošnega pravila, določenega v ZDru-1, glede ustanovitve in prenehanja lovske družine, omogočila, da se tudi za ustanovitev in prenehanje lovske družine uporabljajo določbe ZDru-1. Lahko pa člani lovske družine v skladu z ZDru-1 postanejo vsi, ki izpolnjujejo pogoje, ki jih določa temeljni akt posameznega

3511/2005 z dne 15. marec 2006, sodba Višjega sodišča v Celju Cp 1301/2007 z dne 6. november 2008 in sodba Upravnega sodišča RS II U 428/2009 z dne 10. marec 2011). V skladu z načelom dostopnosti oziroma neizključenosti morajo biti društva kot članske organizacije odprte za članstvo, pri čemer pravice do včlanitve v društvo ni mogoče uveljaviti absolutno, saj imajo društva pravico postaviti pogoje, ki jih mora izpolniti vsak, ki želi vstopiti v članstvo. Pogoji so najrazličnejši, društvo jih določi glede na namen društva, njegove cilje oziroma dejavnosti, s čimer vzpostavi takšno članstvo, ki bo v društvu dejansko uresničevalo skupne interese in ki bo pripravljeno in sposobno opravljati dejavno-

Včlanitev mladoletne osebe je mogoča, a je treba prilagoditi pravila lovske družine.

društva. Konec koncev iz prvega odstavka 65. člena ZDLov-1 izhaja, da so lahko »člani oziroma članice društva lovci in posamezniki oziroma članice posameznice, ki imajo stalno prebivališče v Republiki Sloveniji ter je njihov interes povezan z divjadjo in lovstvom«. To izhaja tudi iz odločbe Višjega sodišča v Ljubljani I Cp 3162/2012 z dne 3. julij 2013, ki v peti točki določa, da se omejevanje članstva v lovski družini veže na velikost lovišča in da se omejitve pogojujejo z določenostjo v temeljnem aktu lovske družine.

Lovska družina kot društvo lahko za sprejem v članstvo določi pogoje, ki so lahko bolj ali manj obsežni in strogi. Prav tako lahko določi pogoje za delovanje članov v društvu (npr. posebne pravice za mladoletne, neizvolitev mladoletnih v organe upravljanja ipd.), ki pa ne smejo biti diskriminatorni. To je v skladu z avtonomijo društva in hkrati tudi pravica lovske družine, da določi pogoje za članstvo in pogoje, pod katerimi delujejo člani v društvu ter da na podlagi navedenega tudi odloča o sprejemu v članstvo (tako tudi sodba Višjega sodišča v Ljubljani I Cp

sti društva (Kokalj, 2006, str. 28)¹. Da tudi mladoletni lahko postanejo člani lovskih družin, izhaja iz pravil lovskih družin, ki so že vpisane v register društev. Kot že omenjeno, če bi bila tovrstna pravila, ki omogočajo članstvo mladoletnih v lovskih družinah, v neskladju z ZDru-1, bi morala pristojna upravna enota na to opozoriti lovsko družino že pred samim vpisom spremenjenih pravil v register društev (glej 20. člen ZDru-1), a tega ni storila.

Zato velja zaključiti z mislijo, da se v lovskih družinah pogovorite, spremenite oziroma prilagodite pravila lovskih družin in omogočite sprejemanje mladoletnih članov v zeleno bratovščino.

*Mag. Lado Bradač, predsednik LZS
Maja Brunskole, podpredsednica
Komisije Mladi in lovstvo*

Članek je nastal na pobudo Komisije Mladi in lovstvo, ki si v skladu z namenom pomlajevanja članstva v lovskih družinah prizadeva za včlanjevanje mladoletnih članov (16-letnikov).

¹ Kokalj V. (2006). *Zakon o društvih (ZDru-1) s komentarjem*. Ljubljana: GV Založba.

PRVE PASEMSKE ORGANIZACIJE IN NJIHOVI SIMBOLI

Od prazgodovine sta pes in lovec tesno povezana. Posledica te povezanosti se tudi pri nas ne odraža zgolj v loviščih, temveč tudi na organizacijskem področju. Brez pretirane samohvale lovci lahko rečemo, da smo imeli poleg pomembne prada vloga pri oblikovanju različnih pasem lovskih psov vodilno vlogo tudi na organizacijskem področju pri vzpostavljanju sodobne kinologije pri nas. Prvi kinološki klub na naših tleh so ustanovili lovski kinologi in od treh ustanovnih klubov Jugoslovanske kinološke zveze leta 1925 sta bila kar dva lovsko-kinološka. Kasneje je bilo z območja Slovenije v Kinološki zvezi (kraljevine) Jugoslavije kar pet »lovskih« društev od skupaj šestih. Tudi v vrhu slovenske in jugoslovanske kinologije so nekoč imeli nesporni primat slovenski lovski kinologi. Prve slovenske kinološke publikacije so plod dela naših lovskih kinologov (dr. Janko Lokar: Določila za tekme (1926), dr. Janko Lokar: Ptičarji, njihova vzreja in vzgoja (1930), Viljem Fürer: Brak jazbečar, njegova vzreja in uvedba (1932)). Prav tako je imela kinologija mesto v našem osrednjem glasilu Lovec, bodisi kot rubrika ali kot priloga (Naši psi (1926–1927)). Skoraj vsaka od omenjenih kinoloških organizacij si je omislila svoj simbol, ki bi ga dandanes imenovali logotip. Uporabljali so ga na stampilkah, dopisih, kot vinjeto nad njihovimi obvestili ali članki v glasilu Lovec in zelo pogosto kot priponko ali značko, s katero so člani kinološke organizacije kazali svojo pripadnost.

Klub ljubiteljev ptičarjev

V Ljubljani je bila 23. februarja 1921 ustanovljena prva slovenska pasemska organizacija **Klub ljubiteljev ptičarjev (KLP)**. Prvi simbol

nove pasemske organizacije je upodobil akademski slikar **Josip Marija Gorup**, ki ga poznamo kot avtorja osrednjega simbola slovenskih lovcev in logotipa glasila Lovec. Na simbolu je na okroglem medaljonu upodobljen levi profil glave

Namen tega zapisa, dopoljenega s podobami kinoloških simbolov, je na enem mestu zbrati čim več podatkov o tej tematiki in jih, natisnjene v našem glasilu, ohraniti. Gotovo nisem uspel zbrati vsega, upam pa, da vsaj večino. Hvaležen bom, če me boste opozorili na morebitne napake oziroma me seznanili z izpuščenim, da bo lahko popravljeno oziroma dopolnjeno ob morebitni objavi v drugih publikacijah oziroma rešeno pred pozabo.

nemškega kratkodlakega ptičarja, pod njim je kratica KLP, za robom pa je (razen na vratu ptičarja) obroba iz rastlinskih (oljčnih?) listov. Tik pod obrobo na zgornjem robu znaka je z drobnimi velikimi tiskanimi črkami izpisan priimek avtorja (**GORUP**), ki se ob površnem pogledu kaj hitro skriva očesu. Simbol je znan v črno-beli tiskani izvedbi ter kot bronasta ali posrebrena značka s priponko, premera 24 mm. Prve značke je koval **K. Spika** na Dunaju in se pripenjajo z vodoravno priponko (*sliki 1 in 2*).

Ko je KLP na občnem zboru 7. februarja 1931 prešel v višjo organizacijsko obliko – **Društvo ljubiteljev ptičarjev** –, je podoba njegovega osrednjega simbola ostala enaka, razen nove kratice. Prejšnjo KLP je zamenjala nova – DLP.

Sliki 1 in 2: Različici prvih slovenskih kinoloških značk Kluba ljubiteljev ptičarjev izpod rok Josipa Marije Gorupa z avtorjevim podpisom

Gorup, avtor podobe, je bil takrat že štiri leta pogrešan (mrtev). Josip Štirn iz Ljubljane, izdelovalec nove značke, očitno ni imel izvirne kiparske predloge, ki je verjetno ostala na Dunaju. Tako na videz enaka značka odstopa od prvotne v drobnih podrobnostih. Nenazadnje je z nove značke izginil avtorjev podpis (kar bi bilo dandanes gotovo sporno glede avtorstva, takrat pa je bilo verjetno neprimerno zaradi spomina na pokojnega). Obrisi glave niso več tako izraziti. Listi v obrobi okrogle podobe so nekoliko daljši od tistih na starem znaku. Znak v tiskani obliki (v glasilu Lovec) je ostal dvobarven (črno-bel), značke enake velikosti kot njihove predhodnice pa so avtorju znane v zlato in bronasti izvedbi (ni pa izključena možnost obstoja značke v posrebrni izvedbi). Te značke je izdeloval Štirn, pripenjajo pa se z vodoravno nameščeno priponko (sliki 3 in 4).

Sliki 3 in 4: Različici značk Društva ljubiteljev ptičarjev

Prve plakete KLP je tako kot prve značke upodobil Gorup. Akademski kipar je očitno ocenil, da lahko od značke občutno večjo plaketo naredi bogatejšo in polnejšo. Na njej je mojstrsko upodobil desna profila dveh nemških kratkodlakih ptičarjev. Na prvi plaketi je ob obodu celotno ime **KLUB LJUBITELJEV PTIČARJEV V LJUBLJANI** in droben avtorjev podpis, **JGorup** (slika 5).

Slika 5: Prva plaketa Kluba ljubiteljev ptičarjev izpod rok Josipa Marije Gorupa z avtorjevim podpisom (iz družinske zapuščine Ivana Hafnerja iz Škofje Loke)

V glasilu *Naši psi* (priloga glasila *Lovec*) lahko zasledimo, da je 3. maja 1926 KLP sprejel sklep: *Klub bo na prihodnjih prireditvah podeljeval poleg znakov in medalj za dobro ocenjene pse tudi diplome.* V tem sklepu lahko najdemo izvor lične pravokotne plakete, široke 44 in visoke 31,5 mm, s podobo levega profila nemškega žimavca v rogozu. Ob zgornjem robu je napis: **KLUB – LJUBITELJEV PTIČARJEV**, ob spodnjem pa se napis nadaljuje: **V LJUBLJANI**. Ob desnem robu je majhen napis **A. SEVER**. Na hrbtni strani plakete lahko preberemo ročno graviran napis **Pom. vzr. tekma v Ljubljani 1935**. Ker je bil takrat KLP že nekaj let preimenoval v DLP, lahko sklepamo, da so hoteli izkoristiti zalogo starih plaket z izvirnim poimenovanjem organizacije (sliki 6 in 7).

Sliki 6 in 7: Prednja stran (averz) plakete Kluba ljubiteljev ptičarjev s podobo nemškega žimavca in zadnja stran (reverz) iste plakete z ročno gravuro, ki priča, da je bila podeljena na pomladanski vzrejni tekmi v Ljubljani leta 1935.

Tudi pri plaketah je bila zgodba očitno enaka kot pri značkah. Za drugo serijo, tokrat že s kratico DLP, namesto celotnega imena kluba, so izvirne predloge očitno ostale pri prvem izdelovalcu. Na drugi podobi plaket v bistvu lahko vidimo le še povečano značko DLP, torej samo še levi profil nemškega kratkodlakega ptičarja. Najprej je DLP podeljevalo plakete v pozlačeni in posrebrni izvedbi (sliki 8 in 9), leta 2014 pa so na podlagi obstoječih plaket pri AT Primožič iz Kranja naročili plakete v bronasti, srebrni (patinirani) in zlato (staro zlato) izvedbi. Podoba teh plaket je bila takrat na novo modelirana po stari predlogi. Na zadnji izvedbi plaket DLP je profil nemškega kratkodlakega ptičarja sicer ohranil izrazite obrise obraznega dela z Gorupovega izvirnika, na žalost pa je izgubil poudarjenost gub

Sliki 8 in 9: Prvi plaketi Društva ljubiteljev ptičarjev v srebrni in zlato izvedbi

na uhlju in mišic na vratu. Za spoznanje so spremenjeni tudi listi na obodu in nekoliko odebeltene črke DLP.

Zlato plaketo podeljujejo le izjemoma, in to najzaslužnejšim posameznikom za velik prispevek pri razvoju ptičarske kinologije v Sloveniji ter za dolgoletno delo na tem področju.

Srebrno plaketo podeljujejo vsako leto tistim vzrediteljem, članom DLP, katerih legla so bila najuspešnejša na vzrejnih preizkušnjah v minulem letu. To plaketo lahko prejmejo kot enkratno priznanje posamezniki, ki so se v preteklosti dokazali kot uspešni vzreditelji ptičarjev. Bronasto plaketo podeljujejo tistim organizacijam in posameznikom (tudi nečla-

Slike 10, 11 in 12: Zdajšnje plakete Društva ljubiteljev ptičarjev v bronasti, srebrni in zlato izvedbi

nom DLP), ki so izjemno prispevali k uspešnemu delu DLP (slike 10, 11 in 12).

Na 15. rednem občnem zboru 22. februarja 1935 je DLP potrdilo uvedbo častnega znaka *vodnik* in sprejelo pravilnik o podelitvi tega znaka, ki so ga podeljevali v dveh stopnjah – zlati in srebrni. Znak sestavlja zlata ali srebrna hrastova vejica z želodom in napisom *vodnik* na napisnem traku. Ti znaki so bili lično izdelani s spajkanjem posameznih hrastovih listov in napisnega traku (vsak del je bil odkovan posebej). Znak se pripenja z vodoravno iglo (slika 13). Pogoje za podelitev zlatega ali srebrnega znaka vodnik so spremenili na 29. rednem občnem zboru DLP 24. februarja 1950.

Slika 13: Eden prvih znakov vodnik Društva ljubiteljev ptičarjev, ki ga je prejel Ivan Hafner iz Škofje Loke (iz družinske zapuščine Ivana Hafnerja).

DLP je leta 2014 pri AT Primožič Kranj naročilo izdelavo novih znakov vodnik, tokrat v bronasti, srebrni (patinirani) in zlati (staro zlato) barvi. Nova izvedba teh znakov je na prvi pogled zelo podobna izvorni izvedbi, vendar ni sestavljena z vročim spajkanjem, ampak je odkovana iz enega dela. Znak je visok 22 in visok 25 mm. Posledično se nekoliko izgubi bogastvo reliefa, sočasno pa je trdnejša in manj občutljiva za poškodbe. Novi znaki vodnik se pripenjajo z žebličkom (pin). Bronasti znak vodnik prejme vodnik psa ptičarja, ki je opravil vsestransko uporabnostno preizkušnjo (VUP) ne glede na nagradni razred. Srebrni znak vodnik prejme vodnik, ki je s svojim psom trikrat opravil VUP. Za pridobitev zlatega znaka pa mora vodnik opraviti petkrat VUP s petimi različnimi psi (slike 14, 15 in 16).

Klub ljubiteljev ptičarjev:

V Ljubljani je bila 23. februarja 1921 ustanovljena prva slovenska pasemska organizacija Klub ljubiteljev ptičarjev. Prvi simbol nove pasemske organizacije je upodobil akademski slikar Josip Marija Gorup, ki ga poznamo kot avtorja osrednjega simbola slovenskih lovcev in logotipa glasila Lovec. Na simbolu je na okroglem medaljonu upodobljen levi profil glave nemškega kratkodlakega ptičarja. Ko je KLP na občnem zboru 7. februarja 1931 prešel v višjo organizacijsko obliko – Društvo ljubiteljev ptičarjev –, je podoba njegovega osrednjega simbola ostala enaka, razen nove kratice. Prejšnjo KLP je zamenjala nova – DLP.

Slike 14, 15 in 16: Zdajšnji znaki vodnik Društva ljubiteljev ptičarjev

Klub ljubiteljev športnih psov

Kot druga kinološka organizacija v Sloveniji je bil 9. novembra 1922 ustanovljen Klub ljubiteljev športnih psov (KLŠP). Njegov simbol je imel obliko trikotnika z rahlo izbočenimi stranicami. V osrednjem delu je izbočen desni profil glave kraškega ovčarja. Nad njo je bila v vrhu trikotnika izbočena kratica *K* in pod njo *LŠP*. Značka je bila visoka 23 mm ter votlo kovana iz bakrene pločevine. Pripenja se s klasično pokončno iglo (slika 17). Leta 1938 se je KLŠP preimenoval v Jugoslovanski klub ljubiteljev športnih psov.

Slika 17: Znak Kluba ljubiteljev športnih psov

Klub ljubiteljev športnih psov:

Kot druga kinološka organizacija v Sloveniji je bil 9. novembra 1922 ustanovljen Klub ljubiteljev športnih psov. Njegov simbol je imel obliko trikotnika z rahlo izbočenimi stranicami, v notranjosti pa profil glave kraškega ovčarja. Leta 1938 se je KLŠP preimenoval v Jugoslovanski klub ljubiteljev športnih psov.

Klub ljubiteljev brakov

Prvo pobudo za ustanovitev kluba ljubiteljev brakov s povabilom za včlanitev v klub zasledimo že v aprilski številki *Lovca* leta 1911. Vendar do ustanovitve ni prišlo. Klub ljubiteljev brakov (KLB) so ustanovili kasneje – 22. maja 1924 v Ljubljani

na pobudo dr. Ivana Lovrenčiča. Klub je ob ustanovitvi izbral ličen simbol v obliki pokončnega pravokotnika s simetrično odsekanima zgornjima vogaloma. Osrednjo podobo znaka tvorita signalni lovski rog z ustnikom na levi strani, ki visi na vrvici, pes gonič (brak) pa prihaja z desne strani. Nad osrednjim motivom je kratica *KLB*, ozadje pa zapolnjujejo obrisi vej iglavcev. Znak se je pojavljal v dvobarvni (črni in beli) tiskani izvedbi ter kot značka, kovana iz masivnega srebra, višine 30 mm, širine 21,5 mm, z zapenjanjem s pokončno zaponko (slike 18 in 19).

Slike 18 in 19: Prednja in zadnja stran znaka Kluba ljubiteljev brakov

Izvorno podobo simbola KLB so uporabili ob 40. obletnici ustanovitve KLB leta 1964. Naziv braki je zamenjal naziv goniči, tako je z nove značke izginila kratica *KLB* z zgornjega dela značke, zamenjal pa jo je napis *KLUB ZA GONIČE* na spodnjem robu. Celotna značka je nekoliko nižja (manj pravokotna), na robu prisekanih zgornjih vogalov pa sta letnici ustanovitve (1924) in jubileja (1964). Osrednja lika (lovski rog in pes gonič) sta ostala ista. Značka je visoka 28 mm in široka 23,5 mm, odkovana iz aluminija in enakomerno prebarvana z bakreno-zlato barvo (slika 20).

Slika 20: Znak Kluba za goniče iz leta 1964

Tretjič podobo simbola KLB srečamo deset let kasneje, ob 50-letnici ustanovitve. Tokrat je bila značka elipsaste oblike. Osrednja podoba lovskega roga in psa goniča je ostala enaka. Okrog je ob robu napis *KLUB LJUBITELJEV GONIČEV* (z zgornjim robom črk ob zunanem robu značke) *SLOVENIJE* (s spodnjim robom črk ob zunanem robu značke), na zgornjem delu sta letnici 1924–1974, na spodnjem pa napis 50 let. Sicer lična značka, ki kljub svoji majhnosti lepo

prikazuje osrednji simbol, je odkovana iz aluminija, ki je rjavo ali sivo (srebrno) patiniran, kar spretno poudari podobe in napise z značke. Pripenja se s pokončno iglo, ki je vtisnjena v zadnji del (reverz) značke in se kaj hitro spuli od tam. Značka je visoka dobrih 19 mm in široka slabih 16 mm (sliki 21 in 22).

Sliki 21 in 22: Jubilejni znački ob 50-letnici ustanovitve Kluba ljubiteljev brakov

Všečno podobo goniča in signalnega lovskega roga je na svojih najvišjih odlikovanjih – redih za lovske zasluge – (mnogo) pozneje (za letom 1924) uporabila tudi Kinološka zveza Slovenije (KZS). V ozadju so obrise iglavcev zamenjali z lovsko torbico, vse skupaj obdali z vejevjem in zaokrožili v elipse ter v spodnji del elipse na zeleno emajlirani podlagi napisali **RED ZA KINOLOŠKE ZASLUGE**. To odlikovanje KZS je visoko 46 mm in široko dobrih 37 mm ter ga podeljujejo v pozlačeni (red I. stopnje) in posrebreni (red II. stopnje) različici (slika 23).

Slika 23: Osrednji motiv Kluba ljubiteljev brakov najdemo tudi na kinoloških odlikovanjih...

Klub ljubiteljev brakov:

V Ljubljani so 22. maja 1924 na pobudo dr. Ivana Lovrenčiča ustanovili Klub ljubiteljev brakov. Klub je ob ustanovitvi izbral ličen simbol v obliki pokončnega pravokotnika s simetrično odsekanima zgornjima vogaloma in kratico KLB. Osrednjo podobo znaka tvorita signalni lovski rog in pes gonič (brak). Kasneje je naziv braki zamenjal naziv goniči, tako je z nove značke izginila kratica KLB, zamenjal jo je napis **KLUB ZA GONIČE**. Še kasneje so se pojavile značke z napisom **KLUB LJUBITELJEV GONIČEV SLOVENIJE**. Všečno podobo goniča in signalnega lovskega roga je na svojih najvišjih odlikovanjih (mnogo) pozneje uporabila tudi Kinološka zveza Slovenije.

Simpatična podoba goniča, ki z nizkim nosom prestopa lovski rog, je bila uporabljena tudi na znački, ki je obeležila 4. Srečanje lovskih pevskih zborov, ki je bilo 11. junija 1977 v Sodražici. Tako kot lahko razumemo, da so izvorno podobo prvega znaka Slovenskega lovskega društva izpod rok **Petra Žmitka** v Sodražici uporabili ob odkritju spomenika dr. Lovrenčiču, ki se je tam rodil, tako lahko najdemo tudi razlago za uporabo motiva z istrskim goničem, saj so bili tisti kraji nekdanj zibelka vzreje istrskih goničev. Značka obstaja v nekaj barvnih različicah ter je visoka 18 mm in široka 21 mm (slika 24).

Slika 24: ... in značkah 4. Srečanja lovskih pevskih zborov.

Klub ljubiteljev jamarjev

Prvi simbol pasemske organizacije **Klub ljubiteljev jamarjev (KLJ)**, ki je bila ustanovljena 4. marca 1926, je v krogu premera 29 mm upodabljal prizor jamarjenja: iz skalne lisičine proti levi gleda lisica, z leve pa jo izza skale budno motri terier, s skale nad lisičino pa jazbečar. Nekoliko pod sredino desno je napisana kratica **KLJ**. Upodobitev srečamo kot vinjeto v glasilu *Lovec* in kot medeninasto značko. Avtorju tega besedila sta znani znački z vodoravno priponko in »copatkom« na značkah, namenjenih nošenju v gumbnici na zavihku suknjiča. Na sredini zadnje strani značke ali pa na »copatku« lahko zasledimo oznako proizvajalca **J. Hollarek WIEN VI/A**. Najdemo tudi znake brez napisa proizvajalca (sliki 25 in 26).

Sliki 25 in 26: Prednja in zadnja stran znaka Kluba ljubiteljev jamarjev

Kmalu se je izkazalo, da ime in posledično njegova kratica nista najspretnije izbrana. V tistem času je postajalo vedno bolj priljubljeno raziskovanje jam (speleologija) in ko so jamarji ustanovili Klub jamarjev, sta imeni postali preveč zamenljivi. Kinologi so se preimenovali v **Klub ljubiteljev jamarjev in terierjev (KLJT)**. Podoba simbola je ostala, razen dodane črke T na koncu kratice, nespremenjena. Dokaj hitro pa opazimo, da je relief nove

značke izdelan znova, nekoliko slabše od izvorne izvedbe znaka. Obrisi novejšega znaka so plitkejši in manj izraziti. Značka je slab milimeter manjša od svoje predhodnice, pripenja pa se z vodoravno priponko. Za razliko od izvornega znaka je le-ta manj izbočen (ščitast), znani pa sta pozlačena nemagnetna in nikljana magnetna izvedba (sliki 27 in 28).

Sliki 27 in 28: Različici znaka Kluba ljubiteljev jamarjev in terierjev

Naslednjo zasledimo značko **Kluba ljubiteljev psov jamarjev** v letu 1976 ob 50-letnici ustanovitve kluba. Z nove podobe je izginil motiv jamarjenja, ki sta ga zamenjala plastično oblikovana leva profila nemškega terierja in kratkodlakega jazbečarja. Na obodu je z zgornje strani krožni napis **KLUB LJUBITELJEV PSOV JAMARJEV**, okrog oboda spodaj pa letnici **1926–1976**. Levo je med gobcema obeh psov še napis **50 let**. Značka, premera 20 mm, se pripenja s klasično iglo, najdemo pa jo v svetlejši bakreni ali temnejše patinirani izvedbi (slika 29).

Slika 29: Jubilejna značka Kluba ljubiteljev psov jamarjev iz leta 1976 ob 50-letnici ustanovitve

Tretja podoba simbola KLJT sega v obdobje ponovnega oživljanja kluba v devetdesetih letih prejšnjega stoletja. Osnova je 27 mm velik krog, zunaj katerega je na spodnji strani še venec, tako da je višina značke 29 mm. V osrednjem delu znaka je podoba v levo obrnjenega kratkodlakega jazbečarja, nad njim pa podoba v desno obrnjenega nemškega lovskega terierja. Okrog zgornjega oboda je v polkrogu napis **KLUB LJUBITELJEV**

Slika 30: Zdajšnja značka Kluba ljubiteljev psov jamarjev

Klub ljubiteljev jamarjev:

Prvi simbol pasemske organizacije Klub ljubiteljev jamarjev, ki je bila ustanovljena 4. marca 1926, je v krogu premera 29 mm upodabljal prizor jamarjenja: iz skalne lisičine proti levi gleda lisica, z leve jo izza skale budno motri terier, s skale nad lisičino pa jazbečar. Nekoliko pod sredino desno je napisana kratica KLJ. Ko so raziskovalci jam – jamarji ustanovili Klub jamarjev, sta imeni postali preveč zamenljivi. Kinologi so se preimenovali v Klub ljubiteljev jamarjev in terierjev (KLJT). Kasneje se je pojavila še značka Kluba ljubiteljev psov jamarjev.

PSOV JAMARJEV, ob spodnjem pa **SLOVENIJA**. Napisa z obeh strani razmejujeta zvezdici oziroma snežinki. Podobe niso reliefne, temveč dvoploskovne. Značke se pripenjajo z žebličkom (pin). Večina značk je posrebrenih in patiniranih, manjša količina pa je bila izdelana tudi iz srebra. Značke je izdelal AT Primožič iz Kranja (slika 30).

Društvo brak jazbečar

Naši ljubitelji brak jazbečarjev so bili najprej organizirani v leta 1910 ustanovljenem **Klubu Dachshbracke**. V njem so naše kinologe vodili kot posebno sekcijo, ki se je osamosvojila z ustanovitvijo **Kluba brak jazbečar** 25. novembra 1929. Klub so že 27. januarja 1930 preimenovali v **Društvo brak jazbečar** (DBJ). Značka je okrogla, z nje na desno zre lepo dodelana podoba brak jazbečarja, ki mogoče nekoliko spominja tudi na kratkodlakega jazbečarja. V pasasti obrobi je napis **DRUŠTVO** na vrhu, **BRAK JAZBEČAR** pa na spodnjem delu značke. Znanе značke so srebrnega videza. Najdemo bakrene in posrebrene izvedbe ter značke iz masivnega srebra z ustreznimi žigi na zadnji strani. Značke se pripenjajo z vodoravno zaponko. Na zadnji strani je v spodnjem delu žig proizvajalca **CHRISTL BAUER WIEN**, na srebrnih izvedbah pa je desno od tega napisa žig z oznako čistosti srebra (slika 33 in 34).

Sliki 33 in 34: Prednja in zadnja stran znaka Društva brak jazbečar

Glede na dejstvo, da je slovensko društvo nastalo z osamosvojitvijo sekcije avstrijskega kluba, lahko domnevamo, da je podoba znaka povzeta po izvorni avstrijski znački, ki je bila, razen napisov,

Znaka vodnik jazbečarja in vodnik terierja

Izdelana sta iz srebra in imata na hrbtni strani zaporedno serijsko številko. Višina znaka je slabih 37 mm, širina pa slabih 49 mm, pripenja se z vijakom.

Pri znaku *vodnik terierja* osrednjo podobo predstavlja reliefna upodobitev (celega) nemškega lovskega terierja, obrnjenega v levo. V ozadju je reliefna upodobitev Triglava. Na zgornji strani je v polkrožnem okvirčku enovrstični napis **KLPJ SLOVENIJE**, na spodnji pa v polkrožnem okvirčku v dveh vrsticah piše **vodnik terierja**. Z leve in desne strani znak obrobja po šest navzgor obrnjenih lipovih listov.

Videz znaka *vodnik jazbečarja* je razen tega, da je na njem upodobljen v levo obrnjen jazbečar in spodnjega dvovrstičnega napisa *vodnik jazbečarja*, zasnovan enako. KLPJ Slovenije podeljuje ta znak na pobudo takratnega predsednika strokovne komisije Tomaža Burazerja in po sklepu Izvršnega odbora KLPJ od leta 1999 naprej. Idejo o videzu znakov sta predlagala Miha Robič in Milan Švegelj, za izvedbo in izdelavo pa je poskrbel AT Primožič iz Kranja. Znak se podeljuje samo za opravljeno vsestransko uporabnostno preizkušnjo (VUP) v organizaciji KLPJ, in sicer za psa ali psico, ki ga je vodnik izšolal sam. Znak *vodnika jazbečarja* oziroma *vodnik terierja* lahko vodnik prejme samo enkrat.

Pogoj za pridobitev **znaka vodnika** je uspešno opravljen VUP, in sicer:

- 1 x I. nagradni razred ali
- 2 x II. nagradni razred ali
- 3 x III. nagradni razred

z istim ali različnimi psi.

Prvi znak *vodnik jazbečarja* je prejela **Alenka Zabukovec** iz Žirov, prvi znak *vodnik terierja* pa **Andrej Zemljič** iz Ajdovščine (sliki 31 in 32)

Sliki 31 in 32: Znak vodnik jazbečarja in znak vodnik terierja Kluba ljubiteljev psov jamarjev

velikosti (20 mm) in načina pripenjanja (vijak), nesporen vzor naši znački (slika 35).

Slika 35: Izvorni znak avstrijskega društva Klub Dachshbracke

Podobo tega simbola srečamo tudi na naslovnici mehko vezane različice knjige *Brak jazbečar*, ki jo je leta 1930 napisal **Viljem Furer pl. Haimendorf** iz Kočevske Reke. Ta podoba bistveno bolj spominja na nosilca imena tega kluba, saj ima pes na njej težjo glavo in močnejši gobec (slika 36).

V povojnem času je DBJ izdalo značko, ki je dokaj verna kopija prve društvene

Slika 36: Podoba znaka Društva brak jazbečar z naslovnice mehko vezane knjige *Brak jazbečar* avtorja Viljema Furerja pl. Haimendorfa iz leta 1930

Društvo brak jazbečar:

Naši ljubitelji brak jazbečarjev so bili najprej organizirani v leta 1910 ustanovljenem Klubu Dachshbracke. V njem so naše kinologe vodili kot posebno sekcijo, ki se je osamosvojila z ustanovitvijo Kluba brak jazbečar 25. novembra 1929. Klub so že 27. januarja 1930 preimenovali v Društvo brak jazbečar (DBJ). Značka je okrogla, z nje pa na desno zre lepo dodelana podoba brak jazbečarja, ki mogoče nekoliko spominja na kratkodlakega jazbečarja.

Slika 37: Povojna značka Društva brak jazbečar

značke. Razlikuje se v velikosti (20 mm), izvedbi v patiniranem bakru, načinu pripenjanja – klasična navpična igla – ter napisu na pasasti obrobi, ki je vrezan, namesto izbočen kot pri vzorni znački (slika 37).

Gregor Bolčina

Glog

(*Crataegus laevigata* Poir.)

Glavne značilnosti

Z imenom glog označujemo pravzaprav dve rastlinski vrsti: navadni in enovratni glog. Obe vrsti imata podobne lastnosti, razlikujeta se predvsem po obliki listov, ki so dolgopecljati, ovalni in razdeljeni v tri do sedem krp. Njihov rob je neenakomerno nazobčan. Beli, redkeje rožnati svetovi so združeni v češuljasta socvetja z neprijetnim vonjem. Rdeči, jajčasti plodovi imajo izrazito »muho« – to so ostanki posušениh časnih listov. Glog cvete od aprila do junija, plodovi pa dozoriijo v septembru in oktobru.

Zanimivosti

Arheologi so ugotovili, da so ljudje glogove plodove

uživali že v predzgodovinski dobi. Omenjata ga Teofrast in Dioskurid, natančno ga je opisal nemški botanik Hieronimus Bock (1498–1554), cenil pa ga je tudi znani nizozemski zdravnik Hermann Boerhaave (1668–1738). Včasih so kmetje glogove plodove dajali prašičem za odpornost in krepitev zdravlja.

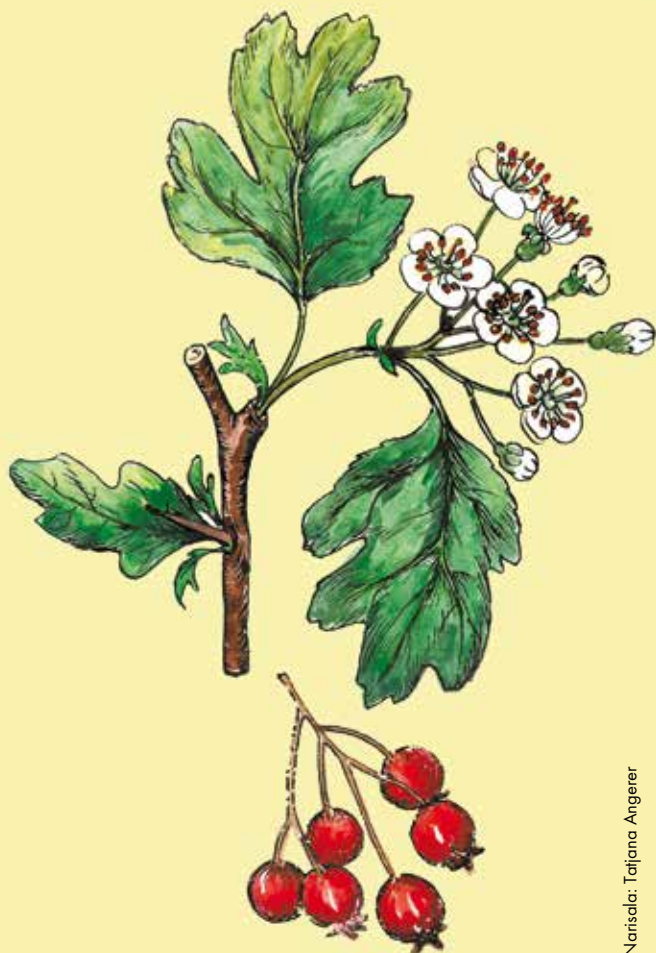
Učinkovine

Nabiramo cvetoče poganjke, ki vsebujejo flavonoide, amine, terpe, histamin in čreslovine ter plodove, ki vsebujejo vitamin C, provitamin A, pektin, sladkorje, čreslovine, glikozide, vinsko in citronsko kislino.

Glog poživlja delovanje srca in uravnava krvni tlak, pomirja in pomaga pri nespečnosti,

Foto: Tatjana Angerer

Narisala: Tatjana Angerer

Za rubriko o rastlinah iz lovskih revirjev sem izbrala take, ki so tudi koristne. Mednje spadajo predvsem zdravilne rastline, ki v obliki čajev, kopeli ali obkladkov pomagajo pri določenih težavah, nekatere pa lahko s pridom uporabljamo tudi v vsakdanji prehrani.

Nekatere med njimi vsebujejo določene učinkovine, ki so v majhnih količinah koristne, v večjih pa lahko povzročajo neželene učinke. Zato pazimo, da majhni otroci ne pridejo nenadzorovano v stik z njimi. Obenem ob teh rastlinah izkoristimo priložnost za vzgojo in poduk otrokom o pravilnem ravnanju z njimi (ne trgaj, ne daj v usta ...).

Tatjana Angerer, dipl. biol.

preutrujenosti in stresih sodobne dobe.

Iz poganjkov kuhamo čaj, plodove pa predelamo v marmelado ali žele.

ure in dodamo še sok ene limone (na en liter marmelade).

Tatjana Angerer, dipl. biol.

Nasveti

Za pripravo t. i. divje marmelade potrebujemo enake dele drenulj, šipkovih, glogovih in češminovih plodov. Naberemo jih po prvi slani in četrto ure dušimo z nekaj žlicami vode. Ko se zmes malo ohladi, jo pretlačimo skozi cedilo, dodamo enako količino medu, vanilijin strok in lupino neškropljene limone ter kuhamo pri nizki temperaturi četrto

Foto: Tatjana Angerer

6,5 X 68 – NAJMOČNEJŠI EVROPSKI 6,5 mm NABOJ

Čeprav naboj 6,5 x 68 nima uradnega naziva *Magnum* – ta po navadi označuje naboje z večjo prostornino in višjimi tlaki – bi mu ga zlahka dodali. Zaradi hitrosti, ki jih dosega, ter višjega tlaka v ležišču naboja (440 MPa oz. 63800 psi) je 6,5 x 68 najmočnejši evropski puškovni kaliber/naboj s krogli premera 6,5 mm in se po lastnostih enači z ameriškim .264 Winchester Magnumom.

Nastanek in uporabnost

Naboj 6,5 x 68 je izvirni nemški lovski naboj, narejen za zelo velike hitrosti izstrelkov, s kroglo, mase 6 g vse do 1200 m/s. Znan je tudi pod imeni, kot so: 6,5 x 68mm RWS, 6,5 x 68 mm Schüller in 6,5 x 68 mm Von Hofe Express. Nemški puškar **August Schüller** iz Suhla ga je razvil v poznih 1930-ih kot naboj »magnum« za uporabo v razširjeni risanici tipa Mauser 98. Dva popolnoma nova puškovna kalibra (6,5 x 68 in 8 x 68S) sta nastala hkrati, ne da bi jima bil za osnovo kateri drugi tulec, kar je v svetu nabojev redkost. Oba je spomladi 1939 predstavilo podjetje **RWS** (Rheinisch-Westfälischen Sprengstofffabrik). Naboja 6,5 x 68 in 8 x 68S uporabljata isti osnovni tulec, le da je pri 6,5 x 68 vrat zožen za izstrelke, premera 6,5 mm (.264"). Dejanski premer krogle je 6,70 mm, dovoljena dolžina tulca pa 67,50 mm.

Že od nastanka ima sloves naboja, primerne za strele na večje razdalje. Razširjenost naboja se je povečala po drugi svetovni vojni, ko je bilo nemškim in avstrijskim lovcem spet dovoljeno loviti. Ker smo slovenski lovci tradicionalni uporabniki nemškega in avstrijskega orožja, je 6,5 x 68 tudi pri nas dokaj pogost. Puškam v tem puškovnem kalibru pravimo »gamsarcek«, saj so priljubljene pri lovu v gorah, kjer so pogosti streli na daljše razdalje. Ko še ni bilo daljinomerov, določanje razdalj pa bolj ugibanje, je bila položna krivulja leta krogle toliko bolj zaželeno.

RWS opisuje ta puškovni kaliber kot izredno hiter, s položno krivuljo, odlično natančnostjo, primeren za strele na zelo daleč. Namenjen je lovu v gorah na gamsa, kozoroga, manjše divje ovce ter manjše primerke jelenjadi. Za 6,5 x 68 RWS priporoča 8,2 g kroglo Kegelspitz (KS), katere hitrost se giblje med 940 in 980 m/s.

Kot mnogi nemški naboji tistega časa ima tudi ta naboj različico z robom (R), ki je namenjen za uporabo v prelamačah. Zato 6,5 x 68R deluje na nekoliko nižjih

Slika 1: Naboja 6,5 x 68 ter .264 Winchester Magnum

tlakih; s kroglo KS, mase 8,2 g, je hitrost le-te na ustju med 915 in 920 m/s.

Balistični podatki – zunanja balistika

S 6 g kroglo Evolution Green 6,0 g, ki ima lažje jedro iz kositra, izstrelke doseže hitrost 1100 m/s. Če imamo puško pristreljeno na idealno pristrelitveno razdaljo 235 m, bo padec krogle naslednji: (50 m: +0,6, 100 m: +4,0, 150 m: +4,9, 200 m: +3,1, 250 m: +1,7cm, 300 m: -10 cm).¹

Dejanska hitrost krogel je pogosto manjša od objavljene (na škatli streliva, v katalogu ...). Ohlapna ležišča starejših pušk in cevi dajo nižje tlake in nekoliko manjše hitrosti. Ko sem pred leti meril hitrost tovarniškemu strelivu 6,5 x 68 in 7 x 65 R, je bila hitrost za 30 m/s manjša od podane (obe cevi dolžine 65 cm).

¹ <https://rws-munition.de/en/rws-hunting-area/rws-hunting-ammunition/rws-centerfire-rifle-cartridges-for-hunters/Product/show/cone-point-bullet/65x68.html>

Na obisku v tovarni streliva **RUAG** so poudarili, da so preglednice le osnova in da mora lovec preveriti padec krogle, kajti hitrosti so zaradi raznih dejavnikov lahko drugačne.

Posebnosti (vzpon navoja, prostornina)

Običajen vzpon navoja cevi teh pušk je 1/11" in je prepočasen, da bi stabiliziral sodobnejše, 6,5 mm krogle, ki so težje/daljše. Krogle TSX Barnes in Sierra MK, obe mase 9,1 g, ki sem jih izstrelil iz dveh

različnih risanic, so tarčo zadele postrani, saj so se v letu prevračale. Počasen vzpon je bil ob nastanku naboja izbran, ker takrat plaščki krogel še niso bili tako močni, da bi zdržali velike hitrosti. Lovec, ki bi izbral novo puško s tem nabojem in bi hotel uporabljati težje krogle (9 g, 10 g), bi moral izbrati vzpon 1/8" ali 1/9".

Zaradi velike prostornine tulca, v razmerju do premera cevi 6,5 mm, je 6,5 x 68 dokaj neprijazen do cevi. Američani imajo za to izraz »barrel burner«², ki bi ga lahko prevedli kot »žgalec cevi«. K temu pripomore še položen vrat tulca in trpi predvsem prehod iz ležišča naboja v cev. Priporočljivo je redno čiščenje na vsakih pet strelav ter izogibanje pregretju cevi. Razširitveno razmerje (R) opiše razmerje med skupno prostornino v orožju (prostornina cevi in naboja) v razmerju do prostornine naboja. Medtem ko sta npr. naboja .308 Win in 9,3 x 62 znana po ugodnem razširitvenem razmerju in

² Ta izraz uporabljajo predvsem za .264 Winchester.

dolgi življenjski dobi cevi, pa so na drugi strani naboji z izrazito neugodnim razširitvenim razmerjem. Mednje spadata 6,5 x 68 in njegov balistični dvojček – .264 Winchester Magnum (*slika 1*).

Ponovno polnjenje

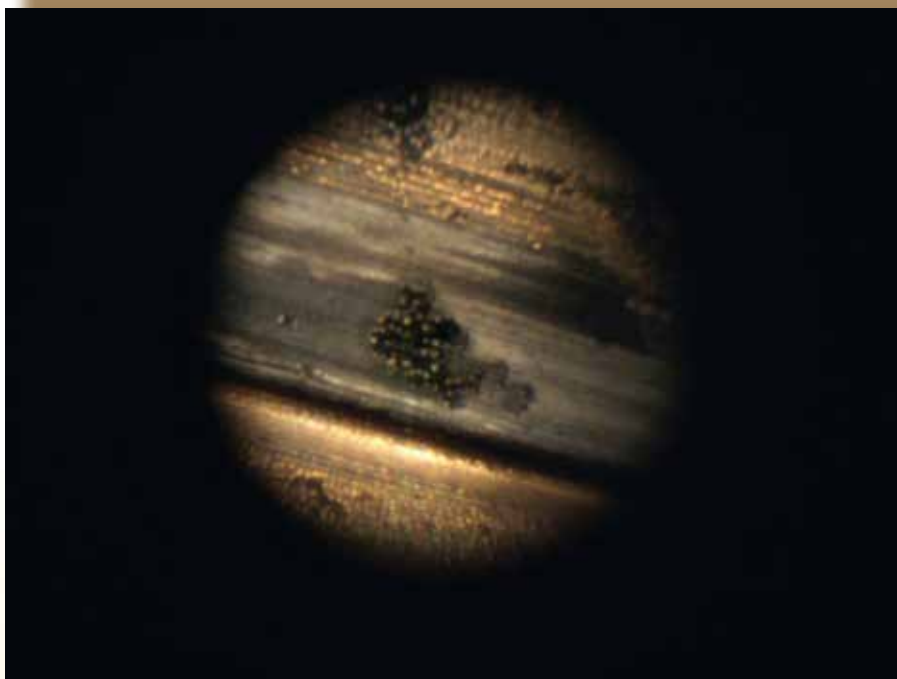
Ker sta na izbiro le dva tovarniška naboja (RWS) in zaradi cene naboja, ki znaša štiri evre, lahko s ponovnim polnjenjem naboja precej prihranimo in povečamo uporabnost (monolitne krogle, sodobne, cenejše). S kroglo Hornady, tip InterLock, naboj stane en evro.

Tulec 6,5 x 68 nima dolge življenjske dobe, če ga v celoti kalibriramo. Vrat tulca v ležišču očetove starejše risanice zdrži le tri do štiri strele, zato jih le delno kalibriram. Ker prejšnji lastnik ni redno čistil risanice, so na žlebovih cevi številne luknjice (*slika 2*).

Prehod iz ležišča naboja v cev vidno kaže posledice visokih tlakov, a polja cevi so dobro ohranjena in zato risanica še vedno odlično zadeva. Z njo moj 81-letni oče dosega na tarči in pri lovu zelo dobre rezultate.

(Pre)velika hitrost?

Velika hitrost lahkih izstrelkov tega naboja pripomore k položni krivulji leta, visoki kinetični energiji, ob zadetku pa k velikemu šoku na živčni sistem divjadi – »padec v ognju«. Slaba lastnost takih hitrosti so obsežne podplutbe; razlog so

Slika 2: Notranjost cevi starejše risanice 6,5 x 68

tudi drobeče krogle. Zelo hitre lahke, 6 g krogle običajne zgradbe, ki se zlahka drobijo, ne bodo prodrle daleč. V letu 2015 sem 6 g in 8,2 g lovske krogle (tovarniški RWS naboji) iz risanice 6,5 x 68 izstrelil v namočen mehak papir in tako simuliral mišična tkiva. Prodornost je bila samo 15–20cm, kar na grobo pomeni okoli 30–40 cm v tkivu divjadi – premalo za odraslo jelenjad (*slika 3*).

Temu sledi tudi *Pravilnik o vrstah in moči lovskega orožja*,³ ki za odstrel jelenjadi določa za ta premer vsaj 9 g kroglo običajne zgradbe ali monolitno 8 g kroglo. Kinetična energija izstrelka sama ne pomeni nič, če krogla ne prodre do vitalnih organov. Hitrost ubija, a prevelika lahko dobesedno uniči lovske krogle enostavne zgradbe. Ljubitelji tega naboja in velikih hitrosti se temu lahko izognete tako, da uporabite monolitno lovsko kroglo ali pa pri ponovnem polnjenju konstrukcijsko običajni krogli nekoliko zmanjšate hitrost.

Za konec – naboj je v priročniku *VihtaVouri*⁴ ter skoraj z istimi besedami v še eni knjigi o nabojih⁵ opisan kot »odličen, ultra-hiter naboj majhnega kalibra, primeren za lov vseh vrst divjadi, z izjemo nevarne afriške divjadi. Zmožen je brez težav upleniti vse od škodljivcev do grizlija, če le lovec za kopitom opravi svojo nalogo in izbere pravo kroglo za nalogo«.

Gregor Hodnik

Naslednjič: 6,5 x 57

Viri:

<https://rws-munition.de/en/rws-hunting-area/rws-hunting-ammunition/rws-centerfire-rifle-cartridges-for-hunters.html#!0/0/36>

VihtaVouri Reloading Manual, Nr. 3
Frank C. Barnes: Cartridges of the World, 8th Edition (1997)

³ Pravilnik o vrstah in moči lovskega orožja, načinu zasledovanja in usmrtilve ranjene živali ter višini odškodnine na divjadi, ki je povzročena s protipravnim lovom (Uradni list RS, št. 50/16).

⁴ VihtaVouri Reloading Manual, Nr. 3

⁵ Frank Barnes: Cartridges of the World, 8th Edition (1997)

Slika 3: Krogle, mase 6 g in 8,2 g, po izstrelitvi v namočen papir

66. Zasedanje Delovne skupnosti lovskih zvez jugovzhodnega alpskega prostora

Delovna skupnost lovskih zvez jugovzhodnega alpskega prostora (Arbeitsgemeinschaft der Jagdverbände des Südstalpenraum – AGJSO) je bila ustanovljena leta 1952, ko je bila Avstrija še pod upravnim nadzorom zavezniških sil, med Avstrijo in takratno Jugoslavijo pa je bila t. i. »železna zavesa«. Deželni lovski mojster grof Thurn Valsassina s Koroške, dr. Jože Benigar iz Slovenije in poslovodja štajerskega lovstva Karl Sedmak so presegli vse politične ovire in začeli sodelovati na področju lovstva. Kasneje so se k meddržavni lovski konferenci pridružili še Južnotirolska lovstva zveza in nato še italijanske lovstva zveze.

Od takrat se lovci iz Italije, Avstrije in Slovenije, ki si delimo skupni alpski prostor, redno srečujemo na letnih zasedanjih, na katerih razpravljamo in si izmenjujemo izkušnje o aktualnih temah. Gostitelji srečanj oziroma zasedanj se izmenjujemo in gostitelj 66. zasedanja je bilo Koroško lovstvo. Tokratno, že 66. zasedanje, je potekalo od 11. do 13. oktobra 2018 v kraju Mallnitz na avstrijskem Koroškem. Kraj Mallnitz je v največjem narodnem parku na območju Alp, ki obsega 1.856 km² in velja za enega največjih zavarovanih območij v Evropi.

Življenje z volkom v Alpah

Tema tokratnega zasedanja je bila posvečena volku, katerega številčnost se v alpskem prostoru v zadnjih letih povečuje. Ker v Evropi ni mogoče razmejiti živali in ljudi, je volka mogoče ohranjati le v sobi-

vanju s človekom. Pri tem pa je pomembna tudi medsebojna izmenjava izkušenj.

Mednarodni varstveni status volka opredeljujeta *Bernska konvencija* ter *Habitatna direktiva*, ki volka uvršča v *Prilogo 2* kot strogo zavarovano vrsto. Poseganje v volčjo populacijo je dopuščeno v izjemnih primerih in pod strogo določenimi pogoji. Glede volka je stanje v Avstriji, Italiji in Sloveniji različno; razlike so

predstavljajo življenje z volkom in povečanje njegove številčnosti, kot je to običajno v Sloveniji, kjer volk nikoli ni popolnoma izginil. Večanje volčje populacije vznemirja del alpskega prostora. Kjer je bil volk daljše obdobje odsoten, so se ljudje odvadili sobivanja z njim in zato na takih območjih prebivalci njegovo odsotnost razumejo kot nekaj pravilnega in naravnega, njegovo vračanje pa kot nekaj

marajo volka in njegovega plenjenja, vendar stališča glede njega niso tako negativna kot v Avstriji.

Skrbi imajo svoje vzroke in zato jih je treba resno obravnavati. Volka ni mogoče več iztrebiti ali preprečiti njegove ponovne naselitve, čeprav si to želi marsikdo. Zaradi pravnih, socialnih, ekoloških in etičnih načel je treba volka bolje spoznati, razumeti in se navaditi na sobivanje z njim.

Foto: Marijan Artnak

tako glede številčnosti kot tudi glede odnosa do volka. Razlike v odnosu do volka izvirajo iz kulture, tradicije, zakonodaje in lovskih določil, lastniške strukture in trajanja obdobja odsotnosti volka na njegovem teritoriju.

Na območjih, ki jih zaznamuje dolgoletna odsotnost velikih zveri, na primer Južna Tirolska ali Avstrija, si težje

nenaravnega, kot nekaj, kar je treba preprečiti. V deželah, kot je Avstrija, kjer je divjad vezana na zemljiško lastnino, je prisotnost velikih zveri težje sprejemljiva in sedaj se volk vrača in ubija. Volčje plenjenje je razvrednoteno in se razume kot škoda, hujša od kraje. V drugih okoljih, na primer v Italiji, so razmere nekoliko drugačne. Tudi tam lovci ne

Številčnost volka v članicah AGJSO

In kakšno je stanje glede številčnosti volka v pokrajinah, članicah delovne skupnosti?

Avstrija: Volk je v Avstriji zavarovan od vstopa Avstrije v Evropsko unijo leta 1995, ko je Avstrija sprejela *Habitatno direktivo*, ki v Evropski uniji velja od leta 1992. V zadnjih letih

se volkovi pojavljajo v vseh avstrijskih zveznih deželah, razen na Dunaju. Po dolgih letih je bila leta 2016 dokazana stalna prisotnost krdele volkov v Nižji Avstriji. Največ škode zaradi volkov je bilo prijavljeno v zvezni deželi Salzburg in na mejnem območju med Nižjo in Zgornjo Avstrijo. Na avstrijskem Koroškem se od leta 2010 redno pojavljajo posamezni volkovi.

Italija: Čeprav je volk v prvi polovici 20. stoletja praktično izginil iz srednje Evrope, so se na jugu Italije obdržali manjši staleži v Apeninih. Italija je volka zavarovala že leta 1971. V zadnjih letih se volk z Apeninov širi proti Alpam in naprej. Leta 2010 je bila na Južnem Tirolskem ponovno potrjena prisotnost volkov. Leta 2017 je bila na tamkajšnjem območju potrjena prisotnost enega krdele, trenutno pa na Južnem Tirolskem živita vsaj dve. V provinci Trentino so volkovi izginili po letu 1931. V zimi 2006/2007 je bila ponovno potrjena navzočnost volka, genetske raziskave pa so pokazale, da ta volk izvira iz Slovenije. Leta 2012 je bil potrjen prvi volčji par, samec, znan pod imenom **Slave**, ki je tudi prišel iz Slovenije. Zdaj je na meji Trentina in Benečije redno prisotnih šest volčjih krdel. Vzhodno od Trentina, v provinci Belluno, so se volkovi ponovno pojavili po letu 2014 in zdaj so tam redno prisotna tri volčja krdele, številčnost volkov v provinci Belluno pa ocenjujejo na 20 osebkov. V projektu *WolfAlps* je bila v Benečiji za leto 2017/2018 ugotovljena prisotnost šestih volčjih krdel. V Furlaniji-Juljski krajini so leta 2013 ponovno zaznali prisotnost posameznih volkov, leta 2017 par volkov, ki je imel letos šest mladičev, ki so prvi volčji naraščaj v Furlaniji-Juljski krajini po devetdesetih letih.

Slovenija: Zdajšnja razširjenost volka v Sloveniji je manjša, kot je bila do sredine 19. stoletja, in večja, kot je bila v 80. letih prejšnjega, ko je bil volk v Sloveniji na robu izginotja. Zato je razumljivo, da je **Lovska zveza Slovenije** volka

samoinicativno zavarovala, z državnim dokumentom leta 1993 pa je postal zavarovana vrsta. V Sloveniji v zadnjem obdobju populacija volka okreva, je stabilna oziroma se zmerno povečuje vse od leta 2010. Velikost populacije se je od leta 2010 do leta 2017 postopno večala od 47 (46–51) do 73 (65–85) v letu 2017. Ob večanju številčnosti je zanimivo, da je izplačana odškodnina za povzročeno škodo v letih 2015 in 2016 nekajkrat manjša kot leta 2010, ko je bilo v Sloveniji manj volkov, kot jih je dandanes. Glede na dejstvo, da si del populacije volkov v Sloveniji delimo s sosednjo Hrvaško, je zanimiv paradoks, ki se je zgodil na Hrvaškem, in sicer, da se je tam populacija volkov po popolnem zavarovanju volka leta 2014 začela zmanjševati. Do leta 2010 smo volka v Sloveniji spremljali v okviru posameznih raziskovalnih oziroma strokovnih projektov; leta 2010 je začel potekati *LIFE+ projekt SloWolf*, v letu 2015 je **Ministrstvo za okolje in prostor** na podlagi *Akcijskega načrta* razpisalo izvajanje vsakoletnega monitoringa (spremljanja). V tem

času vzporedno z nacionalnim monitoringom poteka še italijansko-slovenski projekt *LIFE WolfAlps* – monitoring (spremljanje stanja) na širšem obdobju Julijskih Alp in predalpskega sveta.

Volitve AGJSO

Na zasedanju delovne skupnosti so glavne referate pripravili **Paolo Molinari: Življenje z volkom: potreben je pragmatičen pristop**, prof. dr. **Ivan Kos: Monitoring volka – zakaj in kako** ter dr. **Ferdinand Gorton: Volk v Avstriji in zahteve za politiko**. Dr. Kos je s svojim referatom vzbudil veliko zanimanje in pozornost. Tako so njegovo predavanje, kljub predhodnemu pisnemu prevodu, še sproti ves čas predavanja prevajali v nemščino in italijanščino. Referat dr. Kosa in tudi stanje ter odnos do volka v Sloveniji so bili deležni številnih pohval italijanskih in tudi avstrijskih lovskih prijateljev.

V drugem delu zasedanja so bile v skladu s statutom delovne skupnosti tudi volitve z naslednjim izidom: predsednik delovne skupnosti ostaja

dr. **Walter Brunner** (Koroško lovstvo), preostali člani izvršnega komiteja so: **Eduard Wegger** (Lovska zveza Južne Tirolske), **Alberto Colleselli** (Italijanska lovška federacija Belluno), **Fabbio Merlini** (Italijanska lovška federacija Trst) in **Janez Logar** (Lovska zveza Slovenije).

Namesto dolgoletnega poslovođe inž. **Walterja Kultererja** je bila za novo poslovođkinjo izbrana **Angelika Schönhart** (Koroško lovstvo). Dosedanji poslovođa Kulterer in mag. **Karl Sirowatka** sta za svoje dolgoletno aktivno sodelovanje prejela odlikovanje delovne skupnosti.

Na koncu zasedanja smo si udeleženci tega dogodka skupaj ogledali še *Center za obiskovalce Nacionalnega parka* in se sprehodili ob jezeru po dolini Seebach. Naslednje, 67. Zasedanje bo predvidoma konec oktobra 2019 v Gorici oziroma v Trstu, organizatorja bosta **Italijanska lovška federacija** oziroma **Nacionalna zveza alpskih lovcev**.

Janez Logar,
predsednik Komisije za mednarodne odnose LZS

Foto: AGJSO

Izvršni odbor Delovne skupnosti lovskih zvez jugovzhodnega alpskega prostora (od leve): Eduard Wegger (Lovska zveza Južne Tirolske), Alberto Colleselli (Italijanska lovška federacija Belluno), predsednik delovne skupnosti dr. Walter Brunner (Koroško lovstvo), poslovođkinja Angelika Schönhart (Koroško lovstvo), Fabbio Merlini (Italijanska lovška federacija Trst), Janez Logar (Lovska zveza Slovenije)

Na kratko iz tujega tiska ...

Nemčija: Rezultati vsakoletnega monitoringa (spremljanja) divjih živali za leto 2018 kažejo, da se v tej državi številčnost poljskih jerebic še naprej drastično zmanjšuje. V zadnjih osmih letih se je število parov poljskih jerebic zmanjšalo za 44 %, prav tako se je za tretjino zmanjšala njihova prostorska razširjenost. Tako so lani v celotni Nemčiji našeli zgolj 64.000 parov poljskih jerebic. Glavni razlogi za zmanjševanje številčnosti ostajajo negativne spremembe v kmetijski krajini in načinu pridelave ter močan vpliv plenilskih vrst, kot sta lisica in rakun.

Wild und Hund internet

Južna Afrika: Potem, ko so na območju province Limpopo štirje slonji samci na svoji poti povzročili veliko škodo na premoženju, še zlasti na ograjah in farmah, so pristojne oblasti sporočile, da jih bodo usmrtili in meso razdelile med lokalno prebivalstvo. Taka odločitev je bila med drugim sprejeta tudi zaradi dejstva, da na območju Južnoafriške republike živi že sedaj preveč slonov ter da prostih območij, kamor bi lahko preselili omenjene slone, praktično ni, poleg tega pa bi preselitev slonjih samcev povzročila precejšnje napetosti v že oblikovanih populacijah slonov. Naravovarstvene organizacije so protestirale proti omenjeni odločitvi in sporočile, da bodo slone odlovile in preselile na območje rezervata Balule, ki sicer meji s Krügerjevimi narodnim parkom. Pri tem je treba zapisati, da že sedaj številčnost slonov na območju omenjenega narodnega parka nekajkrat presega nosilno zmogljivost tega ekosistema. Pristojne oblasti so se s tem strinjale, so pa organizaciji, ki je organizirala reševanje, naložili odgovornost za morebitno škodo, ki bi nastala zaradi te preselitve, in tudi odgovornost za morebitne človeške žrtve. »Reševalna« akcija naravovarstvene organizacije *Sloni, nosorogi in ljudje* se za slone žal ni končala dobro – prvi je poginil že med prevozom, drugi pa takoj po prispetju na cilj. Preostala slonja samca sta nato poginila med dodajanjem sredstva za prebujanje iz narokeze ...

Jagen Weltweit internet

Foto: Jaroslav Pop

Tanzanija: Nekoliko skrivnosten pogin med sloni je nastal tudi na turističnem območju, imenovanem Loliondo, kjer so našli osem poginulih slonov. Ugotovili so, da so poginjeni sloni krvaveli iz rilcev in da so bili iztrebki nenavadno obarvani. Pred poginom je slone zanašalo, kot bi imeli vrtoglavo. Izsledki krvne analize in drugih preiskav še niso znani, domnevajo pa, da je vzrok pogina zastrupitev. Na območju Zimbabveja so namreč v zadnjih nekaj letih že bili podobni pogini zaradi zastrupitev, ki so jih povzročili krivolovci zaradi namena pridobitve slonovine. Znanih je kar nekaj vrst rastlinskih strupov, ki so jih v preteklosti domačini uporabljali za lov z lokom teh velikih živali.

Jagen Weltweit internet

ZDA: Kot so ugotovili raziskovalci, premije za odstrel določene vrste živali ne prinašajo vedno rezultata, ki je po navadi postavljen kot veliko zmanjšanje številčnosti te vrste. Zadeva je zelo aktualna v državah, ki pričakujejo prihod afriške prašičje kuge, npr. v Nemčiji. Kot primer navajajo ugotovitve znanstvenikov iz ameriške zvezne države Georgia, kjer na območju nekega vojaškega poligona že več kot

100 let živijo divji prašiči, katerih številčnost se je v zadnjih letih zelo povečala, s tem pa tudi škoda in druge težave. Da bi zelo zmanjšali njihovo številčnost, so pristojne oblasti poleg čakanja in zalaza dovolile tudi lov s pomočjo krmljenja in pasti – lov, uvedli pa so tudi denarne nagrade za odstrel divjih prašičev. Vsem omenjenim ukrepom navkljub pričakovanega rezultata ni bilo. Še več, številčnost divjih prašičev se je v času spremljave rezultatov omenjenih ukrepov celo povečala, povečalo se je število mladičev na svinjo in velikost tropov. Vzrok za to naj bi bilo leto z bogatim gozdnim obrodnom ter dodatne količine hrane, ki so jih dodali v revirje s krmljenjem. Ugotovljeno je bilo tudi, da je bilo odstreljenih bistveno več merjascev kot svinj, kar poleg absolutne številke odstreljenih živali nakazuje pomen ustrezne spolne strukture odstreljenih živali.

Wild und Hund internet

Skandinavija: Vsak, kdor intenzivno lovi lisice, ugotavlja, da se lahko kljub izjemno velikemu odstrelu na določenih površinah znova in znova pojavljajo nove lisice. Raziskovalci s Švedske in Norveške so v zadnjih letih več kot 100 lisic opremi-

li s telemetričnimi oddajniki in spremljali njihove vsakodnevne aktivnosti. Šest, z oddajniki opremljenih lisic je v času študije zapustilo svoje normalne areale aktivnosti in pri tem prehodilo od 67 do 294 km zračne razdalje, kar pomeni, da so bile dejanske razdalje na terenu še mnogo daljše. Zanimivo je tudi, da so bila vsa potepanja v razmeroma zelo kratkem času. Rekord je imela samica, ki je prepotovala več kot 1000 km. V povprečju so lisice prepotovale 100 km v dveh tednih, dnevne razdalje pa so znašale od 15 do 20 km.

Wild und Hund internet

ZDA: Sodišče v okraju Lawrence v zvezni državi Missouri je krivolovca, za katerega so ugotovili, da je v zadnjih treh letih na nedovoljen način pobil nekaj 100 osebkov belorepih in drugih vrst jelenov ter pri tem pobral zgolj trofeje, obglavljene trupe pa pustil na mestu krivolova, obsodilo na leto zaporne kazni, poleg tega pa si bo moral vsak mesec vsaj enkrat ogledati znamenito risanko Walta Disneyja z naslovom Bambi.

Wild und Hund internet

Pripravil:
mag. Janko Mehle

LITERARNI NATEČAJ

I. mesto

S popoldanskega avtobusa je stopila na makadamsko postajališče.

»Tam naprej je lesen most in na oni strani je pot. Ves čas pojdi samo naravnost. Za travniki greš naprej ob gozdu, vse do konca. Zadaj za gozdom je vas.« Šofer z velikimi brki je bil prijazen z njo. »Kako ti je ime?« jo je še vprašal.

Obrnila se je in rekla: »Hana!«

Sonce julijskega poletja je bilo visoko na nebu. Debla starih vrb so stala ob obeh straneh potoka. Čeprav je bilo vroče in soparno, se je odločila, da bo šla peš.

Pet let sta bila že par in nikoli še nista govorila, kje bosta živela. Tri leta je bil starejši od nje.

Tisti dan ji je šlo vse narobe. Na nebu je bila polna luna. Užaljeno, brez besed je vstala od mize sredi Ljubljane in odšla. Mislila je, da bo en dan potrkal na njena vrata. Zaman ga je čakala. Minili so že trije meseci. Zdaj ni več zdržala. Ni pozabila, kako sta se spoznala – nekega deževnega dne v Narodni galeriji. Oba naenkrat sta stopila pred sliko Pred lovom Jurija Šubica. Narahlo sta se zadela s komolcema. Nasmehnila se mu je. »Ti je všeč slika?« jo je vprašal. Pokimala mu je. »Meni tudi. Tudi jaz sem lovec. Matej je moje ime,« je rekel in ji močno stisnil roko.

»Jaz sem Hana,« je rekla.

je podvizala v toplo traktorsko kabino. »Si še živa?« jo je vprašal moški srednjih let.

»Ja,« je zadihano odgovorila. »Hvala, da ste mi ustavili.«

»Na, ogmi se, da se ne prehladiš,« ji je rekel in proti njej potisnil odejo.

Vzela jo je in jo položila čez kolena. »Si namenjena v vas?«

»Ja,« je spravila iz sebe.

»Poznaš koga?«

Pokimala je.

»Prav,« je rekel, »potem se boš že lahko posušila.«

Nevihta je z nezmanjšano močjo besnela naprej. »Po srno sem šel. Povožena je bila.« Hana se je ozrla nazaj. Ničesar ni videla. Po poti, po kateri sta vozila, je drla blatna voda, kot bi vozila po potoku.

»Oblak se je utrgal. Še dobro, da ni

SLAVKO PREZELJ

Srnjak in dekle

Bila je naravno skodrana rdečelaska z drobnoposutimi pegicami po obrazu. Popotno torbo je imela obešeno preko rame. Pred mostom si je snela čevlje. Bosa je stopila na od sonca topla in od dežja zribana siva bruna. Zaščegetalo jo je v trebuhu. Za trenutek jo je prešinilo, da bi se ulegla na stare mostnice z zlizanimi grčami. Bila je nekoliko samo-svoje dekle. Poljska pot onkraj mostu se je vila v dalj. Nikjer ni bilo videti žive duše. Suha mivkasta prst se ji je nabirala med prsti na nogah. Zrak v daljavi je trepetal. Zlate preproge pšenice, ječmena in ovsas so bile položene med široke kulise zelene koruze. Naenkrat je stekla na pokošen travnik. Zbodlo jo je v stopala, da je javknila. Ulegla se je, roke razpela čez segrete kratke trave in zaprla oči. Žužnjava ji je napolnila ušesa ...

Spomnila se je zadnjega srečanja z Matejem. Njegove besede je vedela na pamet. »Živela bova na kmetiji. Molzla boš krave, pobirala boš kokošja jajca, kuhala štruklje na sopari in prala plenice,« ji je z narejeno resnobnostjo rekel tistega dne pred tremi meseci. Ni vedela, zakaj ji to pripoveduje, saj je imela pred seboj še dva težka izpita.

Nenaden piš vetra, ki se je vrtinčasto pripodil čez pokošen travnik, jo je predramil iz spominov. Odprla je oči. Vsa zaprepadana se je zazrla v nebo; bilo je na gosto natlačeno s črnimi oblaki. Hana je čutila, kako jo teža črnine pritiska k tlom. Čez nebo je siknila prva strela. V trenutku je počilo tako močno, da se je vsa stresla. Skočila je pokonci, si obula čevlje, zgrabila torbo in se brezglavo pognala čez travnik. Daleč stran sta proti gozdu bežali dve srni. Padle so prve debele kaplje dežja. Torbo si je položila na glavo. Iz črnine je spet siknila strela. Bobneč grom se je odvalil na vse strani. Ustnice so se ji premaknile v prošnjji, naj se je Bog usmili. Nebeške zapornice so ob nenehnem grmenju naenkrat popustile. Slapovi dežja so z vetrom začeli bičati razgreto zemljo. Hana je bila v trenutku premočena do kože. Rožnato krilo se ji je prilepilo okoli nog. V sunkih vetra se je komaj obdržala pokonci. Začelo jo je zebsti. Skozi plahutajoče zavese dežja je v daljavi uzrla medlo rumenkasto svetlobo. Srce ji je začelo plati od upanja, ko je videla, da proti njej vozi traktor. Roko je potisnila visoko v zrak. Traktor se je ustavil. Zaslišala je: »Skoči hitro noter!« Vsa iz sebe se

toče. Ne bo dolgo, ko bo spet posijalo sonce. Vidiš, tam zadaj se že malce svetlika,« je še rekel.

Hana je pokimala in potem sta se molče vozila vzdolž obširnega smreko-vega gozda. Vitke temno zelene smreke so se bleščale v biserih. Na križišču poti je samo še drobno rosilo. »Tu te bom pustil. Srno peljem v hladilnico. Do vasi nimaš več daleč.«

»Hvala vam, da ste mi ustavili! Do smrti vas ne bom pozabila,« mu je rekla, preden je izstopila.

»Zapomni si bom, kar si mi rekla,« ji je rekel z nasmehom in dvignil roko v pozdrav.

Deževnica z razmočenih rdečkastih las ji je tekla za vrat. Prijela jih je v šop in jih močno ovila z roko. Prve strehe hiš so odkrivale vas. Na kozolcu je visela deska z napisom Kmetija Pr' Lepočnik. Velika hiša in hlev sta stala za sadnimi drevesi. Moker asfalt na dvorišču se je svetil v jarki svetlobi. Voda s strehe je klokotala v žlebovih. Na pragu hiše je Hana globoko zavzdihnila in pritisnila na zvonec. Počakala je trenutek. Pozvonila je še enkrat. Tišina. Odrinila je priprta vežna vrata, stopila korak naprej in pozdravila: »Dober dan.« Nihče se ni oglasil.

Narisel: Igor Pičulin

zvlekla premočene cunje. Ko ji je vroča voda stekla po gladki žametni koži, se je sprostila. Čez čas je s skodranimi lasmi in v malo večjih Anjinih oblačilih prišla iz kopalnice in presenečena obstala.

»Vidiš, to pa je naključje. K nam si bila namenjena. Če bi to vedel, bi te zapeljal domov,« jo je ogovoril moški iz traktorja in ji čvrsto podal roko.

»Hana sem. Vi ste Matejev oče?« je radovedno vprašala.

»Ja, Lojz me kličejo. Si si že ogledala vse te trofeje?« Hana mu je prikimala. »Niso vse moje. Veliko jih je od mojega očeta, dober lovec je bil. Nekaj jih je tudi Matejevih. Njemu ni toliko do lova, kot je meni. Jaz grem še zmeraj z veseljem na lov. Ne streljam vsega po vrsti. Všeč so mi svojstveni primerki. Takšen te potem tako zasvoji, da še sanjaš o njem.«

»Odjenjaj, Lojz, ne tišči v dekle,« je priletel glas iz kuhinje. Lojz je zamahnil z roko.

»Poglej, vidiš glavo tistega mladega gamsa,« je rekel in s prstom pokazal na steno. »To je Matejev gams. Iz prepadne stene ga je prinesel, pred tremi leti.«

»Pred štirimi,« se je zaslišal poudarjen glas iz kuhinje. Oče Lojz je zavil z očmi.

»Takrat sem bila z njim, « je tiho rekla Hana.

»Z njim da si bila takrat?« Prikimala mu je.

»Vidiš, tega mi pa ni povedal. Včasih je tako čudno skrivnosten. Po mami ima to lastnost.«

»Tisti dan, ko je dobil tega gamsa, sva sklenila, da si bova dala narediti odtis kunje sledi na nogo,« je rekla Hana in mu pokazala mečnico.

»Poglej, no, na tvoji nogi je ta sled videti lepša kot na njegovi. Nič mi ni povedal, zakaj si je dal to narediti. Ne bom silil vate, ampak ...«

»Človek božji, pusti jo že pri miru. Kosilo je na mizi,« je priletel glas iz kuhinje.

Hana se je nasmehnila in v zadregi vprašala: »Ali Mateja ni doma?«

Oče Lojz je dvignil roke nad glavo. »Ja, Silva, ali ji ti nisi nič povedala?«

Hana se je zdrznila, ker se je ustrašila, da je z Matejem kaj narobe.

»V Avstriji je. Srečanje gozdarjev alpskih držav imajo. V Salzburgu. Jutri pride domov. En dan boš že potrpekla brez njega. Na lovsko prežo na naš grič te bom peljal. Z Matejem sva jo postavila. Nič ni lepšega, kakor sedeti tam zgoraj in gledati svet pod seboj.

»Dober dan,« je ponovila glasneje. Naredila je še nekaj korakov, položila mokro torbo na tla in premočena obstala sredi prostorne veže. Ozrla se je po prostoru. Steno pred njo so v vsej dolžini v treh vrstah krasila rogovja srnjakov. Zdelo se ji je, da so si med seboj zelo podobna. Na rustikalni omari je na ploščati skali na zadnjih nogah stal svizec in kazal prva dva ostru zoba. Oči je premaknila na muflona z mogočnim zavitim rogovjem. Ruševca s črnimi perutmi in živordečimi obrvmi nad črnimi očmi je sedel na macesnovi veji. Počutila se je, kot da je v prirodoslovnem muzeju. Na drugi steni so bili v dveh vrstah črni gamsji roglji. Sredi med njimi je bila glava mladega gamsa s kratkimi črnimi roglji. Zdrznila se je. »Želite?« se je oglasil ženski glas za njenim hrbtom. Hana se je sunkovito zasukala.

»Dober dan, oprostite, nisem ...«

Ženska je stopila proti dekletu, ji pogledala v oči in se ji nasmehnila: »Ti si verjetno Hana, Hana Brovč.«

Od začudenja je pokimala in presenečeno vprašala: »Me poznate?«

Ženska ji je pokimala. »Vidim, da imaš na nogi, na mečih, tetoviran odtis sledi kune. Tudi moj sin Matej ima takšno. Nikoli ni želel povedati, zakaj je to storil. Nekaj se vaju je moralo zelo dotakniti, da sta si oba dala to narediti.«

»Ja,« je rekla Hana in ji ponudila roko.

»Veseli me, da si prišla k nam. Matej te je večkrat omenil. Rekel je, da študiraš slikarstvo. Jaz sem Silva, njegova mama. Takoj se moraš preobleči. Imaš kaj s seboj?«

Hana je odkimala. »Nisem vedela, da bo prišla nevihta.«

»Na hitro je prišla. Počakaj, prinesla ti bom nekaj oblačil od Anje, Matejeve sestre. Mislim, da ti bodo prav. Na morju je. Tam je kopalnica. Lahko se stuširaš. Takoj ti vse prinesem,« je še rekla in pohitela proti stopnicam, ki so vodile v gornje nadstropje.

Hana si ni upala vprašati, kje je Matej. Stopila je v kopalnico in s seboj

Na preži človek lahko pozabi na vse. Boš videla, tam se porodijo tista prava prvinska čustva. Tam zgoraj narava stopi naravnost v človeka.«

Hana ni bila vajena na molitev pred jedjo. Zaprla je oči in počakala, da je mama Silva rekla: »Amen.«

»Zdaj pa kar začni, Silva je odlična kuharica,« je rekel oče Lojz.

Juha, pečenka, pečen krompir, vse je bilo tako dobro, da bi si Hana še naložila na krožnik, če ji ne bi bilo nerodno. Ni hotela pokazati, kako je bila lačna. Ko je odložila pribor, se je sklonila k torbi, ki jo je imela pri nogah. Ven je vzela nepremočljivo vrečko. V njej je imela pribor za slikanje in debelejši zvezek s trdimi platnicami. »Ne vem, ali je zdaj primeren čas, ampak v ta zvezek sem pisala svoj dnevnik pred štirimi leti. Vzela sem ga s seboj, da bi ga pokazala Mateju.«

»Dnevnik pišeš?« se je začudil oče Lojz.

»Ja, pisati sem ga začela, ko mi je bilo sedemnajst let. Takrat so se moji starši ločili. To me je zelo prizadelo. Tudi zdaj ga še pišem. Osmi zvezek bo kmalu poln,« je rekla in odprla dnevnik na določeni strani. »Tretjega decembra pred štirimi leti sva se z Matejem odločila, da si bova dala narediti sled kune vsak na svojo nogo. Če hočete, vam dam to prebrati.«

»Z veseljem,« je rekel oče Lojz, vzela zvezek iz njenih rok in hitro vstal od mize. »V dnevno sobo grem, da bom imel mir.«

»Mislim, da veš, kateri datum lahko,« je za njim zaklicala žena in odkimala z glavo.

»Hvala vam za kosilo. Odlično ste skuhal. Na vaš grič bom šla, z risarskim priborom. Rada bi naredila kakšno skico vaše krajine. Za neko podjetje moram narediti nekaj slik narave za njihove poslovne prostore.«

»Potem moraš iti obvezno na prežo. Videla jo boš, ko boš prišla na vrh griča. Od tam se ti bo odprl pogled daleč naokrog.«

»Ne vem, ali si bom upala povzpeti nanjo. Strah me je višine,« je še rekla Hana in odšla iz hiše. V zraku je še dišalo po nevihti. Rumeno sonce si je že ogledovalo plešasti Blegoš, ko je prišla na vrh griča.

Dnevnik, sreda, 3. december. Matej je prišel prej, kot sem pričakovala. Ura je bila šele enajst. Ta dan nisem šla na faks, ker sem zaključevala sliko z motivom Ljubljanskega barja. Matej mi je takoj povedal, da bova šla za dva dni

v lovsko kočo njegove lovske družine. Koča je v hribih. Rekel je, da bova šla opazovat gamse v njihovo zimsko sobo. Bila sem presenečena. Skupaj sva bila že dobro leto in nikoli se še ni odločil tako na hitro. Dan je bil lep in mrzel. Zjutraj je bilo le nekaj stopinj nad ničlo. V Ljubljani snega še ni bilo. Vrhovi gora, ki se vidijo iz Ljubljane, so bili že beli. Matej mi je podaril nov nahrbtnik. Rekel mi je, naj vanj naložim topla oblačila: volnen pulover, kapo, roka-

prideva, ker je bil Matej dogovorjen z njenim možem. Ne vem, zakaj mi tega ni povedal že kak dan prej. Včasih je skrivnosten in to mi ni všeč. Ženska nama je postregla z vročim čajem. V njem je bil rum. Ženska je ves čas pogledovala skozi okno. Ura je bila tri popoldan. Matej se je naenkrat odločil, da gre pogledat, kod hodijo moški toliko časa. Rekel je, da bo šel sam. Ni se mi zdelo prav, da se je tako odločil, zato tudi nisem gledala za njim, ko je

vice, debele nogavice ... Nerada sem pospravila čopič in barve. Potem sva šla. Vozil je hitro. Bila sem tiho. Mateju sem takoj povedala, da ne bom šla z njim, če misli ustreliti kakšnega gamsa. Obljubil mi je, da jih bova samo opazovala. Z asfaltne ceste je na koncu neke vasi zapeljal na gozdno cesto, ki se je vseskozi strmo vzpenjala. Tam je vozil počasneje. Zagledala sem prvi sneg, ki ga je v kupe nanosil veter. Avto sva pustila na majhni poseki. Matej je iz prtljažnika vzel puško. Začudeno sem ga pogledala. Rekel mi je, da se ne spodobi, da pride lovec v lovsko kočo brez puške. Pomislila sem, da imajo lovci res čudna pravila. Do kočice sva, otovorjena vsak s svojim nahrbtnikom, hodila pol ure. V gozdu je bilo nekaj snega, zunaj na planem je bila polegla zmrznjena trava. V koči je bila mlajša ženska s sinom. Matej me je predstavil kot svoje dekle. Ženska je povedala, da je z možem, tastom in njegovim bratom v koči že tretji dan. Moški so šli že dopoldan na gamse. V koči je bilo prijetno toplo. Ženska je vedela, da

odhajal. Ženska ni nič govorila. Na njenem obrazu sem videla skrb. S police pri oknu sem vzela dobro ohranjen zvežčič. Na njem je pisalo Lovec, list za lov in kinologijo, številka 1, letnik 1953. Začudila sem se, da se je v koči ohranil toliko časa. Prebrala sem črtico Za belim gamsom, ki jo je napisal Tone Svetina. V njej sem začutila pravo lovsko strast, ki žene lovce za gamsi v previse in prepade. Z zanimanjem sem prebrala tudi članek Ivana Stoparja, ki je naredil zapis o prvi upodobitvi lova na slovenskih tleh. Na freski Sveta nedelja, v Crngrobu, iz 15. stoletja, eden izmed prizorov prikazuje plemiča, sedečega na konju, ko jaha na lov. Iz branja me je vrgel vzhičen glas ženske. Oznanila je, da vidi moške na grebenu. Odprla je okno in ponesla daljnogled k očem. Rekla je, da imajo dva gamsa in da enega nosi tudi Matej. Od mize me je odneslo k oknu. Čeprav so bili še daleč nad kočjo, sem videla, da Matej hodi prvi, z gamsom okoli vratu. Popadla me je sveta jeza, ker mi je obljubil, da ne bo streljal. Vsa ogorčena sem zagrabila

nahrbtnik in izginila iz kočice. Hotela sem, da ve, da me ne bo imel za tepko. Stekla sem stran od kočice in se izgubila pod bregom. V snegu sem videla stopinje. Čimprej sem hotela priti do avta. Vedela sem, da bom po cesti tudi v temi lahko prišla v dolino. Togota me je slepo gnala naprej. Dnevna luč je počasi ugašala. Vstopila sem v gozd, kjer je bila svetloba že šibka. Steza se je naenkrat začela strmo spuščati. Vedela sem, da takšne strmine prej, ko sva z Matejem hodila navzgor, ni bilo. Tolažila sem se, da sem mogoče zašla na bližnjico. Stopinje v snegu so me še nekaj časa vlekli navzdol, dokler jih naenkrat ni zmanjkalo. Obstala sem in se preplašeno ozrla okoli sebe. Šele zdaj sem opazila, da je vso svetlobo že dodobra posrkal mrak. Črna turobna debela bukev in smrek so molčeče stala okoli mene. Zdelo se mi je, da so takšna kakor vojščaki spečega kralja Matjaža. Obšla me je čudna slutnja. V trenutku

Ničesar več nisem videla. Z razširjenimi rokami sem se nekaj časa poskušala še pomikati naprej, vendar ko je sivina začela črneti, sem obstala kot kamen, ki pade s stene v globok bel sneg. Počasi sem si začela priznavati, kako brezglavo sem ravnala. Moja jeza do Mateja je že zdavnaj izpuhtela. Zaradi mene bi zdaj lahko ustrelil sto gamsov, pa bi ga imela še vedno rada. Pomislila sem, da imam šele enainvajset let, da bo pritisnil mraz in da pri teh letih še nočem umreti. Verjela sem v Mateja, da bo do mene prišel prej kot kakšen angel, ki duše spremlja do božjega vratarja. Spomnila sem se na mojo staro mamo Frančiško z Vojskega, ki je vedno govorila: »Četudi imaš dušo že v grlu, se moraš za življenje boriti do zadnjega diha. Življenje ne dobiš kar tako, v tri dni. Življenje je božji dar!« Ob spominu na te njene besede sem na ves glas zakričala: »Maaateeeeej!« Najmanj desetkrat sem kriknila njegovo ime v

pošle moči. Dotipala sem se do mrzlega gladkega debela. Naslonila sem se nanj. Vse bolj me je zebló. Čutila sem, da postajam vse bolj otrpla. Vame se je začel naseljevati neznan, čuden mir. Podzavestno sem se upirala temu stanju, a vseeno me je odnašalo vse globlje. Ne vem, koliko časa sem bila tako, ko se mi je zazdelo, da me nekdo trese. Utrujeno sem odprla oči. Spoznala sem Mateja. Zdelo se mi je, da je ves oblit z belo svetlobo. Potem sem zaznala, da sta z lučjo k meni prišla še dva. Bila sta lovca. Eden me je odel v svoj debel lovski suknjič, drugi mi je nalil kozarček žganja. Spila sem ga. Grozno me je zapeklo. Matej me je naložil na svoj hrbet. Oklenila sem se ga, kakor se srobot oklene smrekovega debela. Do kočice me je prinesel eden od lovcev. Kasneje sem zvedela, da je bil to Jože. Nisem vedela, da sem tako težka. Imam dvainpetdeset kilogramov. V kočici me je ženska vzela v svoje roke in me tako

Jgor Pičulin
19

so mi iz glave ušle vse jasne misli. Kar nekaj trenutkov je minulo, da sem spet začela razsodno misliti. Zagnala sem se nazaj v strmino, po kateri sem prišla. Nisem se še vzpela visoko, ko me je začela z vso potuhnjenostjo dohitevati megla. Kmalu sem bila obkrožena z njo.

meglo, ki me je vse bolj močila, in še desetkrat v vse bolj strupen mraz, ki mi je vse bolj lezel pod pulover in skozi čevlje v prste. Nihče me ni slišal. Nihče mi ni odgovoril. Začela sem drgetati. Z rokami sem začela mahati okoli sebe in brcati z nogami v zrak. Potem so mi

pregnetla, da se je življenje kar hitro začelo vračati v moje telo. Matej mi povedal, da me je šel iskat takoj, ko je gamsa prinesel do kočice. Tekel je do avtomobila in se upehan vrnil. Potem je pod kočico v snegu odkril moje sledi. V iskanju sta se mu pridružila Marko in

Jože. Klicali so me. Nisem jih slišala. Končno so se oddahnili, ko je Matej od daleč, v soju baterijske svetilke, najprej opazil štiri svetleča očesca. Bili sta kuni, ki sta imeli bivališče v starem bukovem duplu. V vznožju bukve je zagledal mene. Vse polno njunih sledi je bilo v snegu. Verjetno sta si me že nekaj časa radovedno ogledovali. Matej mi je rekel, da če me ne bi našel on, bi me prav gotovo v svoje duplo zvlekli kuni in me greli vse do pomladi. Nasmehnila sem se mu. Rekla sem mu, da bi bilo lepo, da si za spomin na ta dan oba dava narediti na nogo odtis kunje sledi. Malce čudno me je pogledal. Potem je prikimal in me poljubil na usta, vpričo vseh. Jože je zavriskal. Mislim, da mi je rdečica po dolgem času zalila obraz. Matej je povedal, da gamsa, ki ga je nosil, ni ustrelil on, temveč Marko. Gams je zdrnil čez pečine. Nihče ni mogel do njega. Matej je bil toliko drzen, da se je upal spustiti čez zasnežene police do njega. Marko je gamsa zato poklonil njemu. Vsem sem se opravičila zaradi svojega nerazumnega obnašanja. Tako mi je bilo žal, da sem to storila. Ta dan mi je lovska družčina prirasla k srcu. Matej me je vso noč grel.

Dnevnik, četrtek, 4. december

Sanjalo se mi je, da pred kočjo stoji nepregledna množica gamsov vseh starosti, takšnih z majhnimi rogljički, pa vse do tistih, ki so imeli velike, črne in smolnate roglje. Mirno so stali, dokler naenkrat ni zabrlizgal star gams, ki je stal na sivi skali, nekoliko stran od kočje. Gamsi so vsi naenkrat spoštljivo spustili glave na prsi, jih spet dvignili in po vrsti eden za drugim odšli proti grebenu. Gledala sem za njimi, dokler še zadnji ni izginil za sivo ostenje. Zbudila sem se. Zunaj je bila še črna noč ...

Oče Lojz je zavzdihnil in zaprl dnevnik. »Presneto dekle, zaradi enega samega gamsa bi lahko še zmrznilo,« je pomislil. Stopil je v kuhinjo. Zvezek je potisnil ženi v roko in rekel: »Beri, jaz se zapeljem v Ljubljano.«

Odkimala je z glavo in mu samo rekla: »Hana je odšla na grič.«

Sonce se je spuščalo nad vrhove julijskih vršacev. Hana je na griču, ki ga je na vrhu prekrival gozd, naredila nekaj skic. Lovsko prežo na mogočnem hrastu je videla že od daleč. Ko je prišla blizu, se je zdrznila. Preža je bila postavljena pod samo modro nebo. Tako visoko zgoraj je bila, da je Hana zvrnila glavo povsem nazaj, da je pre-

štel vse kline na lestvi. »Devetnajst,« je rekla pri zadnjem. Zelo si je želela priti na vrh, čeprav jo je bilo tako strah, da je že dvakrat odkimala z glavo, ko je z roko prijela za tretji klin. Krave, ki so se prikazale na griču, in njihovo zagleglo mukanje, so jo prestrašile, da se je oprijela lestve. Začela je previdno dvigovati noge s klina na klin. Vsakokrat se je prijela tako silovito, da so ji členki na roki postajali čedalje bolj beli. Ko je naposled le prišla do vrha, se je po kolenih pomaknila do zadnje strani preže. Šele tedaj se je upala vsa zadihana dvigniti. Usedla se je na klopco in se močno oprijela okvira. Pogledala je navzdol. Začutila je, kako ji je od višine zagomazelo v trebuhu. Rumena pojemajoča sončna svetloba na zahodu je silhueto gora že izrisovala v vsej blagodejnosti. Občutek zadovoljstva, da je na preži, jo je povsem prevzel. O tem, kako bo prišla nazaj na zemljo, ni razmišljala. Snela si je vrečko, ki jo je imela obešeno preko ramena, in iz nje vzela liste, paleto barv, čopič, lonček ter vodo v steklenički. Vzela je čopič in najprej z rumeno barvo začrtala rob gozda onkraj travnika. Skicirala je hitro. V nanesenih barvah so na listu izstopale tri hruške, kolovozna pot in leseno znamenje. Ko je obrnila pogled na drugo stran preže, je ostrmela. Videla je srnjaka, ki se je mirno pasel. Dvignil je glavo. Zastal ji je dih. Bala se je, da jo bo videl in bo zbežal. Ko je srnjak spet sklonil glavo proti travi, se je oddahnila. Previdno si je pripravila list in na hitro začela skicirati njegovo rogovje. Zdelo se ji je povsem drugačno od rogovij, ki jih je videla v Lepočnikovi veži. Močno rogovje, s po enim debelejšim kratkim parožkom na vsaki strani roga, je bilo proti vrhu na eni strani zavito proti sredini, druga pa je bila nagnjena nazaj. »Čisto poseben je,« je pomislila. Srnjak je spet dvignil glavo. Hana ga je z očmi posrkala vase. Ko je srnjak spet sklonil glavo, je z nekaj potezami čopiča imela njegovo rogovje in trup že na listu. Zasmejala se ji je, ko je pomislila, kako bo pogledal Matejev oče, ko mu ga bo pokazala. Vzdostila se je in razposajena kot kakšen otrok zaklicala s preže: »Hvala ti!« Srnjak je dvignil levo nogo, na vso moč zalajal in se z dolgimi skoki pogljal proti gozdu. Hana je prvič slišala takšen glas. Spominjal jo je na oglašanje psa, ki ponoči z zadrtem laježem ljudem ne dovoli spat. Svetla črta na zahodu je vse bolj temnela. »Iti moram, da me ne ujame tema,« je pomislila in začela stvari pospravljati v torbico.

Sama nad sabo je bila presenečena, da je ni bilo nič strah, ko se je spravila k lestvi. Trdno se je oprijela držala, se zasukala in nogo postavila na prvi klin. Ko je previdno lezla navzdol, ji je srnjakov ogorčen lajež še trikrat priletel v ušesa. Ni si mogla misliti, da ga je tako razdražila. Vso pot čez grič se ji je smejala. Za hišo je zagledala Matejevo mamo. »Si le prišla?« si je oddahnila. »Pošteno me je že skrbelo zate.«

»Oprostite, ampak bilo je tako lepo,« je odvrnila Hana.

»Ja, saj vem. Moram ti reči, da ko sem brala tvoj dnevnik, sem v tebi videla sebe. Tudi meni je bilo hudo pri srcu, ko je Lojz prinesel domov prvega ustreljenega srnjaka. Sčasoma sem se na to privadila. Videla sem, da je v njem lovska strast hujša kot ljubezenska. Tako je in nič ne morem pomagati. Lahko rečem samo, da je Lojz dober človek. Težko bi našla boljšega.«

Hana je prikimala in rekla: »Vem. Ne bom pozabila, da me je vzel v traktor.«

»Srečo si imela. Nekaj bi te še vprašala, če lahko.«

»Seveda, kar vprašajte.«

»Ali si mogoče Mateja poklicala kaj po telefonu?«

»Nimam telefona. Ne uporabljam ga.«

»Aaa, potem bo jutri, ko pride domov, zanj to res presenečenje. Odkar se nista videla, mu ni bilo lahko. Videla sem ga, kako trpi. Večerjo ti grem pripraviti, postlala sem ti v dnevni sobi. Lojz se je takoj, ko je prebral tvoj dnevnik, odpeljal v Ljubljano. Ne vem, kaj ga je prijelo.«

Hana je ravno povečerjela, ko je v kuhinjo stopil oče Lojz. »Dober večer,« je pozdravil. »Si bila na preži?« je takoj vprašal.

»Ja,« mu je odvrnila.

»Je visoka, kaj?«

»Do neba,« je odvrnila z nasmehom.

»Ko sem prebral tvoj dnevnik, sem moral takoj v Ljubljano. Počakaj.« Vrnil se je s polnimi rokami. »Odviti boš morala pa sama. Zate je.«

Hana ni mogla verjeti svojim očem, ko je odstranila ves papir: akvarelne barve, čopiči, lopatke, risarsko stojalo in veliko platno v smrekovem okvirju. »Vse to ste kupili za mene? Ne morem verjeti. Od srca vam hvala,« je zašepetala.

»Ko sem prebral, kar si napisala v dnevnik za tretji december pred štirimi leti, se me je močno dotaknilo. Vesel bom, če boš lahko vse to uporabila.«

»Vse mi bo prišlo prav. Tudi jaz bi vam rada nekaj dala.« Iz torbice je

vzela list s srnjakom in rekla: »Z vaše preže sem ga videla.«

Oče Lojz je ostrmel in ves iz sebe rekel: »Kakšen srnjak! Nisem ga še videl. Pol leta nazaj mi je Mežnarjev France govoril, da se tod okoli pase takšen srnjak, kot je ta. Ne more biti prav mlad. Hana, zjutraj ga morava iti iskat.«

»Za božjo voljo, Lojz, dekle ni za te stvari,« se je oglašila mama Silva.

»Šla bom z vami. Rada bi enkrat doživela lov,« je rekla. Dodala je: »Enkrat vas bom narisala na preži.«

Zgodnje temno jutro je še bilo, ko sta zapustila hišo. Lune ni bilo na nebu. Mrzle sape so vlekle navzdol po griču. V lipi za hlevom je cvrkutnil ptič. »Preden se bo zasvitilo, bova morala biti že na preži,« je tiho rekel oče Lojz, ko sta se vzpenjala proti vrhu griča. Do hrasta nista imela več daleč. »Najprej ti,« ji je rekel, ko sta prišla do lestve. Hana je globoko vdihnila in se začela vzpenjati. »Bila si kot veverica,« ji je tiho rekel, ko je zlezal na prežo k njej. »Zdaj bova čakala. Za lovca velja, da mora biti potrpežljiv kot fant, ki gre prvič z dekletom pod kovter,« ji je tiho rekel in si začel pripravljati sedišče. Sprva počasi, zatem pa vse hitreje, se je na vzhodu začelo daniti. Naenkrat se je svetloba razlila v podolje kakor mleko, ki iz golide pljuske po bakrenih stenah velikega sirarskega kotla na planini. Pesem ptičjega zbora je napolnila ves grič. Oče Lojz je prijel za puško in rekel: »Poglej, lisica nama je prišla delat družčino.« Hana se je nagnila čez prežo. Lisica je zrla v tla in naenkrat se je z vsemi štirimi odgnala od tal in se potem sunkovito s smrčkom zapičila v zemljo. Prav takrat je čez travnik zavrel glas harmonike. Za njo je zapiskal še klarinet, ki so ga spremljali veseli fantovski vzkliki. Lisica je švignila v gozd. Oče Lojz je nemočno odkimal z glavo. »Fantovščino imajo. Iz zgornje vasi gredo. Blažkov Rok se ženi. Zdaj pa imava srnjaka. Pognali so ga bogve kam. Tu sva za danes opravila.«

Hana je gledala za pisano družčino, ki se je ustavila pri znamenju. Harmonika je nehala igrati, klarinet je nehal piskati in fantovski glasovi so potihnil. »Ali jih vidiš, Boga jih je pa še strah,« je rekel Lojz. Nekaj metrov za znamenjem se je harmonika spet oglašila in fantje so, prepevajoč z razglašenimi glasovi, odšli v vas, ki se je začela prebujati. »Naprej ne boš več šla z menoj. Sam bom stopil še na naše senožeti. Tam imamo še eno prežo. Mogoče doživim lovski blagor s tvojim srnjakom.«

Dnevnik, torek, 10. julij
Zgodaj zjutraj sem z Matejevim očetom odšla na lov. Bila sva že na preži, ko se je izza griča oglašila harmonika. Fantje so imeli fantovščino. Sama sem odšla domov, oče Lojz je še ostal na lovu. Okoli enajste ure je stopil na dvorišče. Okoli vratu je imel mojega srnjaka. Pobožala sem ga po

rogovju. Tiho sem mu rekla: »Oprosti, nisem hotela.« Oče Lojz me je stisnil k sebi kot svojo hčer. Stekla sem v hišo. Matejeva mama mi je povedala, da jo je poklical Matej. Povedal ji je, da pride šele zvečer. Zdaj ga čakam. Moram biti takšna, kot so lovci. Oče Lojz mi je rekel, da morajo biti lovci potrpežljivi. Verjamem mu!

Uredniški odbor Založništva LZS

razpisuje

JAVNI NATEČAJ ZA PROZNA IN PESNIŠKA LITERARNA BESEDILA Z LOVSKO TEMATIKO V LETU 2019

Člani Uredniškega odbora Založništva LZS smo se odločili, da bomo v letu 2019 natečaj za najboljšo lovsko leposlovno besedilo prvič razširili še z natečajem za pesmi o lovu in lovcih. Morebiti bomo koga vzpodbudili, da bo poskusil svoja doživetja na lovu izraziti tudi v pesmi, saj je v marsikaterem proznem lovskem besedilu »jezik pogosto že kar pesniški, bogat, rodovitno nabrekel od doživetij«, kot je zapisano v lanskem novembrskem uvodniku v Lovcu.

Tričlanska komisija, ki jo imenuje Uredniški odbor Založništva LZS, bo izbrala tri prozna in tri pesniška, po oceni komisije, najboljša besedila z lovsko tematiko, ki bodo nagrajena. Če po mnenju komisije nobeno od poslanih besedil ne bo dovolj kakovostno, lahko prve nagrade ne bomo podelili. Dve po številu zbranih točk enakovredni besedili si bosta nagrado lahko delili.

Ubesejena naj bodo **pristna lovška doživetja**, prepletena z **domišljijo, razmišljanji o lovu, doživljanji in opisi narave**. Dobrodošli so tudi v besedila vtikani etnološki elementi. Dejanja in razmišljanja oseb naj bodo **psihološko čim bolj utemeljena**. Besedila so lahko satirična in obarvana z zdravim humorjem, lahko so tudi zgodovinsko in geografsko lokalno prepoznavna, jezikovno živa, do prave mere obogatena z narečji.

Navodila in razpisni pogoji:

Poslano besedilo ne sme biti prej nikjer objavljeno!

Avtor odgovarja za moralno in pravno izvirnost besedila.

Besedilo pošljite po elektronski pošti (pod Zadeva napišite: LITERARNI NATEČAJ 2019), dolgo naj bo največ **do 10 tipkanih strani** (30 vrstic na stran z 1,5 vrstičnim razmakom). Pisci lahko sodelujejo z več avtorskimi deli. Natečaj je **anonimen**, zato naj bo avtor na koncu besedila podpisan s **psevdonimom**, ki ni bil uporabljen pri prejšnjih natečajih. V elektronski pošti navedite pravo ime in priimek avtorja, naslov, številko transakcijskega računa, matično in davčno številko. Pripnite skenirano podpisano izjavo, da je besedilo vaše avtorsko delo in da ni bilo še nikjer objavljeno (če nimate skenerja, lahko izjavo pošljete po navadni pošti). Komisija bo prispela besedila dobila v oceno brez osebnih podatkov avtorjev, videla bo samo psevdonime.

Rok in nagrade:

Javni natečaj se začne s februarjem 2019, konča pa se bo konec oktobra 2019. Rezultati in kratka obrazložitev odločitve komisije bodo objavljeni v našem glasilu.

Nagrade za prozna besedila:

1. nagrada: 1500 evrov,
2. nagrada: 1000 evrov,
3. nagrada: 500 evrov.

Nagrade za pesniška besedila:

1. nagrada: 300 evrov,
2. nagrada: 200 evrov,
3. nagrada: 100 evrov.

Nagrajena in tudi nekatera druga dobra besedila bodo v Lovcu objavljena postopoma – ne nujno zaporedoma.

Elektronski naslov uredništva: lovec@lovska-zveza.si. Prejeli boste povratno sporočilo o prejeti pošti.

Podpisane izjave lahko pošljete tudi po navadni pošti: Lovska zveza Slovenije, Uredništvo Lovca, Župančičeva 9, 1000 Ljubljana.

Uredniški odbor Založništva LZS

Lovčeva romanca

Sem hodil čakati srnico,
ko bil sem lovec mlad,
na jaso zadaj za vasjo,
uplenil bi jo rad.

Še preden sonce je zašlo,
od doma sem odšel,
previdno sedel pod drevo,
oprezati začel.

Komaj na zemljo padel mrak,
stopila je na plan,
previden njen je bil korak,
enako vsaki dan.

Ko je prišel uplenitve čas,
na jaso že hitim,
notranji mi šepetaje glas:
,Tokrat te odstrelim.'

Pod lipo zopet tam sedim,
v misli zatopljen,
na rob se jase zastrmim,
pogled je zaslepljen.

Saj vendar to ni srnica,
ki čakam jo vse dni,
to je le mlada deklica,
prelepa se mi zdi.

,Zakaj mi plašiš srnice?'
jo brž ogovorim.
,Jaz le nabiram rožice,
da venček naredim.'

Je dala venček, deklica,
v trajen mi spomin
in od ljubezni iz dna srca
rodil se prvi sin.

Veliko srnic od takrat
se je hodilo past,
sem nehal jih zasledovat,
tej deklici na čast.

Na jaso zadaj za vasjo
rad znova grem sedet,
mi listi pesmice pojo,
poslušam njih šepet.

Ko pa zastal bo moj korak
in obnemel bo glas,
le še spomin mi bo sladak
preganjal dolgi čas.

Spet jasa zelenela bo,
hranila srnico,
a mene tam nič več ne bo,
šel v črno bom zemljo.

Narisal: Igor Pičulin

Foto: Janez Popež

Testiranje aplikacije Povož divjadi

V želji, da bi se število povoženih živali v Sloveniji zmanjšalo, sta predsednik Lovske zveze Slovenije (LZS) mag. **Lado Bradač** in direktor Direkcije Republike Slovenije za infrastrukturo (DRSI) **Damir Topolko** decembra 2016 podpisala dogovor o sodelovanju na področju zmanjšanja tveganja za trke z divjadjo na glavnih in regionalnih cestah. Da so trki z divjadjo nezanemarljiva težava tako z vidika upravljanja z divjadjo kot varnosti v cestnem prometu, kažejo že same številke o povozih, ki smo jih lovci evidentirali v lovskega informacijskega sistema *Lisjak*. Tako je bilo v letu 2018

evidentiranih 4935 povozov velike divjadi na cestah, kar je sicer 110 osebkov manj kot leta 2017, ko je bilo evidentiranih 5045 povozov. Povozi divjadi predstavljajo 9,3 odstotka celotnega odvzema velike divjadi v letu 2018. Tako kot vsa leta je bilo največ povozene srnjadi, in sicer 4686 osebkov, sledita jelenjad s 117 osebki in divji prašič s 105 osebki. Povoz na cesti je v letu 2018 predstavljal 9,3 odstotka odvzema velike divjadi in zaseda največji delež med izgubami divjadi.

Skupni cilj LZS in DRSI je prepoloviti povoze divjadi z organiziranim pristopom k odpravi oziroma zmanjšanju te težave. Projekt je zastavljen tako, da bo na eni strani omogočil nadgradnjo sistema, izboljšal in avtomatiziral zbiranje podatkov, na podlagi katerih se bodo izvajali ukrepi za zmanjšanje števila trkov. Za potrebe izboljšane zbiranje podatkov je podjetje **Logos.si, d.o.o.**, izdelalo aplikacijo, poimenovano *Povož divjadi*. Sam projekt je razdeljen v tri faze.

V prvi je bila izdelana aplikacija *Povož divjadi*, ki je nadgradnja obstoječega sistema *Lisjak* in je namenjena prvenstveno uporabi

na mobilnih napravah, kot so pametni telefoni in tablice. Dostop je mogoč prek spletne strani LZS, po samem videzu in načinu delovanja pa je podobna aplikaciji, ki jo uporabljamo za monitoring (spremljanje stanja) šakala. Aplikacija omogoča beleženje povozov velike in male divjadi ter zavarovanih vrst, omogoča ločene vnose za povoze na cesti in železnici, sam modul pa je podatkovno povezan z *Lisjakom* tako, da so vnosi ter uporabniki vidni znotraj obeh sistemov. Primarni način vnosa podatkov za povozeno divjad poteka prek mobilne aplikacije *Povož divjadi*, vnos pa je nato treba dopolniti in zaključiti znotraj

lovskega informacijskega sistema *Lisjak*. V praksi to pomeni, da bo dostop do aplikacije predviden za lovce, ki pogosto evidentirajo ali pobirajo povozeno divjad, saj bodo lahko na tak način že na samem kraju povozu vnesli vrsto povozene divjadi, spol in starost. Aplikacija pridobi datum in uro iz same pametne naprave. Če je na napravi omogočeno določanje lokacije s pomočjo navigacije, se bo avtomatsko izpisala tudi lokacija in prikazala na zemljevidu, sicer bo treba lokacijo določiti z izbiro točke na zemljevidu. Opcijsko bo mogoče vnesti tudi vrsto postopka z izgubo, številko potrdila ali zapisnika, ali je bilo opravljeno

Povož divjadi

Foto: Zaslonska slika

Primer evidentiranja povozu z aplikacijo *Povož divjadi*

no iskanje s psom krvosledcem, ter prenesti fotografije lokacije in povožene divjadi. Shranjeni podatki bodo nato vidni v sami aplikaciji in v *Lisjaku*. Lovec, ki je v lovski družini zadolžen za vnose odvzema divjadi v *Lisjak*, bo po potrebi v *Lisjaku* dopolnil podatke in vnos zaključil. Tako vneseni podatki bodo mesečno avtomatizirano dospeli na DRSI.

Trenutno poteka druga faza projekta, ki predvideva testiranje in dopolnitve aplikacije. Pred izvedbo druge faze smo na **Komisiji za lovski informacijski sistem pri LZS** pripravili analizo povozov divjadi po lovskih družinah. Tiste z največ povozov smo pozvali k sodelovanju pri testiranju aplikacije. Na poziv se je odzvalo 13 lovskih družin. V prostorih DRSI je bilo 20. novembra 2018 usposabljanje predstavnikov lovskih družin, ki sodelujejo pri testiranju aplikacije. Predstavnik podjetja Logos.si sta prisotnim predstavila delovanje in uporabo aplikacije. Dogovorjeno je bilo tudi poskusno obratovanje,

Foto: Vedran Prodan

V prostorih Direkcije Republike Slovenije za infrastrukturo je bilo 20. novembra 2018 usposabljanje predstavnikov lovskih družin, ki sodelujejo pri testiranju aplikacije Povoz divjadi.

ki traja od 1. decembra 2018 do 1. junija 2019. V tem obdobju lahko lovci lovskih družin, ki so vključeni v testiranje aplikacije, na elektronski poštni naslov info.lisjak@gmail.com sporočajo pripombe in predloge glede delovanja same aplikacije.

Po testiranju sledi tretja faza projekta, in sicer delovanje apli-

kacije ter njeno vzdrževanje za obdobje petih let. Stroške vzdrževanja bo zagotovil DRSI. Takrat bodo dostopi do aplikacije dodeljeni vsem lovcem, ki se pogosto vključujejo v evidentiranje in pobiranje povožene divjadi, in bodo zanje zaprosile lovske družine. Pred tem bodo predstavljeni tudi praktična navodila za uporabo aplikacije in potekala bodo usposabljanja v okviru usposabljanj za uporabnike *Lisjaka*.

Sam namen aplikacije je poenostaviti in izboljšati evidentiranje povožene divjadi, hkrati pa avtomatizirati prenos podatkov ustreznim službam, ki se bodo na podlagi podatkov odločile za ustrezne ukrepe, kot so namestitev prometne signalizacije, odvrtač itn. Vzporedno bo še vedno mogoč tudi vnos, kot smo ga že sedaj navajeni v lovskem informacijskem sistemu *Lisjak*.

Vedran Prodan,
podpredsednik Komisije
za lovski informacijski sistem

Občni zbor LZ Maribor potrdil dobro delo

Na Občnem zboru **Lovske zveze (LZ) Maribor**, ki združuje in povezuje 45 lovskih družin s širšega mariborskega območja,

Marsikje naj bi pogini srnjadi znašali celo do 40 odstotkov načrtovanega odstrela in še več. O tem so najbolj slikovito razpravljali predstavniki lovskih družin z območja Kozjaka, ki imajo argumentirane številke o velikih izgubah in zato pričakujejo razumevanje pristojnih organov, zlasti

Foto: Marjan Toš

Udeleženci občnega zbora so bili kritični do mnogih odprtih vprašanj v lovstvu.

male poljske divjadi kritično in ponekod že alarmantno, saj zajcev, jerebic in fazanov ni več. Zaradi drastičnih sprememb okolja, ki se še kar dogajajo, je tudi vse manj možnosti za njeno trajno ohranitev. Pri tem so posebej poudarili izjemno majhno številčnost poljskega zajca in poljske jerebice, ki ju v mnogih loviščih praktično ni več.

Štajerski lovci so vse bolj zaskrbljeni tudi zaradi vse več šakalov v njihovih loviščih. V nekaterih predelih (celo v Slovenskih goricah) je tako rekoč že stalno prisoten, posledice njegove širitve pa bodo kmalu opazne predvsem v manjši številčnosti srnjadi.

Sicer pa je **Marjan Gselman**, predsednik mariborske območne lovske zveze, povedal, da so v celoti uresničili ves program za leto 2018. Poudaril je zlasti pomen in vlogo izobraževanja v lovstvu ter sodelovaje s šolami in drugimi ustanovami. Med drugim je opozoril na pomen dela z mladimi, ki mu namenljajo veliko skrbi in pozornosti. Dobro so sodelovali z vsemi lovskimi družinami in **Lovsko zvezo Slovenije (LZS)**, pa tudi z lokalnimi skupnostmi in regionalnimi ustanovami.

Kljub kritični javnosti je vloga lovcev lepo sprejeta, k čemur pripomorejo tudi številne promocijske aktivnosti, ki jih izvaja LZ

Foto: Marjan Toš

Občni zbor je vodil predsednik Lovske zveze Maribor Marjan Gselman (v sredini).

z Dravskega polja, iz Dravinjske in dela Dravske doline, s Pohorja, Kozjaka in iz Slovenskih goric, so 12. decembra 2018 kritično spregovorili o stanju divjadi v lovišču. Opozorili so predvsem na posledice ujm in zime 2018, v kateri so ponekod zabeležili velike izgube srnjadi.

Zavoda za gozdove Slovenije in lovske inšpekcije (o tej tematici so govorili tudi na zasedanjih obeh območnih združenj upravljavcev lovišč: pohorskega in slovenskogoriškega).

Nekateri predstavniki lovskih družin z nižinskimi lovišči so vnovič opozorili, da je stanje

Maribor, ki je pred meseci začela sodelovati še z **Visoko strokovno šolo za gostinstvo in turizem** pri promociji uporabe mesa divjačine. LZ Maribor je konec minulega leta začela z urejanjem *Zelene info točke Štajerske*, s katero bodo okrepili izobraževalne in promocijske programe ter poskušali celovito prikazati vlogo sodobnega

lovstva in njegovo ekološko vlogo v naravnem okolju.

Predsednik Gselman se je ob tej priložnosti zahvalil vsem lovskim družinam za uspešno sodelovanje in izrazil upanje, da bodo uspešno sodelovali tudi v prihodnje, saj jih čaka še veliko skupnih nalog in opravil v dobro lovstva in predvsem v korist

divjadi. Sprejeli so finančni načrt in delovni program LZ Maribor za leto 2019.

Na občnem zboru so podelili nekaj odlikovanj zaslužnim lovcem. Znak za lovske zasluge je prejel Aleksander Ferk iz LD Paloma Sladki Vrh, zlati znak za lovske zasluge sta dobila Branko Repnik iz LD Črešnjevec in Franc

Jager iz LD Paloma Sladki Vrh, reda za lovske zasluge I. stopnje pa sta prejela Franc Schönwetter in Vinko Grajfoner iz LD Lenart. V kulturnem programu so tudi tokrat nastopili rogisti LZ Maribor z izbranimi lovskimi melodijami.

Marjan Toš

40 let delovanja Lovskega pevskega zboru Trbovlje

Lovski pevski zbor (LPZ) Trbovlje je 40 let svojega delovanja proslavil s pesmijo. Jubilejni koncert so skupaj z gosti pripravili 14. decembra 2018 v Delavskem domu Trbovlje pred domačim občinstvom.

»Začeli smo leta 1978 na željo lovcev LD Trbovlje. Naš prvi zborovodja je bil znani skladatelj in pesnik **Jože Skrinar**. Debitantski nastop smo doživeli leta 1979 na 6. reviji LPZ in rogistov v Vipavi, že leto zatem je zbor organiziral 7. revijo LPZ v Trbovljah,« se spominja vodja LPZ Trbovlje **Stane Bizjak**. Od takrat redno sodelujejo na vseh srečanjih LPZ in rogistov, ki potekajo pod okriljem **Lovske zveze Slovenije**, sodelujejo na slovesnostih lovskih družin in jubilejih lovskih tovarišev, ki jih tudi pospremijo ob njihovem slovesu. Ob svoji 35-letnici so posneli zgoščenko *Lovimo, pojemo, igramo* skupaj z **Revirskimi rogisti Trbovlje**, ki so v okviru zbora delovali kar deset let. Lahko se pohvalijo tudi z najvišjim občinskim priznanjem za kulturno dejavnost, nagrado Tončke Čeč. LPZ Trbovlje so v desetletjih delovanja spremljali različni zborovodje; nekaj let je zbor vodila tudi hči prvega zborovodje, glasbenica **Ida Virt**, zdaj pa ga vodi Skrinarjeva vnukinja **Katarina Marolt**.

Ob častitljivem jubileju sta LPZ Trbovlje čestitala tudi županja Občine Trbovlje **Jasna Gabrič** in predsednik Zveze lovskih družin Zasavje **Tomaž Trotošček**. Vodja območne izpostave Javnega sklada za kulturne dejavnosti (JSKD) Trbovlje **Blaž Rojko** se je zboru zahvalil za njihovo delo in jim zaželel, da bi bila njihova pot še naprej zaznamovana z dobrim petjem. Ob tej priložnosti je za aktivno udejstvovanje na področju ljubiteljske glasbene dejavnosti članu zbora **Adamu Vrtačniku** podelil bronasto Gallusovo značko, jubilejno značko JSKD, ki jo

Foto: Pavel Ambrož

Lovski pevski zbor Trbovlje je praznoval 40 let delovanja. Jubilejni koncert so skupaj z gosti pripravili 14. decembra 2018 v Delavskem domu Trbovlje pred domačim občinstvom.

Foto: Urša Kmetec

Od leve: **Jože Setničar** (Leseni rogisti) in **Stane Bizjak** (Lovski pevski zbor Trbovlje)

prejmejo posamezniki za aktivno udejstvovanje na področju ljubiteljske glasbene dejavnosti.

»Še obilo zlatih let in lepega petja ter razveseljevanja publike in vseh, ki vas imajo radi,« je zaželel predsednik Komisije za lovsko kulturo in odnose z javnostmi LZS **Milan Tepej**, ki je ob tej priložnosti podelil plakete za lovsko kulturo **Jožetu Kotarju** (II. stopnje), **Marjanu Palčiču** in **Bizjaku** (I. stopnje) ter Društvu LPZ Trbovlje (I. stopnje). Jubilejni koncert LPZ Trbovlje so s svojim programom popestrili gostje **Leseni rogisti**, **otroški pevski zbor Osnovne šole Tončke Čeč** in solist **Marko Železnik** s skupino ter **LPZ LD Škale**, s katerim so za zaključek slavnostne prireditve zapeli napitnico *Bratje*.

Urša Kmetec

30 let Škofjeloškega pevskega zbora

V sedemdesetih letih prejšnjega stoletja se je pri nas začelo drugače gledati na lov. Lovstvo ni več pomenilo zgolj plenjenja divjadi, marveč je začelo dobivati še druge oblike. Vse številnejši pevski zbori, recitatorji in rogisti so bili le ena od spremenjenih oblik, ki so izražali drugačnost lovstva in bogatili lovsko kulturo.

Spomnimo se: prvo večje srečanje lovskih pevskih zborov je bilo leta 1974 v Globokem in od takrat naprej se lovski pevski zbori in rogisti tradicionalno srečujejo vsako leto v drugem kraju. Kar precej je takih skupin, ki delujejo že od samega začetka. Se pa je velik del skupin z leti preimenoval, spreminjal ali nastal na novo. Tudi na Gorenjskem je v tem obdobju nastalo kar nekaj tovrstnih glasbenih skupin, ki pa so povečini delovale le krajša obdobja.

Le nekaj redkih se jih je ohranilo do danes in ena takšnih je **Škofjeloški lovski pevski zbor**. Lani novembra so praznovali tridesetletnico uspešnega delovanja. Jeseni leta 1988 je namreč skupina lovcev - pevcev iz Škofje Loke ter Selške in Poljanske doline, ki so večinoma že imeli izkušnje iz drugih pevskih sestavov, ustanovila

Foto: Tomaz Ažbe

Škofjeloški lovski pevski zbor z zborovodjem Tonetom Habjanom

samostojen zbor in za zborovodjo izbrala vsestranskega glasbenika **Franceta Čuferja**. Pobudnika ustanovitve sta bila znana loška lovca, pokojna **Jože Hauptman** in **Borut Mencinger**. Prvič so javno nastopili na srečanju ob 80-letnici staroste gorenjskega lovstva **Miloša Keliha**. V tridesetih letih delovanja so loški pevci vsaj 360-krat javno nastopili, največkrat na lovskih in kinoloških prireditvah. Nastopi so terjali veliko truda, vztrajnosti, odrekanj in predvsem mnogo vaj, ki jih je bilo po oceni najmanj 1.350! V zboru poje vsaj deset do dvanajst pevcev in kar sedem od njih poje v zboru vse

od njegovega začetka. Njihova pesem je slavnostno zadonela ob odprtjih številnih lovskih razstav in sejmov, na občnih zborih in na mnogih drugih prireditvah lovskih pa tudi drugih organizacij, in to ne samo na Gorenjskem. Ob deseti obletnici so posneli kaseto, ob dvajseti pa zgoščenko z dvajsetimi (!) narodnimi in lovskimi pesmimi. Skupaj z **rogisti LD Selca** so izdali zgoščenko *Lovske pesmi in lovski običaji*. Njihov osrednji vsakoletni nastop je vsakakor udeležba na omenjenem *Srečanju lovskih pevskih zborov in rogistov*, saj so edini pevski zbor z Gorenjske, ki se redno udeležuje

tega srečanja. S svojim ubranim petjem zlasti lovskih pesmi pa tudi prepoznavnih narodnih in ponarodelih so širili lovsko kulturo ne samo med lovci in tako duhovno bogatili slovensko lovsko kulturo; zapojejo tudi nekaj povsem lastnih pesmi, njihova najbolj znana je *Ob sotočju reke Sore*. Zadnje leto je njihov zborovodja izvrsten operni pevec **Tone Habjan**, zboru pa predseduje **Gašper Poljanec**.

Ob jubileju so 10. novembra 2018 v škofjeloškem sokolskem domu pripravili samostojen koncert. Na njem so iz bogatega nabora naštudiranih pesmi pred povsem polno koncertno dvorano zapeli vrsto znanih in manj znanih pesmi z lovsko vsebino, med njimi tudi tri pesmi skladatelja **Rudija Bardorferja**. Na koncertu so sodelovali tudi vse bolj uveljavljeni **Bohinjski rogisti** pod vodstvom **Petra Benedika** in vokalna skupina **Gallina**, simpatični ženski kvartet. Na koncertu so izmenjali nekaj običajnih priznanj in daril, prejeli so tudi plaketo **Zveze lovskih družin Gorenjske**. Ob sodelovanju vseh naštetih je uspela prireditev lovskega petja in glasbe, ki je tudi v medijih dobila ugodno oceno, kar je za današnji čas žal redkost.

Branko Galjot

Prvi lovski tabor otrok Brkinsko-Kraške ZLD

Brkinsko-Kraška zveza lovskih družin (ZLD) je na območju **LD Vrhe** v soboto in nedeljo, 22. in 23. septembra 2018, organizirala prvi lovski (dvodnevni) tabor za otroke 5., 6., 7. in 8. razredov osnovnih šol z območja omenjene ZLD. Pri organizaciji tabora so sodelovali: **Brkinsko-Kraška zveza lovskih družin, Društvo slovenskih lovčev, Krajevna skupnost Štjak, Krajevna skupnost Vrabče** in **LD Vrhe**. Vodja tabora je bil **Miha Lekše**, član **LD Vrhe**, idejni vodja pa referent za kulturo pri **Brkinsko-Kraški ZLD Vinko Kljun**.

Prvi dan so lovci mlade udeležence tabora sprejeli sredi lovišča **LD Vrhe** pri cerkvi sv. Ane, kjer sta otroke in njihove starše pozdravila predsednik zveze **Andrej Sila** in vrhovski lovec **Lekše**. Nato so peš odšli proti lovski koči na **Ocinci**. Je bil že kdaj na tej vrhovski poti tak otroški živžav kot tisti dan? Na **Ocinci** je razigrane

udeležence tabora sprejel starešina **LD Vrhe Miro Bratož**.

Program dogajanja je bil bogat in raznolik ... Kinologi lovskih družin **Brkinsko-Kraške ZLD** (kinološki referent v tej območni lovski zvezi je **Aleš Brne**) so predstavili nekatere pasme lovskih psov, vodnik jazbečarja **Mitja Dodič** pa delo po krvni sledi. Ni treba poudarjati, da so otroci začutili toplino štirinožcev, le-ti pa čista srca mladih, zato so jim dovolili, da so jih božali.

V dopoldanskem delu je bila tudi strelska tekma z lokom in zračno puško pod vodstvom lovcev **Lekšeta, Roka Geca, Ines Frančeškin** in članice **Lokostrelskega društva Ankaran Brine Božič**. Navdušenje mladih strelcev je bilo veliko in nagrade najboljšim seveda niso izostale.

Popoldne je **Martin Frančeškin** otrokom predstavil oponašanje jelenjega rukanja ter več vrst rukanj, ki so jih preizkušali tudi otroci. Pod mentorstvom mizarja in lovca **Jerneja Košica** so izdelovali valilnice in solnice, ki so jih lovci naslednji dan razporedili okoli lovske kočice in v lovišču. Otrokom sta veliko veselja nu-

Foto: Miloš Škapin

Mladi udeleženci tabora na Ocinci in nekateri drugi sodelujoči

dili priprava tabornega ognja ter večerja ob njem; ob ognju so si otroci spekli hrenovke kar sami. V mraku je v šotoru zaživela živa beseda. **Franc Černigoj**, pripovednik in lovec, je z njo oživil lovske in nekatere druge ljudske zgodbe iz bližnje Vipavske. **Zlatorogovi roglji**, simbol slovenskega lovstva, so zasijali skozi njegovo pripoved. Pred spanjem so se mladi spet zbrali ob tabornem ognju in zapeli ob spremljavi kitare in tabornic iz **Izole**.

Drugi dan, v nedeljo, so mladi udeleženci tabora že ob zgodnji peti uri z lovci odšli v lovišče poslušat jelenje rukanje. Nekateri so imeli pravo lovsko srečo – videli so jelena in košuto. Nato so sledile pestre dejavnosti. Najprej je bilo na vrsti predavanje čebelarja in lovca **Jožeta Sanaborja** z okušanjem različnih vrst medu. **Katja Bevk**, ki je na **Vrhe** prišla iz **Naklega**, sicer pa je članica **Društva slovenskih lovčev**, je mladim predstavila pomen rastlin za

življenje. Tabor sta obiskala tudi sokolarja **Leon in Igor Zega**, ki sta imela s seboj sokola in kragulja. Lovca **Marjan Paljk** in **Vinko Kljun** sta spregovorila o nekaterih lovskih običajih: pomenu zelene vejice in pozdravu lovini. Tistim, ki jih je to zanimalo, sta pokazala lovsko puško, jim predstavila njene sestavne dele in lastnosti. Nato so otroci zavzeto pomagali pri kuhanju divjačinskega golaža in polente v kotlu na odprtem ognju.

Sredi popoldneva so se svojim nadobudnežem pridružili starši in bili prisotni pri podelitvi daril vsem mladim udeležencem tabora ter nagrad najboljšim. Vsak od enaintridesetih otrok je prejel majico, karte *Črni Peter*, različne, za mlade primerne publikacije

Lovske zveze Slovenije in Občine Sežana, potrdilo o udeležbi na taboru ter leseno pohodno palico z gravuro. Palice je izdelal in poklonil **Branko Sagadin**. Otroci so svoje starše pogostili z golažem in polento.

Omeniti je treba tople srce lovskega doma – kuhinjo, kjer so skrbeli, da udeleženci tabora niso bili lačni. Vodja kuhinje je bil vrhovski lovec **Stojan Počkar**, okoli loncev in kotlov pa so se sukale še **Ivica Kocjančič**, tajnica Društva slovenskih lovk, predsednici krajevnih skupnosti Vrabče in Štjak **Irma Lekše** in **Natalija Jež** ter **Nadja Kljun** in **Magda Sluga**.

Da je bilo zadovoljstvo res tisto pravo in vsestransko, priča več zahvalnih pisem staršev. Mama

Dolores Kljun je v svojem pismu napisala naslednje: »Najlepša hvala vsem lovcem, lovkam, prostovoljcem in prostovoljkam, ki so pripravili toliko zanimivih vsebin za naše otroke. /.../ Kljunova trojka se je imela na prvem lovskem taboru fantastično. Po njihovih besedah je bila edina pomanjkljivost tabora, da je trajal prekratko. /.../ Kot najboljšo stvar na taboru si je vsak od njih izbral drugo dejavnost. Najstarejši je bil najbolj navdušen nad streljanjem, naši puncici so bile vseč zgodbe in sodelovanje z novimi prijateljicami, najmlajšemu pa je bil najboljši dogodek izdelava palice in pečenje hrenovk ob tabornem ognju. Vsi so se vrnili domov srečni in polni novih vtisov in nihče ni niti najmanj pogrešal telefona

in elektronskih igráč! /.../ Hvala še enkrat, v imenu cele družine, vsem lovcem in lovkam pa želimo dober pogled!«

Na koncu zapišimo še misel **Rudolfa Steinerja**, s katero je svojo zahvalo soorganizatorjem prvega lovskega tabora otrok Brkinsko-Kraške ZLD začel predsednik te območne zveze, Sila: »Vzgojitelj mora delovati tako, da resnico, dobroto in lepoto ne le zgolj prikaže otroku, temveč da to živi. To, kar on je, preide na otroka, ne pa tisto, kar ga uči. Bistveno je, da vsako učenje predstavimo otroku s svojim zgledom.«

Franc Černigoj

po poročilu tajnice Brkinsko-Kraške ZLD Magde Sluga

Praznovanje pod Mangartom

Člani LD Log pod Mangartom so v letu 2017 proslavili 70-letnico obstoja svoje lovske družine. Lovce, ki so se, oblečeni v lovski kroj, sprehodili do vaške cerkve, da bi se udeležili Hubertove maše, sta pozdravljala poletno sonce in nemi kamnit velikan – Mangart.

Ko so lovci stopili skozi vrata cerkve sv. Štefana, je svetloba sijala na oltar, okrašen z lovskimi trofejami, ruševjem in nageljni. Odprtje slovesnega dogodka so naznanili lovski rogovi **Štajerskih rogostov** iz Nove Cerkve, župnik **Vili Čušin** pa je začel s Hubertovo mašo, ki jo je končal z dobrimi priporočili k svetemu Hubertu.

Nato je lovce slavnostno nagovoril starešina LD Log pod

Foto: Barbara Ogorevc

Člani LD Log pod Mangartom ob 70-letnici

Mangartom **Damijan Muznik**. Strnjeno je povzel dogajanje v tem čudovitem lovišču, ki ga obdajajo dvatisočaki, ter povabil člane in lovske goste k drugemu delu programa, ki je zatem potekal pred

spomenikom pokojnih lovskih tovarišev, ki stoji pred lovskim domom v Logu pod Mangartom.

Drugi del slavnostnega dogodka je bil zelo čustven in na dan so privreli številni dragoceni spo-

mini. Spregovorila sta tudi predsednik Zveze Gornjega Posočja **Aljoša Mozetič** in župan Občine Bovec **Valter Mlekuž**. Oba sta namenila nekaj pozornosti pomenu lova na Gornjem Posokem in hkrati izrazila svoje čestitke ob 70-letnici lovske družine. Člani so se ob tej priložnosti spomnili tudi preminulih tovarišev ter položili venec in prižgali sveče pri spomeniku.

Lovski rogovi so zveneli otožno, a hkrati so tople pobožali naša srca. Starejši in mladi smo dojeli pomembnost tega jubileja, čeprav se sprva nismo zavedali, koliko dogodkov, pomembnih za lovsko družino, je bilo v sedemdesetih letih delovanja. Nato je sledil zaključni del programa, v katerem se je pilo, pelo, jedlo in plesalo, predvsem pa veselilo novih lovskih izkušenj v prihodnosti.

Veselo praznovanje pod Mangartom mi bo ostalo v dolgotrajnem spominu, kajti doživela sem ga v najlepši družbi lovskih tovarišic in tovarišev, pa tudi vaščanov, ki so me gostoljubno sprejeli medse ob mojem prvem obisku v Logu, še preden sem postala članica LD Log pod Mangartom.

Spoštovani tovariši lovci, člani LD Log pod Mangartom! Iskreno vam čestitam za prehojeno pot in vam želim vse dobro na lovskih stezah pod našo visoko goro. Varno na skalnih policah, ko boste med gamsi in orli! Večkrat se ozrite na drobne planike in ne pozabite, da je naše poslanstvo v visokogorju neprecenljivo. Po še neprehojeni poti, ki je pred nami, bom tudi jaz odslej ponosno korakala z vami ...

Barbara Ogorevc,

LD Log pod Mangartom

Foto: Gorazd Čemuta

Lovci pri Hubertovi maši

OGLASNO SPOROČILO
NAROČNIK: Pomurski sejem, d. d.
www.pomurski-sejem.si

Zakuhajte odlično družjenje na sejmu LOV 2019!

Priprave na 11. Mednarodni sejem lovstva in ribištva LOV, ki bo potekal od 12. do 14. aprila 2019 v Gornji Radgoni, so na vrhuncu. Sodelovanje so potrdili številni razstavljalci, ki bodo ponujali novosti in ugodne nakupe lovske, kinološke in ribiške opreme, terenskih vozil, oblačil, obutve in drugih izdelkov za dobro počutje v naravi. Na največjem prazniku lovstva v sosedski regiji štirih držav bodo ob Lovski zvezi

Slovenije sodelovale tudi druge najpomembnejše organizacije, katerih poslanstvo je varovanje narave, sožitje neokrnjenega okolja, prostoživečih živali in človeka, doživljajski turizem in izobraževanje mladih.

Organizator ob odprtih razpisih za sejemске predstavitev in mednarodno ocenjevanje divjačinskih salam vabi tudi k prijavam na mednarodno tekmovanje v kuhanju lovskega golaža in ribje čorbe, pripravil pa je tudi ugodno ponudbo za skupinske obiske sejma.

Na osrednjem razstavnem prostoru bo sodelovala Lovska zveza Slovenije, ki pripravlja strokovno razstavo, 11. Slovenski lovski dan in Državno prvenstvo v oponašanju jelenjega rukanja. Dogajanje bodo popestrili na-

stopi lovskih pevskih zborov in rogistov ter predstavitev lovskih psov. V soboto, 13. aprila 2019, bo Lovsko-kinološko društvo Maribor organiziralo Državno razstavo psov vseh lovskih pasem – CAC. Predstavile se bodo lovske zveze iz sosednjih držav, Zavod za gozdove Slovenije, Strelska zveza Slovenije, Kinološka zveza Slovenije, Slovenska zveza za sokolarstvo in zaščito ptic ujed, ribolovni revirji, slovensko ribogojstvo ter projekt Slovenski ribiški produkt.

Sočasno bo 5. Mednarodni sejem NATURO ponujal zamisli, opremo, izdelke in napotke za zelene potepe, dejavnosti in bivanje. Kot pomemben del trajnostnega turizma in kulturne dediščine bo dogajanje popestrila razstava starodobnih vozil Avto-moto klasika.

Veselim se sejemskega srečanja z vami!

Pomagajte nam zakuhati odlično vzdušje na sejmu LOV 2019. Dogajanje bo pestro in nepozabno, veselile pa se bodo tudi vaše brbončice.

Foto: Pomurski sejem

Pomurski sejem že zbira prijave za mednarodno tekmovanje v kuhanju lovskega golaža in ribje čorbe.

Vabljeni k sodelovanju na mednarodnem tekmovanju v kuhanju lovskega golaža in ribje čorbe, ki bo na sejmu LOV v nedeljo, 14. aprila 2019. Sodelujete lahko člani lovskih in ribiških družin, gostinci ter drugi ljubitelji kulinarike in narave!

Prijave: Blaž Jaklič, telefon: 02 5642 104, e-pošta: blaz.jaklic@pomurski-sejem.si

Vabljeni k sodelovanju na drugem Mednarodnem ocenjevanju divjačinskih salam.

Prijave: Boris Erjavec, projektni vodja, telefon: +386 (0)2/564-21-15, e-pošta: boris.erjavec@pomurski-sejem.si

Vabljeni k naravnemu sejmskemu sodelovanju!

Jana Dimec, projektni vodja sejma LOV, telefon: +386 (0)2/564-21-08, e-pošta: jana.dimec@pomurski-sejem.si;

Vesna Dajčman, projektni vodja sejma NATURO, telefon: +386 (0)2/564-21-18,

e-pošta: vesna@pomurski-sejem.si.

Načrtujte skupinski in brezskrben obisk sejma!

Pomurski sejem bo v sodelovanju z agencijo Slo Tours po ugodnih cenah organiziral odhode na sejem iz vse Slovenije. Ponudba vključuje vodenje na poti, prevoz, jutranji prigrizek s toplim napitkom, sejmsko vstopnico, okusno kosilo ...

Vstopno mesto	Maribor	Celje	Ljubljana	Kranj – Novo mesto	Nova Gorica – Koper
Informativna cena v evrih	29	31	34	35	40

LOV

I. MEDNARODNI
SEJEM LOVSTVA IN RIBIŠTVA

Zagledani v naravo!

12. - 14. 4. 2019, Gornja Radgona

POMURSKI SEJEM
www.sejem-lav.si

Mirko Lavrič st., dolgoletni član LD Banja Loka - Kostel, je 8. decembra 2018 praznoval svoj 80. rojstni dan.

Mirko se je rodil 8. decembra 1938 v Kočevski Reki. Svoje otroštvo je preživel v osrčju kočevskoreških gozdov, kjer je živel do svojega petnajstega leta in se zelo navezal na naravo in življenje v njej. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Kočevski Reki in Kočevju, se je začel šolati za svojo poklicno pot. Izučil se je za strojnega ključavničarja in kovnostrugarja, za kar je izkazal izjemno nadarjenost, končal pa je tudi delovsko šolo. Delo je najprej opravljal v Avto Kočevje, kjer je služboval do vpoklica v redno služenje vojaškega roka. Po končanem služenju se je zaposlil v podjetju ITAS Kočevje, kjer je opravljal naloge tehničnega kontrolorja, delovodje in planerja. Zaradi hude telesne poškodbe se je leta 1982 predčasno invalidsko upokojil.

Mirko, ki je velik ljubitelj narave in divjadi, je leta 1971 kot pripravnik vstopil v LD Banja Loka - Kostel in po dvehletni pripravniški dobi opravil lovski izpit. Od samega vstopa v članstvo je zvest in marljiv član lovske družine in dober lovski tovariš, o čemer pričajo številne in raznovrstne funkcije, ki jih je v teh letih opravljal v naši lovski družini in v Lovsko-kinološkem društvu (LKD) Kočevje. Že leta 1973 je postal član upravnega odbora (1973–1978, 1985–1988), bil je tajnik lovske družine (1975–1976), streliški referent (1976–1977), član gradbenega odbora (1978–1980), kinološki referent (1985–1988), namestnik člana disciplinske komisije (1987–1988), član disciplinske komisije (1989–1990), predsednik disciplinske komisije (1993–1994), član kinološke komisije (1993–1995, 2001–2002) in namestnik gospodarja lovske družine (1997–1998).

Imel je tudi eno ključnih vlog za sklenitev zdaj več kot 40-letnega pobratena med LD Banja Loka - Kostel in LD Podlehnik, saj je ravno v obdobju, ko se je sklevalo pobratenje in se je podpisovala listina pobratena, opravljal funkcijo tajnika lovske družine. Poleg vseh nalog, ki so mu jih nalagale številne funkcije, je Mirko redno, nesebično, vestno in zagnano opravljal tudi vsa druga dela in naloge, ki jih terjajo upravljanje z divjadjo v lovišču, pri čemer ga ni ovirala niti huda telesna poškodba, zaradi katere se je invalidsko upokojil.

Poleg vsega navedenega je Mirko eden od ustanovnih članov LKD Kočevje. V letih od 1984 do 1985 je opravljal funkcijo tajnika LKD Kočevje. Kot vodnik lovskega psa je aktiven tudi dandanes, ko mu družbo še vedno dela uporabnostno prizkužen lovski pes, na katerega veččine je izredno ponosen.

Za svoje vestno in prizadevno delo je bil večkrat odlikovan. Že leta 1978 je prejel družinsko priznanje za aktivno delo v lovski družini. Prejel je srebrni in zlati znak za kinološke zasluge, znak za lovske zasluge, red za lovske zasluge III. stopnje, družinsko priznanje ob 30-letnici pobratena, bronasto priznanje območne Lovske zveze Kočevje in jubilejni znak za 40 let članstva v lovski organizaciji.

Za Mirka lahko rečemo, da je lovec

s srcem, dušo in telesom. Je eden tistih, ki del v lovišču ne opravlja zato, ker bi jih moral, temveč zato, ker jih je treba opraviti. Tudi dandanes, ko se lovskih aktivnosti ne more več udeleževati kot некоč, je vesten član, ki svojo pripadnost lovski družini brez zadržkov izraža vedno in povsod. Redno spremlja dogajanje in si nenehno prizadeva za vzpodbujanje lovskega tovarštva, v njegovih besedah pa je čutili ponosno pripadnost slovenskemu lovstvu.

Spoštovani Mirko, člani LD Banja Loka - Kostel se zavedamo tvojega izjemnega prispevka k delovanju naše lovske družine, lovske kinologije in slovenskega lovstva. Ob tvojem jubileju ti želimo še veliko zdravja in lovskih doživetij ter se ti zahvaljujemo za vse, kar si doslej storil za nas in našo lovsko družino.

LD Banja Loka - Kostel – M. K.

Marjan Ahlin, eden najzaslužnejših članov za uspešno delovanje LD Grosuplje, je 20. decembra 2018 dopolnil 80 let.

Njegova poklicna kariera je bila zelo pestra. Začela se je na Geološkem zavodu Slovenije (1958–1977), nadaljevala z mestom direktorja pri Agroobnovi (1977–1980) in po letu 1980 na Zavodu za prostorsko in stanovanjsko urejanje v Grosuplju. V času od 1986 do 1990 je bil predsednik Izvršnega sveta Občine Grosuplje. Po letu 1990 je bil glavni direktor Trgovskega podjetja Tabor Grosuplje, in to do leta 1999, ko se je podjetje združilo v Trgovsko podjetje VELE, kjer je opravljal delovne naloge namestnika generalnega direktorja do svoje upokojitve leta 2003.

V lovske vrste je vstopil leta 1962, šest let kasneje pa že prevzel zadolžitve blagajnika in leta 1976 vodstvo lovske družine, to je funkcijo starešine za dve leti. Ponovno je bil izvoljen za to funkcijo leta 1980 in jo neprekinjeno opravljal vse do leta 1990 ter v letih 2004–2006. Leta 2010 je postal predsednik Častnega razsodišča pri LD Grosuplje. Dejaven je bil tudi v Zvezi lovskih družin Ljubljana, kjer je bil član izvršnega odbora, zadolžen za gospodarsko in finančno področje. Med letoma 1977 in 1981 je bil član Komisije za odlikovanja pri Lovski zvezi Slovenije ter v obdobju od 1998 do 2006 predsednik Komisije za lovsko kinologijo.

Zelo prizadeven je bil pri ustanavljanju kinoloških društev, tako je tudi soustanovitelj Lovsko-kinološkega društva Ljubljana, kjer je bil predsednik od leta 1980 do 2000 ter ponovno v letih 2006 do 2010. Bil je tudi član Upravnega odbora Kinološke zveze Slovenije v času od 2004 do 2010 in podpredsednik Kinološke zveze Slovenije.

Za prizadevno in uspešno delo v lovstvu je leta 1975 prejel znak za lovske zasluge ter red za lovske zasluge III., II. in I. stopnje (v letih 1982, 1986 in 2012). Podobno je za delo in na področju kinologije prejel srebrni in zlati znak za kinološke zasluge (1985, 1989) ter red za kinološke zasluge II. in I. stopnje (1995, 1999).

V LD Grosuplje je med številnimi deli vodil tudi izgradnjo gospodarskega objekta pri lovski koči na llovi gori, izgradnjo fazanske obore ter izgradnjo strelišča. Marjana kot loveca

Narisol: Milan Samar

odlikuje ljubezen do narave; divjad in preostali živalski svet dojemata kot sestavni del narave same, lovstvo pa kot naravovarstveno dejavnost. Vedno se je zavzemal za takšno upravljanje s populacijami divjadi, ki je v sozvočju z drugimi deli narave in ne povzroča nesoglasij z drugimi uporabniki prostora, ki ga poseljuje divjad. Odlikujejo ga lastnosti, kot so altruizem, pravičnost, poštenost, delavnost ter sposobnost prislunhiti mnenju drugih. Zato je

izredno priljubljen in spoštovan med solovci in prijatelji. Lepo je, če je tvoj prijatelj; vedno je pripravljen pomagati. Še posebno pa cenimo njegovo pripravljenost, da pomaga ljudem, ki so v stiski ali težavah.

Ob njegovem jubileju mu lovci LD Grosuplje želimo še vrsto srečnih let in da bi nas še vedno razveseljeval s svojo udeležbo na naših lovih in družinjah.

LD Grosuplje

V TEM MESECU PRAZNUJEJO SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ*

90 let

Janko Jovan, LD Poljane
Ivan Kunstelj, LD Toško Čelo
Maksimilijan Mlekuž,
LD Log pod Mangartom
Ivan Rifel, LD Jamnica
Jožef Štukelj, LD Smuk - Semič
Branko Vrčon, LD Hubelj

85 let

Aleksander Beer, LD Križevci v Prekmurju in LD Krka Goričko
Vidko Budna, LD Senovo
Roman Janža, LD Brezovica
Valentin Kuhar, LD Stahovica
Franc Mlakar, LD Idrija
Jožef Recek, LD Moravci
Ivan Šmajdek, LD Handil, Dobje
Jože Šuster, LD Gozdnik - Griže
Alojz Zakošek, LD Bohor - Planina
Matjaž Zupančič, LD Veliki Podlog
Anton Žužek, LD Velike Lašče

80 let

Jože Barba, LD Videž - Kozina
Franc Curnhalek, LD Dobova
Emil Černe, LD Podbrdo
Jožef Gosak, LD Orlica
Franc Hari, LD Benedikt
Andrej Hartman, LD Kapla
Ivko Križnik, LD Vranksko
Franc Lešnjak, LD Gorjanci
Eugen Pahor, LD Trstelj, Kostanjevica
Anton Poljšak, LD Hrenovnice
Jožef Renko, LD Trbovlje
Ivan Simčič, LD Vinica
Ivan Šavli, LD Volče

75 let

Anton Ambrožič, LD Suhor
Avgust Arzenšek, LD Kamnica
Franc Benedik, LD Selca
Jožef Bratušek,
LD Leskovec v Halozah
Anton Cimerman, LD Dobropolje
Martina de Melin Trabe,
LD Gaj nad Mariborom
Rudolf Domajnko,
LD Videm ob Ščavnici

Viktor Drgan, LD Dol pri Hrastniku
Jože Furman, LD Loče
Friderik Glavar,
LD Strojna, Ravne na Koroškem
Ciril Grmšek, LD Veliki Kamen
Franc Jereb, LD Šentjernej
Roman Jurič, LD Ruše
Feliks Majerič, LD Destrnik
Ivan Matjašič, LD Strunjan
Peter Muri, LD Jezersko
Jože Nahtigal, LD Velunja, Šoštanj
Franc Zagoričnik, LD Rovte

70 let

Andrej Bren, LD Litija
Jožef Črešnjošnjak, LD Vojkovo
Branko Dolhar, LD Kranjska Gora
Jože Drev, LD Ojlika
Stanislav Fišter, LD Brezovica
Anton Ilenič, LD Loka
Janez Ilešič, LD Brezovica
Drago Jagodnik, LD Brkini
Jože Jeras, LD Tuninj
Marjan Juvan, LD Litija
Franc Kalčević, LD Vinica
Jože Kaluder, LD Rečica pri Laškem
Jožef Keršbaumer, LD Vurmat
Branko Komac, LD Čezeroča
Vinko Korošec, LD Videž - Kozina
Anton Košica, LD Mozirje
Anton Kraljič, LD Taborska jama
Vinko Lenart, LD Podgorje
Jožef Majcenovič, LD Sveta Ana
Rajko Milavec, LD Črna Jama
Mitja Močnik, LD Porezen
Branko Pahič, LD Črešnjovec
Jože Peterlin, LD Šentrupert
Pavel Podlesnik, LD Begunjščica
Janez Ponikvar, LD Ribnica
Franc Rabič, LD Dovje
Martin Ribič, LD Vače
Janko Rupnik, LD Javornik
Joško Segulin, LD Slavnik - Materija
Dušan Špčić, LD Mokrice
Boris Stemberger, LD Medvode
Franc Svetanič, LD Rogošovci
Oskar Škerlj, LD Tabor Sežana
Jožef Štefanec, LD Radenci
Franc Turk, LD Brezovica
Mitjan Vidmar, LD Čepovan

Vsem jubilantom iskrene čestitke!

* Po podatkih iz LIS - Lisljaka

Foto: Aleš Horvat

Lovec Franc Rotar v vrtcu, ki ga obiskuje njegova petletna pravnukinja Mia (na njegovi levi).

Lovec obiskal slovenjgraški vrtec

V zavodu Slovenj Gradec strokovni delavci z različnimi dejavnostmi pri otrocih krepimo skrb za okolje. V njih vzbujajo

mo občutke odgovornosti in pomembnosti, da prav vsak izmed nas s svojimi dejanji pomembno sooblikuje življenjski prostor. Na vsakodnevni sprehodni spoznavamo lepoto narave in se vedno znova čudimo njeni raznolikosti.

Radovednost in domišljija otrok pa se najbolj raznameta ob srečanju z živalmi. Taka srečanja niso redka, saj nam je dano živeti v objemu Uršlje gore in Pohorja, kjer obronki mogočnih gozdov segajo skoraj do vrtčevskega dvorišča. Tega bogati petje ptic, ki se razlega skozi vse leto, tudi pozimi, ko se pisani letalci s svojim oglašanjem zahvaljujejo otrokom za vestno krmljenje.

Izhajajoč iz vedoželjnosti otrok smo v nekaterih oddelkih nekaj časa namenili tematiki gozdnih živali, s poudarkom na njihovi pripravi na zimo. Med drugim smo na daljšem sprehodu spoznali lovsko prežo in krmišče ter se pogovorili o njenem pomenu. Največ pozornosti pa je že drugo leto zapored pritegnil lovec **Franc Rotar**, pradedek naše varovanke, ki je svoje neprecenljive izkušnje delil na srečanju s tremi oddelki otrok. Obiskal nas je 13. novembra 2018 in nam v uvodu povedal nekaj zanimivosti o posameznih živalih, ki živijo tudi na našem območju (divji prašič, divji petelin, ruševca, srnjad, jelenjad, poljski zajec, lisica). Otroci so pozorno prisluhnili skrbi za preprečevanje pojava stekline pri lisici in domačih živalih ter pripovedi, kako divji prašič nevarnim situacijam

(električni pastir) najprej izpostavi svoje mladiče. Odgovoril je tudi na številna zanimiva vprašanja. Lovca so otroci med drugim povprašali o prisotnosti medvedov v naših krajih, on pa jih je opozoril, da hlača naokoli tudi v njihovem okolju, četudi redko. Poudaril je, da kadar ni ogrožen, za človeka ne pomeni nevarnosti, da pa lahko v enem dnevu prehodi več deset kilometrov. Otroci se možnosti, da se v gozdu lahko srečajo s sicer prikupnim junakom številnih zgodb, niso prestrašili, so pa razumeli, da se po gozdu povsem tiho tudi ni pametno sprehajati.

Otroci gojijo do živali posebno topleto odnos, tak, kot je med človekom in živaljo po navadi predstavljen v pravljicnem svetu. Zato se trudimo, da ga ohranjamo in krepimo vse življenje. Srečanja z lovci, ki imajo do živali še posebno empatijo, so pri tem dragocena oblika pomoči. Zanj smo iskreno hvaležni, kot tudi **Lovski zvezi Slovenije**, ki s svojimi poučnimi tiskovinami (*Maja in Marko z lovcem na lovu*, *Stopinje in sledovi divjadi* in tudi z igralnimi kartami *Črni Peter*, na katerih so risbe prstoživečih živali), poskrbi, da so srečanja z lovci še bolj poučna pa tudi privlačnejša in zanimivejša.

Vida Javornik in Aleš Horvat

Foto: Vital Šuligoj

NUTRIJA (*Myocastor coypus*)

PREVERI SVOJE ZNANJE.

Je nutrija pri nas domorodna ali tujerodna vrsta?

- a) Domorodna.
- b) Tujerodna.

Kolikšna je številčnost nutrij pri nas?

- a) Nutrij je v Sloveniji vsako leto več.
- b) Nutrij je v Sloveniji vsako leto manj.

Kakšne barve zobe ima nutrija?

- a) Bele.
- b) Oranžne.

Kaj je značilno zanje?

- a) So zelo ostri in z njimi lahko nutrije smrtno ranijo napadalce.
- b) So zelo majavi, zato obstaja velika nevarnost, da izpadejo, če nutrije uplenijo nekoliko trši plen.

Kako dolgo živijo nutrije?

- a) Manj kot desetletje.
- b) Več kot desetletje.

Pravilni odgovori:
b, a, b, a, a

SPOZNAJ ME.

POBARVAJ ME.

LOV NA ČRKE IN ŠTEVILKE

Narisal: Igor Pičulin

DEL POVEZAVE MED NADSTROPJI		TERMO-METER	STEKLENA CEVASTA POSODA ZA KEMIJSKE POSKUSE	PIHALNO GLASBILO	ŽAREČA SNOV, KI JO IZBRUHNE OGNJENIK	STARA PLOSKOVNA MERSKA ENOTA	KRISTUSOV SODNIK VILKO NOVAK	HORMON ŽLEZE ŠČITNICE, KI URAVNAVA RAST IN PRESNOVO	NASPROTOVANJE ČAŠČENJA VERSKIH PODOB	PLAHA GOZDNA ŽIVAL	MEHKO KOZJE USNJE	SOL OCETNE KISLINE	OTOČJE V OCEANUJI (IZ ČRK: KRILA)
TKIVO V OČESNEM ZRKLU								GRAFIČNI DELAVEC					
CENTRALA ZA DALJIN- SKO OGREVANJE								RIBJE JAJČECE (POMANJ- ŠEVALNICA)					
OPREMA								OKROGLA GREDAV PARKU					
OMOGOČA- NJE RAZNOLI- KOSTI								ON IN ...			TITAN RISBA LASTNEGA OBRAZA		
LETOVIŠČE OB HRVAŠKI OBALI (VINODOLSKI)					MAKE- DONSKO KOLO	TOVARNA AV- TOMOBILOV SARAJEVO TURŠKO JEZERO		KADAR		NIZOZEMSKA JADRNICAV ZA PREVOZ ANTON AŠKERC			
IZBIRA NPR. ČLANA V KOMISIJU								GOZDOVNIK IGRALKA ZEMLJIČ					SESTAVL JOŽE PETELIN
AMERIŠKI ROK GLASBENIK (PETER)											JAPONSKI SAMOMOR		HRVAŠKI SKLADA- TELJ (KRSTO); IZ: KODA
ST. GRŠKI DRŽAVNIK, VODITELJ AHAJSKE ZVEZE													

Sudoku (japonsko 数独: sūdoku) je logična uganika, katere cilj je zapolniti kvadratno mrežo, po navadi velikosti 9×9 , s števíli od 1 do 9. Vsako število se lahko pojavi točno enkrat v vsakem stolpcu, vsaki vrstici in vsakem manjšem kvadratu, velikosti 3×3 . V mreži so nekatere številke že vpisane. Za rešitev uganke je potreben logičen razmislek in malo potrpežljivosti, pri težjih pa tudi nekoliko kombinatorike oziroma poskušanja in vračanja.

5 7 2 9 3 7 1 6 8
1 7 8 6 2 5 3 4 9
6 9 8 1 4 5 2 7
9 2 1 3 7 8 6 5 4
7 5 6 1 4 9 8 3 2
4 8 3 6 2 9 7 1 5
3 6 7 4 8 1 2 9 8
8 9 4 6 2 7 5 3 1
2 5 1 2 6 3 8 4 9

9		4		6		5		2
3				5				8
	6		1		4		9	
			2		5			
2		8				9		7
			8		3			
	2		4		8		3	
6				2				1
8		1		3		2		5

Rešitev križanke:

K I L S U K V N O L V R A
I B E R I K A M B K A V A R A C E L E R A
M R I M E S N V A V A M E I M O I
R K T L S T A S I V I O N I
K R A R M E T I Z E M T U R A I P
R A R A N E N L E N R A V A P R A V O
D A P A Z A R N A V A T O P L A R N A T O
O H O V A N I A V I O V I S T E K L O V I
T A T I A P
S K A V L S K A V L
K O V A K O
I L I A N O
L N D E L R O N D E L
C A I K R I C A
R S K A R T I

Foto: Janez Popež

Lovski krst ob rekordnem plenu

Štefanovo je znova upravičilo sloves tradicionalnega praznika LD Šentlambert. Najprej se je 48 lovcev, med njimi gostje iz desetih lovskih družin, udeležilo skupnega lova, ki je imenitno potekal, saj so uplenili osem divjih

moči v polnokrvno lovsko članstvo. V tem nizu je bila zadnja **Monika Ocepek**.

Da bi se izognili nevoščljivosti, jo je pred sodni senat privedla **Anja Ocepek**, ki je poskrbela, da zanka okrog vratu ni bila preveč rahla. Sodnemu senatu je predsedoval starešina LD Šentlambert **Darko Juvan** ob pomoči pri-

sliševanja, je Juvan predal besedo tožilcu **Andreju Miklavčiču**. Srž njegovih obtožb je bila neprimer-

no vedenje v lovišču, ki naj bi med drugim povzročilo tudi razmajačnost lovskih tehničnih objektov.

Priprave na pozdrav lovini

prašičev, kar se v tamkajšnjem lovišču v enem dnevu še ni zgodilo. Uspešen lov je še dodatno dvignil razpoloženje pred lovskim krstom, ki je zaokrožil 11-letno obdobje vsakoletnega obujanja starih šeg, ki zaznamujejo sprejemanje novih

sednikov **Janeza Vidmarja** in **Slavka Grošlja**. Kandidatka se je morala najprej predstaviti ter opraviti zdravniški pregled pod budnim očesom »doktorja« **Franca Cirarja**. Ko je potrdil, da je sposobna prenesti muke za-

Foto: Boštjan Grošelj

Starešina LD Šentlambert **Darko Juvan** in **Monika Ocepek** po izročitvi kristilne palice krščenki v trajen spomin

Zanjo je predlagal »milostno« smrtno kazen – »humano« usmrtimev z vbrizganjem strupa.

Za Ocepkovo je bil edina rešilna bilka njen mentor **Miloš Roglič**, ki je odločno nastopil v vlogi zagovornika. Sodni svet je pozval, naj ji izkaže spoštovanje, saj je že uplenila divjega prašiča in gamsjega kozla. Rogliču je dobro uspelo pomiriti strasti, vendar je bila dokončna pomilostitev odvisna od kandidatkinih odgovorov na lovske uganke, ki so jih postavljali člani sodnega sveta in drugi lovci. Razen ene ali dveh je pravilno odgovorila na vse. Naštejmo nekatere: Kdaj ima kokoš na sebi največ perja? (Kadar je na njej petelin.) Kam pade zajec, če ga zadeneš v rep?

(Nikamor.) Zakaj divji petelin miži, kadar poje? (Ker ne potrebuje not.) Kaj je kuhano, pečeno, a ne pokusi ne pes ne mačka? (Špila za klobaso.)

Sodnemu svetu ni preostalo drugega kot pomilostitev Ocepkove. Za svoje »grehe« se je odkupila tako, da je legla na klop in glavo položila na divjega prašiča, ki ga je uplenila nekaj ur prej. Starešina Juvan jo je trikrat krstil z zlahtno kapljico: v imenu lovske boginje Diane za »lovske čast in poštenje«, v imenu zelene bratovščine za »lovske družine složno življenje« in v imenu navzoče lovske bratovščine za »puške pravilno nošenje«. Vsak krstilni izrek je potrdil z udarcem s palico, s katero so vzdržljivost solovke preizkusili

še drugi člani LD Šentlambert. Po končanem obredu ji je Juvan palico izročil v trajen spomin na simboličen mejnik v njeni lovski karieri. Podelil ji je tudi diplomo z željo, da bi lovske pot nadaljevala na način, kot jo je začela. Potem so se ji na palico podpisali vsi navzoči lovci.

Lovski ropot, ki je železni repertoar lovskih praznikov, je v čast nove lovke in samostojne Slovenije vodil prejšnji starešina Vidmar. Za ustaljen kulturni vložek je z dvema pesmima poskrbel **Boštjan Grošelj**. Pesem z naslovom *Nauki dobrohotni* je bila posvečena združevalnemu namenu srečanja lovcev na štefanovo. Usmerjenost LD Šentlambert k povezovanju lovske srenje doka-

zuje podatek, da se je tokrat njihovevemu praznovanju pridružio 20 gostov iz desetih lovskih družin: **LD Brezovica, LD Dobovec, LD Grosuplje, LD Ig, LD Izlake, LD Litija, LD Podkum, LD Polšnik, LD Pugled in LD Zagorje ob Savi**. V prijetnem vzdušju so se ob zvokih harmonike, za katero je najprej poprijel Vidmar, utrjevale vezi med navzočimi. Vidmar je imel še dodaten razlog za praznovanje – točno pred 40 leti je namreč kot prvi v lovišču LD Šentlambert uplenil jelena, ki je na tamkajšnjem območju zelo redka divjad, saj je bil kasneje uplenjen le še en primerek.

Boštjan Grošelj

Lov, namenjen štirim 30-letnikom

Jutra v sveže zapadlem snegu so preprosto krasna in nam lovcem dajo še posebno pozitivno energijo. Takšna je žarela tudi 15. decembra 2018 na lovskem zboru **LD Remšnik** v Sp. Vižingi pred domom svežega slavljenca tridesetice **Matjaža Hafnerja**. Veselih obrazov in vedrega počutja smo si s stiski rok segli v pozdrav in se hudomušno nasmihali drug drugemu.

Domačim lovcem iz LD Remšnik je delalo družbo še nekaj gostov iz **LD Orlica**, sosednje lovske družine čez reko Dravo, in moja malenkost iz sosednje **LD Kapla**.

Tistega dne so namenili skupni lov štirim članom LD Remšnik, ki so v letu 2018 praznovali svojih 30 let: **Marko Prelog** 11. aprila, **Igor Hafner** 18. junija, Hafner 11. decembra in **Stanko Verovnik - Stanč** 23. decembra. V letu 2019 se jim je v januarju pridružil še **Miha Grogl**. Ob tej priložnosti želim še enkrat vsem obilo lepih dni v lovišču, preudarnih odločitev na lovskih poteh in seveda vse najboljše!

Vodja lova Hafner je opisal potek obeh pogonov, dal jasna navodila glede varnosti, povedal, katero divjad je dovoljeno upleniti, vsem zaželel dober pogled in izrazil željo, da bi si po končanem drugem pogonu utrgali čas še za tretji pogon v prostorih njihovega lovskega doma na Remšniku. Dobrodošlico in nekaj uvodnih besed je vsem izrekel tudi njihov starešina **Ivan Golob - Vanč**.

Zasnežena pokrajina je bilo izjemno lepa, zvok lovskega roga, ki je naznanjal začetek prvega

Lov, ki je bil 15. decembra 2018 v LD Remšnik, je bil namenjen štirim članom omenjene lovske družine, ki so v letu 2018 praznovali svojih 30 let: Marko Prelog 11. aprila, Igor Hafner 18. junija, Matjaž Hafner 11. decembra in Stanko Verovnik - Stanč 23. decembra.

pogona, pa je še dodatno pripomogel k idiličnosti dopoldneva. Po končanem prvem pogonu so lovske puške ostale neme, vsa vznemirjena divjad je nadaljevala svoja pota. Nato je bil čas malice. Tek so vzpodbudili sončni žarki, ki so začeli osvetljevati del Kozjaka ob reki Dravi.

Ob začetku drugega pogona me je **Danilo Topler** napotil na stojišče in mi zatrdil, da grem na dober »štant«. Pod skupino manjših smrek mi je lep čas delala družbo živahna veverica, zaradi katere sem s težavo usmerjal pogled v smer gonjačev. Spretni premiki vitke živalce na zasneženih gozdnih tleh so delovali name umirjeno, ko se je nekoliko višje

nekaj premaknilo. Srna je z uhlji in gobčkom pred svojima mladičema preverjala nadaljnjo pot v vse smeri. Vstal sem z lovskega stolčka in se jim razkril. V hipu so se z nekaj skoki nazaj oddaljili in izginili. Nekaj trenutkov kasneje sem nekje pod menoj zaslišal lajež goniča in že je nekaj švignilo pod hrib. Nemudoma sem planil k višku in takrat še sam nisem dojel, kaj prihaja. Napeto, s šibrenico v rokah, sem bil zazrt v smer prihoda. Najprej so se prikazali dolgi uhlji in razbral sem, da je pod menoj na begu poljski zajec. Z lahkotnimi skoki se je hitro oddaljeval od svojega zasledovalca goniča. Povsem umirjeno in zbrano sem ustrelil.

Odkrito vesel sem prišel na pozdrav lovini, saj sem s šibrenico svojega deda uplenil prvega poljskega zajca. K pozdravu lovini smo položili še srminega mladiča uplenitelja **Davida Pušnika** iz LD Orlica in srno 30-letnega slavljenca Preloga iz LD Remšnik. Iz notranjosti lovskega doma je zadišalo po hrani in nas končno potegnilo na toplo. Zahvala za okusen bograč je bila namenjena domačemu lovcu **Alfonzu Resniku** in njegovim trem pomočnicam **Sandrini Garmut, Marjanci Kerbler in Luciji Gobec**. Druženje, kakršno se za prijatelje spodobi, se je nadaljevalo vse tja v večer.

Marko Richter - Zeleni

Lov mladih v LD Hubelj

Med mladimi lovci v LD Hubelj pri Ajdovščini je že dlje tlela želja, da bi se vrstniki med seboj družili na lovu. Tako smo leta 2017 to željo prvič pripeljali do izvedbe. Ker je bilo druženje na lovu ter po njem zelo prijetno, smo že takrat sklenili, da se bomo v letu 2018 ponovno srečali, na lov pa bomo povabili tudi mlajše vrstnike iz drugih lovskih družin.

Tako se nas je 17. novembra 2018 pred lovsko kočjo LD Hubelj zbralo 21 mladih lovcev. Domači lovci smo bili posebno veseli, da so se našemu vabilu odzvali gostje širom Slovenije. Lova so se tako udeležili mlajši vrstniki iz LD Solčava, LD Čaven, LD Istra - Gračišče, LD Senožče, LD Javornik - Postojna, LD Kapele in LD Padež.

Po uvodnem pozdravu lovovodje smo se lovci odpravili v revir Čaven, natančneje v predel lovišča, imenovan Črni škol. Med prvim pogonom sta lovsko idilo motila močan veter in oster mraz, ki je lovce na stojiščih doobra zmrazil in prepihal, prav nasprotno pa so gonjaci na vrh fizično zelo zahtevnega revirja prisopihali doobra prepoteni. Med lovom so udeleženci lova opazili divje prašiče, gamse, srnjad

Foto: Klara Suhadolnik

17. novembra 2018 se je pred lovsko kočjo LD Hubelj zbralo 21 mladih lovcev, katerih povprečna starost je bila 26 let.

in muflone, možnosti za lovsko pravičen strel na divjad pa lovci niso imeli.

Po prvem pogonu je sledila malica, nato pa drugi pogon v delu revirja, imenovan Mala gora. Ves trud nam je boginja Diana poplačala tako, da je lovcem namenila čudovite poglede na našo Vipavsko dolino in Kras, vse tja do morja, enemu izmed članov LD Hubelj pa košuto. Kar precej truda je bilo potrebno, da smo divjad spravili do planinske kočje Antona Bavčerja na Čavnu.

Tam je sledil pozdrav lovini, ki so mu prisostvovali planinci in drugi obiskovalci, ki so z začudenjem spremljali, kako lovci spoštujemo naše šege in navade ter kako spoštljivi smo do uplenjene divjadi.

Nato je sledil zadnji pogon v planinski koči. Med druženjem je bilo mogoče slišati marsikatero »lovsko«, čeprav iz ust mlajših lovcev. Mladi smo si med seboj izmenjali izkušnje in poglede na prihodnost lovstva. Obljubili smo si, da se bomo čez leto zopet sre-

čali, vsi pa smo si bili enotni, da je tovrsten način druženja pravi za sklepanje pristnih lovskih prijateljstev ter dobra popotnica za svetlo prihodnost lovstva v Sloveniji.

Mladi člani LD Hubelj se zahvaljujemo gospodarju naše lovske družine **Damjanu Rustji**, ki podpira naše želje. Ob koncu velja poudariti, da je bila povprečna starost lovcev na lovu 26 let.

Na svidenje čez eno leto!

Urban Troha,
LD Hubelj

34. Srečanje petih lovskih družin na Primožu

Pred več kot tremi desetletji je nastala ideja o druženju med sosednjimi lovskimi družinami mirnske doline in okolice. Idejni oče srečanja petih lovskih družin, ki imajo stičišče na Primožu, je bil **Stane Bizjak**, dolgoletni član LD Studenec - Veliki Trn, med pobudniki pa je bil tudi **Ciril Flajs**, član LD Tržišče. Prvotni namen srečanja je bil, da bi se bolje spoznali, da bi katero rekli, si izmenjali izkušnje in se družili ob dobri hrani in pijači. Tako je pred 34. leti nastalo prvo Srečanje petih lovskih družin, med katerimi so LD Boštanj, LD Škocjan, LD Bučka, LD Studenec - Veliki Trn in LD Tržišče. Za stičišče srečanja petih lovskih družin, kjer je vsako leto tudi zaključek lovov posameznih lovskih družin, so izbrali hrib Primož in prežo, na kateri so tudi napisali petih lovskih družin.

Ideja o medsebojnih srečanjih se je dobro prijela in tako je lov

vsako prvo soboto v novembru postal vsakoletna tradicija. Vsako leto je krovna organizatorica ena izmed petih lovskih družin, dogodek pa poteka tako, da vsaka lovška družina organizira lov v svojem lovišču, po končanem lovu

Foto: Mitja Blatnik

Sreča se je nasmehnila **Juliju Mikcu**, ki je v LD Tržišče uplenil divjega prašiča – lanščaka.

pa sta pozdrav lovini in zadnji pogon pri lovski preži na Primožu.

Organizacijo letošnjega 34. Srečanja petih lovskih družin je prevzela LD Tržišče. V posameznih družinah se je lov začel v jutranjih urah, okoli dvanajste pa so se začeli zbirati lovci na Primožu. Letos se jih je zbralo kar 187. Po končanem lovu se je uradni del začel ob pol enih popoldne z uvodnim pozdravom starešine LD Tržišče **Janeza Kukca**, ki je poleg izrečene dobrodošlice poudaril, da je poleg glavne naloge lovcev, tj. upravljanja z divjadjo v lovišču, pomembno tudi medsebojno druženje. Zaigrali so lovski rogisti iz Škocjana in dva harmonikarja, člana LD Tržišče.

Po uvodnem pozdravu in kulturnem delu srečanja je starešina predal besedo lovovodji LD Tržišče **Alešu Flajsu**, ki je predstavil potek lova v LD Tržišče, in sicer kje je potekal pogon, katera divjad je bila v njem in kakšen je bil ulov tistega dne. Nato je besedo predal lovovodjem preostalih štirih lovskih družin. Letošnji ulov je bil divji prašič

– lanščak, ki ga je v LD Tržišče uplenil **Julij Mikec**. Za zaključek uradnega dela je sledil nastop rogistov iz Škocjana, nato pa še povabilo starešine LD Tržišče na zadnji pogon oziroma dober pasulj in, kot se spodobi za Dolenjce, tudi na kozarček dobrega cvička.

Za dobro hrano je poskrbel **Franc Špolar** iz **Grajske kleti Ravne pri Šentrupertu**, ki je pasulj skuhal in postregel iz svoje znamenite mobilne »vojaške« kuhinje. Za piko na i so poskrbele tudi žene naših članov, ki so pripravile sladke dobrote. Pri tem se zahvaljujemo tudi **Ladu Zgoncu** in njegovemu sinu **Robertu**, ki je član LD Tržišče. Oba namreč v svoji zidnici vsako leto vse udeležence postrežeta z dobrim vinom, ki ga pridelata v svojem vinogradu. V upanju, da se bo tradicija nadaljevala v tako velikem številu in v dobri volji še naprej, LD Tržišče predaja organizacijo skupnega lova petih sosednjih lovskih družin za leto 2019 LD Boštanj.

Aleksandra Strupeh,
LD Tržišče

Kdor lovi, zlo ne misli

Na praznični dan, na dan re-formacije, sem na polju pod Drgančevim hribom, ki se razprostira nad Dolenjimi Kamencami, srečal nadobudne lovce, člane **LD Novo mesto**, ki so bili na poljskem lovu in so lovili na pašniških pobočjih gozdnate Dobrave, kuclja, podobnega potlačnemu žgancu, ki se dviga nad mestom in avtomobilsko cesto A2. Dobrava je tesno vpeta med vzpetino z gradom Hmeljnik in Mirno Pečjo, preko nje potekajo stoletne selitvene poti divjadi z Brezove rebri proti Trebelnemu in nazaj.

Grad Hmeljnik¹, v pisnih virih je bil prvič omenjen leta 1217, je tipičen obodni grad, nad osrednjim delom pa se dviga stopnišni stolp, ki vodi do zgornjega dela gradu. V gotski dobi so dozidali stolp in vzhodno krilo, ob gradu pa kapelico sv. Pankracija. V času turških vpadov je bilo zgrajeno dvojno obrambno obzidje, utrjeno z okroglimi stražnimi stolpi in dviznim mostom, ki je na vzhodu premoščal širok obrambni jarek. Najbolj znani lastniki gradu Hmeljnik so bili plemeniti **Hopfenbachi ali Hmeljniški gospodje**, leta 1321 ga je podedoval **Gerlach**

¹ Leta 1999 je bil sprejet *Odlok o razglasitvi gradu Hmeljnik za kulturni spomenik državnega pomena* (Ur. l. RS, št. 81/1999, 55/2002).

Foto: Bojan Avbar

Člani LD Novo mesto so bili na poljskem lovu. Lovili so fazane.

pl. Auersperg. Auerspergi so leta 1590 gospostvo prodali **Salomonu Zeidlerju**, leta 1827 pa so ga na dražbi prodali **Mihaelu grofu Coroniniju-Crombergu**. Leta 1872 je grad kupil **Ernest baron Perglas** in ga že leta 1876 prodal **Francu baronu Wamboldtju** iz Hessna. Leta 1918 je grad s prisojilno listino pripadel **Filipu Hugonu baronu Wamboldtju**. Širši javnosti je malo znana posebnost, da je na gradu živela baronica **Maria Wambolt**, ki je bila laična homeopatinja in je v začetku 20. stoletja zdravila ljudi in prašiče iz okoliških krajev, kar je pomembno vplivalo, da se bolezn

domačih prašičev niso prenašale na divje prašiče.

Brakada na poljsko divjad v lovskem revirju, za katerega je zadolžen lovec **Ivan Jurak**, je novomeške lovce z Daljnega vrha, vasjo nad izvirom Bezgavca, ponikalnice, ki se kot Bršljski potok v Novem mestu izliva v reko Krko, vodila po dobavskih pobočjih pod nekdanjimi hmeljniškimi grajskimi hlevi na Dobravi, ki so bili uničeni med drugo vojno. Bili so uspešni, njihova žetev je obrodila sadove in jih nagradila za dolgoletno vlaganje fazanov v lovišče, kar je v pogovoru izpostavil gospodar LD Novo mesto **Goran Miletić**. Uplenili so 20

fazanov, zgodila pa se je nesreča, ker je lovski pes po naključju ujel fazanko. Fazan (*Phasianus colchicus*) je ptica, ki spada v družino poljskih kur in navdušuje že stoletja. K nam so ga glede na zgodovinske podatke prinesli iz Azije že stari Grki iz daljne Azije, kjer živi od ekvatorja pa vse do 50 ° severne širine do sibirskih step. Člani LD Novo mesto, ki jim predseduje pravnik **Sonny Beronja**, se zavzeto in uspešno zavzemajo za gojitev fazanov, ki so poselili prisojne dele njihovega lovišča.

Nasprotniki lova večkrat vprašajo, zakaj lovci v lovišče vlagajo fazana, potem pa ga lovijo. Odgovor na vprašanje je v selekciji populacije te poljske kure, ki se je na območju med Daljnim vrhom, Dolenjimi in Gorenjimi Kamencami razmnožila, da je bil neizogibno potreben lovski ukrep, ki je skladen z *Navodili Zavoda za gozdove Slovenije za usmerjanje razvoja populacij divjadi v Sloveniji*.

Člani LD Novo mesto, ki je članica **Zveze lovskih družin Novo mesto**, se zavedajo, da v odnosu do divjadi na prvem mestu veljajo visoka etična načela. Z odobravanjem pritrjujejo misli **Mahatme Ghandija**, ki je izrekel, da o veličini naroda in njegovi moralni razvitosti lahko sodimo po tem, kakšen je njegov odnos do živali. In naš odnos je spoštljiv!

Bojan Avbar

Lovsko prijateljstvo, ki traja že več kot 40 let

Na tradicionalnem jesenskem srečanju in skupnem lovu na malo divjad v LD Dobrava, ki je potekal na območju Spodnje Senarske in Spodnjih Verjan, so se 27. oktobra 2018 zbrali člani pobratenih lovskih družin **LD Vurmat** s Sv. Duha na Ostrem vrhu in LD Dobrava iz Svete Trojice v Slovenskih goricah. Pred lovom sta jih pri lovskem domu v Dobravi nagovorila in pozdravila starešina LD Dobrava **Franc Slekovec** in lovovodja **Jure Toš**. Lovcem sta zaželela dober pogled in prijetno počutje v Slovenskih goricah. Hkrati sta opozorila na varno ravnanje z orožjem. Tako je tudi prav, saj nesreča nikoli ne počiva. Kljub sprva turobnemu vremenu, rahlemu dežju in vetru so se dobro razpoloženi odpravili v lovski revir, kjer jih je kmalu obsijalo sonce. Dan je bil zato še lepši, dobre volje pa

Foto: Marjan Toš

V pričakovanju lova v LD Dobrava

v izobilju. Lovi so namreč bolj ali manj le še oblika druženja in obujanja spominov na čase, ko je bilo dvajdi mnogo več kot dandanes, ko so tudi Slovenske gorice z njo (razen srnjadi) vse siromašnejše.

A tokrat je bilo drugače in kozjaški lovci so bili skupaj z gostitelji deležni za zdajšnje razmere v lovišču kar obilnega daru boginje Diane, saj so uplenili de-

vet fazanov, eno raco mlakarico in dve lisici. Z malo lovske sreče bi uplenili tudi tretjo in z njo še bolj razveselili krajane Spodnjih Verjan, ki jim lisice povzročajo sive lase, saj jim na veliko odnašajo kokoši in piščance.

Po pozdravu lovini so se zadržali na krajšem prijateljskem druženju in zadnjem pogonu v lovskem domu. Tam sta utrjevanju

dobrega sodelovanja in iskrenega lovskega prijateljstva, ki traja že več kot 40 let, nazdravila starešini obeh lovskih družin Slekovec iz LD Dobrava in **Rudi Maček** iz LD Vurmat. Ob sta poudarila pomen lovskega tovarištva in negovanje lovske tradicije, ki jo poskušajo prenašati na mlajše lovce. Lep lovski dan so dopolnili s tekmovanjem v streljanju na gli-

naste golobe. Dobro sodelovanje in prijateljevanje bo zagotovo še trajalo, so ob tem menili mlajši lovci, ki zlasti v LD Vurmat že krepijo vrste zelene bratovščine. Takemu zgledu bodo poskušali slediti tudi v LD Dobrava, saj se povprečna starost njihovih članov nenehno veča. Zato so mlajši novi člani še kako dobrodošli!

Marjan Toš

Jankov lov in drugi dogodki v LD Babno Polje

V LD Babno Polje smo oktober leta 2018 preživelii še posebno aktivno. Poleg tega, da so potekala dela pri novem lovskem domu na Farjovci, smo pripravili kar tri posebne lovske dogodke. Najprej smo 13. oktobra organizirali *Družinsko polharsko noč*, ki so se je udeležili domači in tuji lovci s soprogi. Ulov je bil soliden, vzdušje v lovski koči Županov laz pa enkratno. Lovec **Srečo Troha** je tovrstne polharske noči že organiziral, letos pa smo organizacijo dogodka prvič načrtovali nekoliko širše in jo pod okriljem lovske družine razširili med naše lovske prijatelje. Polharska tradicija je v Babnem Polju posebno močna in ima večstoletno zgodovino.

V soboto, 27. oktobra, smo v učilnici babnopoljske osnovne šole organizirali zanimivo predavanje o risu in predvajanje dokumentarnega filma *Risova pot*. Projektna skupina **LIFE Lynx** je prevzela zahtevno nalogo. S projektom LIFE Lynx naj bi v obdobju od 1. julija 2017 do 31. marca 2024 dosegli glavni cilj reševanja dinarsko-jugovzhodne alpske populacije risa pred izumrtjem. Vodilni partner projekta je **Zavod za gozdove Slovenije**, kot enakovredni partnerji pri nas pa sodelujejo tudi **Lovska zveza Slovenije (LZS)**, **Biotehniška in Veterinarska fakulteta Univerze v Ljubljani** ter **Zavod Republike Slovenije za varstvo narave**. O risu v naših loviščih so na večeru

v Babnem Polju govorili **Matija Stergar** in **Aleš Pičulin** z Zavoda za gozdove Slovenije ter **Urša Marinko** z Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, sledilo pa je predvajanje dokumentarnega filma *Risova pot*. Učilnica je bila polna do zadnjega kotička, med slušatelji pa so bili tako babnopoljski lovci kot lovci od drugod. Posebno smo bili veseli obiska lokalnih prebivalcev nelovcev, ki so tako ali drugače povezani z

aktualni starešina **Janez Škrlič**. Janko, kot ga kličejo prijatelji, je naš član od leta 1976, rad hodi na lov in vzorno – tudi kot nosilec aktivne in odgovorne funkcije – sodeluje s solovci. Zato smo se na upravnem odboru in pozneje še na občnem zboru naše lovske družine dogovorili o organizaciji takšnega dogodka. Janko že vrsto let opravlja različne funkcije: bil je član in predsednik Nadzornega odbora LD Babno Polje, trenutno

organizacije, cenijo pa ga tudi na Hrvaškem.

Na Jankov lov so prišli lovci iz sosednjih družin, prijatelji iz LD Sabotin, veliki sta bili delegaciji hrvaških in koroških lovcev, lova pa se je udeležil tudi župan Občine Loška Dolina **Janez Komidar**. Predstavniki vabljenih organizacij so Janku izročili darila. Zjutraj, ko se nas je vreme za dve uri usmilito in ni preveč deževalo, smo pripravili pogon v Škalovcu. Na zboru pred samim lovom smo se z minuto molka spomnili na pred nedavnim umrlega koroškega lovskega tovariša **Mirka Kumra**, ki je rad prihajal v babnopoljsko lovišče. Lovu je sledilo družabno srečanje pri lovski koči na Županovem laz, ki so se ga udeležile tudi soproge lovcev in Jankovi sorodniki in prijatelji.

Lov, s katerim smo začeli sezono skupnih lovov, je minil brez plena, je pa bilo zato popoldansko srečanje pod šotorom, ki so ga dan prej pred kočjo postavili prizadevni lovci, toliko bolj prisrčno in nepozabno. Janku smo vsi skupaj zaželeli še na mnoga leta v upanju, da bo še naprej reden gost v našem lepem lovišču tam pod Snežnikom. Za Janka je znano, da mu druženje z domačimi in tujimi lovci veliko pomeni, takšni dogodki pa povezujejo člane lovskih družin in večajo ter utrjujejo njihovo povezanost z lokalnim družbenim okoljem. Lahko si jih le želimo še več in v LD Babno Polje že kujemo načrte za prihodnost. Ni lepšega kot jubilej praznovati po lovsko!

Jane Weber,
tajnik LD Babno Polje

Foto: Alenka Veber

Janko Škrlič je po lovsko praznoval 70 let.

gozdom in jim ni vseeno, kaj se dogaja v njem.

V oktobru je bil vrhunec lovskega dogajanja *Jankov lov*. V LD Babno Polje smo prvi lov, posvečen praznovanju jubileja kakšnega člana, priredili pred dvema letoma, ko je 90 let praznoval naš častni član **Anton Mestnik - Zvone**. Leta 2018 pa je prav na nedeljo, 28. oktobra, praznoval 70. rojstni dan naš

opravlja tretji mandat starešine lovske družine, bil je član častnega razsodišča območne lovske zveze, je član komisije za mednarodno sodelovanje pri območni lovski zvezi, član upravnega odbora območne lovske zveze in član razsodišča LZS. Zadnja leta dela tudi kot koordinator projekta *Interreg*. Za svoje delo je dobil več odlikovanj in priznanj na različnih ravneh naše lovske

Destrniški lovci v Porabju

Skoraj vsa društva, ki delujejo v **Občini Destrnik**, enkrat na leto pripravijo izlet za svoje člane in njihove povablence. **LD Destrnik** je tako 11. avgusta 2018 organizirala izlet v sloven-

ske Porabje, ki je del skrajnega zahoda Madžarske. Tako kot v Italiji in Avstriji namreč tudi na Madžarskem živijo Slovenci kot narodna manjšina. Ozemlje slovenskega Porabja ima obliko trikotnika in meri 94 km². Ime je dobilo po reki Rabi. Nekatera naselja, ki smo jih obiskali ali se peljali mimo njih in v katerih živi

največ Slovencev, so Andovci, Verica, Gornji Senik, Števanovci in.

Po prijetni vožnji smo se kar naenkrat znašli na mejnem prehodu Martinje in zaman smo oprezali za mejnimi organi. Zdaj je drugače, kot je bilo nekoč. Ustavili smo se na prvem primernem parkirišču, ker smo bili že lačni in željni

jutranje kave. Po postanku smo nadaljevali pot in kaj hitro smo bili v Gornjem Seniku. Tam nas je pričakala **Marjana Sukič**, ki je bila z nami ves dan kot vodnica našega izleta. Iskrena hvala ji za prijaznost in bogato predstavitev krajev, ki smo jih obiskali. V cerkvi sv. Janeza Krstnika so nam predstavili slovensko Porabje, kar

smo poslušali z velikim zanimanjem. Ogledali smo si hišo **Janoša Kuharja**, ki je bil nabožni pisatelj in buditelj slovenske manjšine na Madžarskem. V cerkvi še vedno uporabljajo njegove nabožne knjige in molijo njegove slovenske molitve. V starem župnišču, ki stoji blizu cerkve in je sedaj obnovljeno, smo si ogledali župnijski urad, jedilnico in spalnico.

Pot smo nadaljevali preko Dolnjega Senika, Slovenske vesi in tudi mimo slovenske vzorčne kmetije vse do Monoštra. Mesto je ustanovil madžarski kralj Bela in zdaj velja za središče slovenskega Porabja. Po prihodu smo imeli debelo uro prostega časa za individualni ogled mesta in zlasti velike pokrite tržnice, na kateri je bilo mogoče kupiti marsikaj. Največ je bilo oblačil in obutve za vsak žep. Ogledali smo si baročno cerkev, ki je tretja največja katoliška cerkev na Madžarskem. Zanimiv je bil tudi ogled samostana, ki so ga zgradili cistercijani in so ga poimenovali po bavarskem svetniku **sv. Gothardu**. V **Slovenskem kulturnem in informativnem**

Foto: Srečo Zelenik

Pred Slovenskim kulturnim in informativnim centrom v Monoštru, v katerem smo si ogledali film, ki prikazuje Porabje nekoč in danes.

centru smo si ogledali film, ki prikazuje Porabje nekoč in danes. V omenjeni stavbi je tudi restavracija, kjer smo imeli okusno kosilo.

Malo smo posedeli in pokramljali in že smo pot nadaljevali v

kraj Magyarszombatfa – Sobočko ves, kjer smo si ogledali zasebno lovsko razstavo. Ponovno smo brezskrbno prečkali državno mejo v Prosenjakovcih in na poti domov razmišljali o krajih in ljudeh, ki

smo jih obiskali. Spoznali smo, kako krčevito se borijo za svoje pravice, za slovenski jezik in kulturo. Njihova prizadevanja si zaslužijo spoštovanje.

Feliks Majerič, LD Destrnik

Žigu v spomin

Lovci smo vajeni marsičesa in živimo življenje, ki je povezano z naravo in živalmi na način, ki ga marsikdo obsoja in ne razume. Povezani smo tudi v široke in številčne družine, kjer ni redkost, da se kateri lovski tovariš poslovi in se od njega poslovimo, kot to velevajo lovske šege in navade. Kljub vsemu pa se zgodi, da kakšen dogodek preseže meje našega razumevanja in nas ponovno prisili k razmisleku o sebi, tovariših, lovstvu, šegah in njihovem prvobitnem pomenu in izvoru.

Tako se je lansko poletje, 13. julija 2018, od nas tragično poslovil **Žiga Janez Mrak**, rodil se je 3. oktobra 1990, član LD Medvode, predvsem pa naš tovariš in prijatelj. Pri 27-ih je komaj začel svoj lovski pot, vendar je nanjo stopal v uhojenih očetovih čevljih, s katerimi je lahko takoj polnopravno prispe-

Foto: Arhiv LD Medvode

Žiga Janez Mrak med svojimi tovariši in prijatelji

val k obveznostim in radostim članstva v naši razširjeni družini in nadaljeval družinsko lovsko tradicijo.

Čeprav je od slovesa minilo že nekaj mesecev, je še vedno težko najti logično razlago, zakaj ga tudi ta petek ne bo na druženje

v lovski dom, zakaj tudi jutri ne bo šel zraven na krmišče in kako, da mu zvečer ni mogoče poslati slike čudesa, ki se je prikazalo izza grmovja. Vedno si lahko računal nanj, četudi si ga klical sredi noči ali v najhujšem nalivu in vedno je z veseljem pomagal ali pa delil svoje znanje. Če ti je ob tem razložil, da si malo butast, je bilo temu težko oporekati. S svojo srčnostjo je takoj navezal tudi stike s prijatelji iz drugih lovskih družin in na nek čuden način uspel združiti ob sebi metalce, lovce, gasilce in celo parklje iz Slovenije in tujine. Hrust po postavi, nežen po duši nam je bil lahko vzor tudi v gozdu pri odnosu do narave in živali.

Nekatere stvari so dokončne, ampak zagotovo nas boš še dolgo spremljal v naših življenjih in še dolgo bomo pričakovali, kdaj boš spet stopil skozi vrata. Zbogom, Žiga.

Prijatelji LD Medvode

Poseben dan za lovce LD Velunja

V soboto, 8. septembra 2018, se je nebo zjasnilo in nas razveselilo z lepim sončnim jutrom, ki se je prevesilo še v sončno nadaljevanje dneva. Lovci **LD Velunja Šoštanj** smo tudi letos

organizirali srečanje med nami lovci, lastniki zemljišč v našem lovišču in krajani.

V zgodnjih popoldanskih urah so bili prvi gostje že pri našem lovskem domu. Mize so se hitro polnile, vse pa smo postregli z okusnim lovskim golažem. Lahko so si ogledali naš, pred nedavnim

obnovljen lovski dom in našo novo prevzemnico divjačine.

Ob pijači so se kar hitro začeli spontani pogovori, izmenjava mnenj, izkušenj, pa tudi pogovori o vremenu, ki nam v Šaleški dolini v letu 2018 ni prizaneslo: od vetroloma, toče in drugih nevšečnosti, ki smo jih bili deležni. Ob zvokih

domačega ansambla so nekateri veselo zaplesali. Mojstri žara so poskrbeli za okusne porcije mesa. Vseskozi je med nami krožila »cajna«, polna mesnih izdelkov, ki so nam jih dali v dar kmetje. Ugibanja, koliko tehta košara, so v večernih urah dobila svoj točno izmerjen odgovor, a zmagovalec,

Dobra organizacija, zato velika udeležba vabljenih.

ki jo je dobil, polno dobrot, v dar, je bil le eden.

Namen tovrstnih srečanj je

utrjevanje prijateljstva, poštenih odnosov in izmenjava izkušenj. V naši lovski družini si želimo, da bi

bili z lastniki zemljišč povezani, da bi nas sprejeli ter da bi bili lovci in lovstvo v našem okolju

dobrodošli, saj bomo le s takim odnosom zadovoljni oboji. Naša lovška družina dobro sodeluje tudi z domačo občino in drugimi lokalnimi skupnostmi, prizadevamo pa si tudi za složnost članstva, saj je to temeljni pogoj za učinkovito delovanje navzven.

Samo malenkosti, kot so nasmeh, prijazen pogled, prisrčen pozdrav, prijazna prošnja ali zahvala, so drobcici, ki gradijo velikost dneva. Mogoče se ob takih dogodkih zavemo, da se še vedno trudimo, da še znamo ohranjati tradicijo, spoštovanje drug do drugega in ugled lovstva.

Sandra Sovič,
LD Velunja Šoštanj

Foto: Žan Kodrič Štelcer

»Krivolovec bo moral med prestajanjem zaporne kazni vsaj enkrat na mesec gledati risanko Bambi!« so se glasili naslovi člankov, ki so bili objavljeni decembra 2018 na spletu. Kaj se je dejansko zgodilo? Trojica naj bi v nekaj letih na nezakonit način ulovila več sto jelenov, jim odrezala glave zaradi trofeje, njihova trupla pa pustila v naravi. Pri tem so lovili ponoči, jelene obsvetili z lučjo in jih ustrelili. Torej, krivolov. Tovrstno novico je s pridom izkoristila tudi organizacija aktivistov za pravice živali, ki je pod objavo navedenega članka dodala, da je »športni lov« (sport hunting) brezsmiselno nasilje in se ponorčevali iz domnevnega argumenta lovcev, da lovijo zato, da ni »preveč divjadi«. Oho! Protislovje! Najprej res omenijo, da je bil v tem primeru krivolov, nato pa poskušajo zmešati jabolka in hruške ter vreči krivolovce v isti koš kot lovce. Hej! Tega pa ne smemo dovoliti! Pa kakšen izraz je »športni lov«?

Tudi predsednik Mednarodnega sveta za lovstvo in ohranjanje divjadi (International Council for Game and Wildlife Conservation – CIC) je v Biltenu, 2/2018, ki je dostopen na spletu, opozoril na moč in problematiko tovrstnih organizacij, ki naj bi delovale v korist živali in hkrati lovce prikazujejo kot krute morilce. Podobno je bilo tudi lani v Sloveniji, ko so v povezavi s povečanim odstrelom jelenjadi sprva v nekem delu poskušali lovce predstaviti kot brezčutne lovce na trofeje. Na srečo smo se lovci pravočasno odzvali in v javnosti je bilo zaslediti, da se ne strinjamo s povečanim odstrelom jelenjadi.

Lovkina kolumna: **Lovec, paziš na svoj ugled?**

Že nesor slovenskega lovstva dr. Ivan Lovrenčič je poudarjal, da je pravi lovec samo tisti, ki spoštuje naravo. Težava je v tem, da ima beseda lovec v javnosti še vedno negativen prizvok. Recimo: pred nedavnim je moja mami razlagala učiteljici, da lovci organiziramo lovske taborne in kako so otroci veseli, ko se jih udeležijo itn. Še preden je mami učiteljica razložila, jo je le-ta že osorno prekinila, da je proti lovcem. Moja mami, vajena vseh mnenj, pa ni popustila in ji je v nadaljevanju pojasnila vse aktivnosti, ki jih lovci izvajamo na lovskih taborih in v lovišču. Na koncu je učiteljica rekla, da tega pa ni vedela. In kaj se iz tega lahko naučimo? Četudi mislimo, da nekdo ve, kdo smo lovci in kaj počnemo, temu ni tako! Zato je pomembno, da se lovci trudimo predstavljati našo vlogo in delovanje. Konec koncev smo to tudi zaprisegli! Morda pa ni odveč, če tu in tam ponovno preberemo našo zaprisego, Zaprisego slovenskega lovca.

Če pogledamo na stvar širše, je nekako tako: aktivisti pro-

ti lovcem se na vse načine trudijo prikazati lovce kot negativneže, na drugi strani pa se lovci zavijemo v vato, ker si mislimo, da nas bodo za vsako izrečeno besedo trikrat po glavi. Če izberemo pravi način, nas ne bodo po glavi. Razumeti pa moramo tudi javnost. Če smo mi tihi in če je ljudem predstavljena samo ena stran, jim niti ne dopustimo možnosti, da bi si ustvarili svoje mnenje. Ker to, da smo lovci negativneži, ni njihovo mnenje, to je vsiljeno mnenje. Lovci smo tovariši. Poglejte na primer, kako hitro najdemo s človekom, za katerega izvemo, da je lovec, tisoč različnih tem za pogovor. Saj to je normalno, če se znajdejo skupaj ljudje skupnih interesov. Že, že, to je res. A lovec ne povezuje le skupni interes, lovce povezuje lovsko tovarštvo. Če potrebuješ pomoč, kdo ti bo pomagal, če ne pravi lovski tovariš? In to je nekaj, kar moramo negovati in ohranjati! Ne le za nas, tudi za tiste, ki pridejo za nami. Pri tem pa spet naletimo na mnenje, da se lovci samo prepiramo in da lovskega tovarštva ni več. Hmmm?! Že tako imamo dosti težav, ki prihajajo »od zunaj«,

zato je še toliko pomembneje, da sami uredimo svoje odnose in nismo sami sebi največji grobar.

Glede na to, da se približuje čas občnih zborov, jih izkoristimo za izmenjavo mnenj s ciljem izboljšanja razmer. Odbor etičnega kodeksa Lovske zveze Slovenije je v eni izmed razsodb zapisal, da »mora biti dobronamerna kritika lastne organizacije dopuščena in zaželeno, saj je pogoj in zagotovilo zdravih odnosov znotraj slovenske lovske organizacije«. In spet! Preskok misli! Zakaj je slovenska lovška organizacija tako uspešna? Ker, kot je rekel dr. Lovrenčič, ki je podal predlog, da bi ustanovili organizacijo vseh slovenskih lovcev: »Kdor je vnet lovec, nam je dobrodošel in naj kaže to ali ono politično barvo. Mi poznamo samo eno barvo – to je – zeleno, barvo svojih lovišč.« Ker so bili februarja postavljeni temelji za ustanovitev naše lovske organizacije (sprejeta klubska pravila), katere ustanovni občni zbor je bil sicer šele 16. oktobra 1907, naj bo februar naš, lovski mesec. Poleg tega bi lahko 22. februar razglasili za dan dr. Lovrenčiča, ki se je rodil na ta dan leta 1878.

Izkoristimo vse možnosti za pozitivno promocijo lovstva. In če imajo vsi kralje in kraljice, imamo tudi lovci lahko svojega lovskega kralja in lovske kraljice. Tako kot ju imajo v Nemčiji in še kje. Upajmo si, drage lovske tovarišice in tovariši! Ne smemo se skrivati, svoja stališča moramo zagovarjati in naše delovanje tudi predstaviti. Akcija reakcija. ☺

Maja B.

LOVSKE OSEBNOSTI

Diana

Rimska boginja lova, divjadi in svetlobe, zlasti mesečine

Diana (po latinski besedi *diviana – sijoča*) je v rimski mitologiji boginja svetlobe, zlasti mesečine, svobodne narave, divjadi, lova, zaščitnica poroda in devištva ter državna boginja Latinov. V rimsko kulturo in vero jo je vpeljal kralj **Servij Tulij**¹. Diana je bila hči **Jupitra** in **Latone**. Imela je dvojčka **Apolona**², ki je bil bog sonca, zato je bila ona kot njegova sestra boginja lune. Bila je boginja lova in zelo povezana z gozdovi in živalmi, s katerimi naj bi znala govoriti in jih nadzorovati. 13. avgusta, ko je njej v čast potekal festival *Nemoralia*, jih je bilo prepovedano loviti in ubijati. Takrat so ljudje vzeli v roke bakle in sveče ter v temi z njimi obhodili temne vode, da je svetloba sveč skupaj z lunino

Foto: Pixabay

Kip Diane

odsevala od gladine. Zaobljubila se je deviškosti in kot simbol čistosti so jo še posebno čistila mlada dekleta, ki so ji pred poroko darovala svoje lase. Bila je tudi boginja rojstva in žensk ter zaščitnica otrok. Njena sveta žival je bila srna (v novejši zgodovini so ji namesto srne dodajali košuto).

To boginjo boljše spoznamo v imenitnem delu antropologinje dr. **Svetlane Slapšak**³ z naslovom *Antična miturgija*. Takole piše o Diani: »Rimska boginja Diana, ki jo poznamo samo kot ‚rimski obraz Artemide‘, se nam razkriva kot boginja revežev, sužnjev in žensk.« Na slikah in ilustracijah je Diana prikazana v kratki ali dolgi obleki. Njeno telo je vitko, dolgi lasje ji padajo na ramena ali pa se zberejo na hrbtu vratu. V svojih rokah drži lok ali sulico. Na slikah deklice je skoraj vedno pes ali jelen. Najprej in najpomembneje: v rimski mitologiji je Diana boginja lova, plodnosti, osebnost ženskosti in lepote. Njena neposredna dolžnost je zaščititi naravo, jo podpreti, ohraniti ravnovesje. Diana je znana po svoji čistosti, njeno svetišče pa je bilo na griču Aventinu, ki je bil tudi svetišče Latinske zveze. V njenem svetišču so jo stari Rimljani častili kot žensko božanstvo in so njen praznik praznovali 13. avgusta (zdaj Diana goduje 9. julija). Zanimivo je, da v njen tempelj niso smeli moški, ki je tudi niso smeli videti gole, saj jim je sicer grozila smrt.

Boginjo lova **Diano** (na Slovenskem in med slovenskimi lovci grške boginje lova **Artemide** tako rekoč nihče ne omenja) moramo obravnavati in predstavljati v povezavi z rimsko mitologijo iz časa antičnega Rima. Pri tem pa ne smemo prezreti zgodovinske resnice, da ta temelji na grški mitologiji, iz katere so Rimljani povzeli in posnemali mite in legende. Tudi Dianino.

Boginja Diana sodi med dvanajst glavnih rimskih bogov in je še vedno globoko zasidrana tudi v zavesti slovenskih lovcev. Najbrž ne naključno, saj smo na Slovenskem povzeli veliko tovrstnega mitološkega izročila iz nemško govorečih dežel srednje Evrope. Diano pozna vsak slovenski lovec in najbrž ni naključno omenjena tudi pri sklepnem dejanju lepega običaja lovskega krsta, ki se po navadi začne s stavkom: »Dragi zelenec/-ka (op. pisca: lahko tudi krščenec/-ka), krstim te v imenu boginje Diane za lovsko čast in poštenje ...«

Pripravil: dr. Marjan Toš

Foto: Pokrajinski muzej Ptuj - Ormož

Oltar iz 3. stoletja, posvečen Diani in najden leta 1960 na Ptuj. Prevod napisa: Diani [sviženi posvečenof] / Martial, stotnik legije XIII Gemine je za blagor svoj rad izpolnil zaobljubo.

¹ Servij Tulij (lat. Servius Tullius), rimski kralj, ki je vladal polnih 44 let, in sicer med letoma 578 pr. n. št. in 534 pr. n. št. Tulij ni bil znan kot vojskovodja, pač pa bolj kot reformator države, v kateri je uvedel več vojaških in politično-upravnih reform. Med drugim je sklenil sporazum z Latinci.

² Rimljani so Apolona najbolj častili v času cesarja Avgusta. Svoje prerokovalne sposobnosti so imeli v Kumah blizu Neaplja, kjer je prerokovala Kumejska Sibila.

³ Svetlana Slapšak: *Antična miturgija* (2017).

OKUSI NARAVE

Ličnica divjega prašiča s česnovno omako

Za tri do štiri osebe potrebujemo:

Za kvašo:

- ličnico divjega prašiča
- žličko soli, žličko česna v prahu in popra po okusu
- 1,5 dl belega vina

Ličnici odstranimo odvečno maščobo. Natremo s soljo, česnom in poprom v prahu. Zalijemo z belim vinom. Za en dan postavimo na hladno.

Za pečenje:

- kvašeno ličnico
- večjo čebulo, narezano na kolobarje
- 3 lovorove liste
- 3 lističe surovega masla

Na dno posode za peko v pečici damo na kolobarje narezano čebulo. Nanjo položimo meso, oblijemo s kvašo, pokrijemo z lističi lovora in masla. Pečemo pol ure v predhodno ogreti pečici na 200 °C, obrnemo in pečemo še približno pol ure.

Za omako:

- žlico olja
- 3 glave česna (ne strokov ☺)
- 1 dl mleka
- 2,5 dl smetane za kuhanje
- ½ žličke popra
- ½ žličke pimenta
- sol po okusu
- žličko majarona
- žličko sveže sesekljanega peteršilja

Na žlici olja popražimo pretlačen in sesekljan česen, da zadiši. Najprej zalijemo z mlekom, dodamo vse začimbe, solimo, malo pokuhamo in dodamo smetano. Kuhamo še 10 minut, dodamo sok in čebulo, ki nam je ostala od pečenja in ki smo ju predhodno sesekljali z nastavkom paličnega mešalnika za sekljanje. K zrezanemu mesu ponudimo kuhane sveže rezance in polijemo z dobro česnovno omako.

O česnu: je dragocena zdravilna rastlina, tudi začimba in živo. Študije potrjujejo, da je česen eno najbolj obetavnih naravnih zdravil.

Ponudimo z veliko žlico ljubezni in spoštovanja do hrane in živali!

Žan in Eva

V začetku leta smo se člani LD Dobrča poslovili od lovskega tovariša **Antona Aljančiča - Toneta**, ki nas je nepričakovano zapustil 28. decembra 2018.

Anton se je rodil 16. septembra 1950 na domačiji Pri Hajmanu na Brezovem, v vasi Kovor. Rojen v lovski družini je zanimanje za naravo, divjad in lovstvo izkazoval že v rani mladosti ter se leta 1968, po končanem šolanju za poklic ključavničarja, včlanil v takratno LD Kovor. Večino življenja je opravljal poklic avtoprevoznika, sprva v gradbenem podjetju SGP Tržič, kasneje, do upokojitve, pa v Cestnem podjetju Kranj. Ukvarjal se je tudi z dopolnilno kmetijsko dejavnostjo in skrbel, da ogenj rodne domačije ni ugasnil.

V svojem 50-letnem članstvu v LD Dobrča je bil vselej aktiven član in imel različne funkcije v organih lovske družine Dobrča. Vrsto let je bil vodja revirja Podbrezje, bil je član Upravnega odbora, Nadzornega odbora in Disciplinske komisije LD Dobrča, referent za kinologijo in strelstvo, predsednik komisije za podelitev lovskih odlikovanj, zadnja leta pa preglednik divjačine, gospodar zbiralnice divjačine in praporščak LD Dobrča. Poleg navedenega je bil ves čas tudi aktiven kinolog in vodnik lovskega psa. Zaradi svoje aktivnosti v lovstvu je prejel priznanje Zveze lovskih družin Gorenjske, znak za lovske zasluge in red za lovske zasluge III. stopnje Lovske zveze Slovenije ter jubilejni znak za 40 let članstva v lovski organizaciji.

Od pokojnika smo se z vsemi lovskega častni poslovili na pokopališču v Podbrezjah, kjer je Tonetu še zadnjič v slovo zaigrala melodija lovskih rogov, ki je odmevala preko lovišča in krajev, ki jih je imel tako rad.

Dragi Tone, ostal nam boš v lepem spominu kot dobrasrčen človek vedrega značaja, dober prijatelj in pravi lovski tovariš. Počivaj v miru.

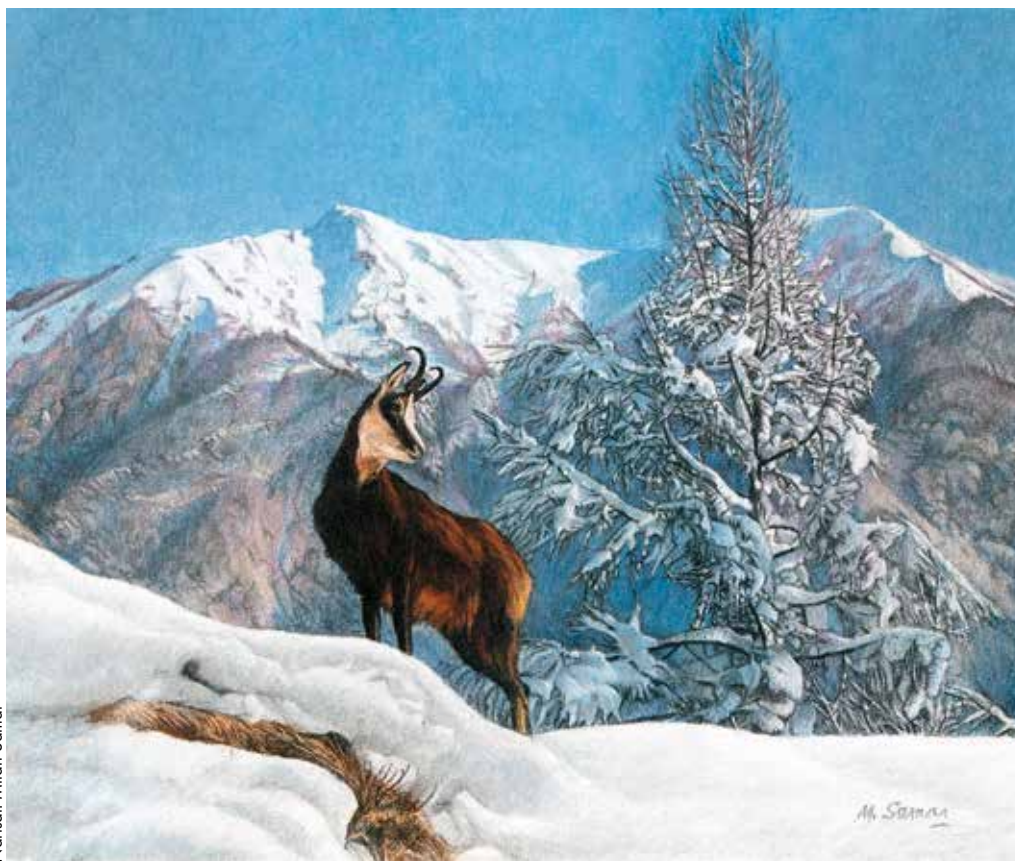
LD Dobrča – T. S.

Rano jesensko jutro 22. oktobra 2018 je v spremstvu lahkega vetriča, odpadajočega listja in pesmi siničke v domači hiši poneslo v svet miru in tišine našega lovca **Franca Ornika**, ki se je rodil 22. marca 1938.

Zaspal je in odšel, a ostaja v knjigi spominov, ki smo jo skupaj začeli pisati leta 1964, ko je postal član LD Voličina. Velik del knjige je popisan z njegovim zavzetim delom v prid lovske družine, narave in divjadi. Pri gradnji lovskega doma, na prelomu 60-ih in 70-ih let prejšnjega stoletja, je bil nepogrešljiv zidar, bil je del udarne ekipe lovcev, ki so z delom in idejami nadgradili temelje lovske družine in jo preoblikovali v sodobno in ugledno društvo. S srcem in dušo se je zavzemal za ohranjanje lovskega šega in običajev, lovske pravičnosti in lovske etike. Prav slednja mu je izredno veliko pomenila, bil je ponosen slovenski lovec.

Od leta 1978 do 1982 je bil starešina, gospodar od leta 1973 do 1978, dve leti referent za lovske kinologije,

Narisal: Milan Štarna

v dveh mandatih pa tudi predsednik nadzornega odbora. Več kot 30 let je vodil revir Gočova, bil je mentor številnim pripravnikom in mladim lovcom. Še posebno smo mu hvaležni, da je sina vzgajal s poslušom do narave in lovstva in ga pripeljal v naše vrste, kjer nadaljuje njegovo delo.

Lovska zveza Slovenije mu je podelila znak za lovske zasluge leta 1986, leta 1994 red za lovske zasluge III. stopnje, Kinološka zveza Slovenije pa leta 1989 srebrni znak za zasluge na področju lovske kinologije. Leta 2015 je prejel srebrni znak za 50-letno članstvo v lovski organizaciji. Za svoje neutrudno in požrtvovalno delo

je prejel vsa priznanja in odlikovanja lovske družine, od letošnje pomladi je bil častni član LD Voličina.

Živel je izjemno delavno lovskega življenja: na travnikih ob Pesnici, v njegovi Gočovi, revirju, kjer je užival v družbi svojih lovskega prijateljev, v gozdovih in na poljih pod Zavrhom, kjer si je ustvaril dom in družino. Ni opazil le srnjaka na jutranji paši, svatovskega plesa fazana, igre zajcev, spretnega plezanja veverice, veličastnega leta kragulja, prisluhnil je tudi mnogim ptičjim koncertom, pogovorom mogočnih dreves, ki se sklanjajo eno k drugemu. Prebujanje pomladnih jutur, ki sta jih doživljala

skupaj z najboljšim lovskega prijateljem – sinom, je dojemal kot nekaj božanskega. Rad je imel mesečine, ko je mnogokrat premražen in poln upanja čakal na zvitorepko. Mnoge razburljive in vesele urice je doma in v lovišču preživel tudi s svojimi štirinožnimi prijatelji. Znal je uživati v majhnih, nematerialnih stvareh, skromnost in prijaznost sta ga krasili do zadnjih dni.

Nepozabna ostajajo družjenja ob kozarčku dobrega lovskega vina po lovih, delovnih akcijah, na izletih, piknikih, raznih praznovanjih, ob petju in v lovišču njegova velika ljubezen. »Zeleni gozd je lovčev raj in krasen res je gozd, ... trara, tra, tra ...« je dolga leta odzvanjalo v njegovem srcu in duši. Morda še odzvanja. Počivaj v miru.

LD Voličina – F. O.

Iz lovskega vrst so za vedno odšli:

Ludvik Maček , LD Polhov Gradec, * 15. 8. 1936, † 19. 8. 2018.	Martin Moškon , LD Veliki Kamen, * 17. 9. 1952, † 28. 9. 2018.
Matic Vahen Kralj , LD Šentjur, * 12. 12. 1988, † 28. 11. 2018.	Feliks Brusar , LD Leskovec v Halozah, * 12. 11. 1937, † 13. 8. 2018.
Franco - Sandi Siter , LD Dramlje, * 18. 10. 1946, † 10. 12. 2018.	Janko Malek , LD Leskovec v Halozah, * 20. 1. 1959, † 23. 12. 2018.
Jožef Vogrin , LD Pišece, * 21. 1. 1940, † 5. 12. 2018.	Branko Kaučič , LD Paloma – Sladki Vrh, * 2. 11. 1953, † 12. 12. 2018.
Bele Severin , LD Kras – Dutovlje, * 18. 12. 1948, † 12. 12. 2018.	Janez Grabušnik , LD Voličina, * 25. 9. 1936, † 22. 12. 2018.
Janez Simonič , LD Duplex, * 6. 4. 1934, † 5. 12. 2018.	Alojzij Smolej , LD Kranjska Gora, * 28. 2. 1941, † 22. 12. 2018.
Ljubo Volmut , LD Bresnica – Podgorci, * 22. 7. 1966, † 23. 12. 2018.	Anton Šešerko , LD Rače, * 4. 1. 1953, † 23. 10. 2018.
Stanislav Škrabar , LD Kras – Dutovlje, * 23. 1. 1927, † 22. 12. 2018.	Rudolf Berce , LD Tabor Sežana, * 24. 4. 1936, † 7. 1. 2019.
Ivan Pintar , LD Vurmat, * 5. 8. 1937, † 7. 1. 2018.	Franco Korez , LD Stoperce, * 8. 9. 1932, † 5. 4. 2018.
Rado Meden , LD Senožeče, * 19. 2. 1929, † 26. 12. 2018.	Franco Jernejšek , LD Stoperce, * 28. 3. 1945, † 18. 4. 2018.
	Janez Korez , LD Stoperce, * 24. 12. 1957, † 12. 12. 2018.

Umrlim časten spomin!

Sežunov memorial 2018

Državna (CACT) širša poljska preizkušnja ptičarjev (ŠPP), znana pod imenom *Memorial Bogdana Sežuna*, je bila 6. oktobra 2018 in je potekala v organizaciji **Društva ljubiteljev ptičarjev (DLP)** in **Vzrejne komisije za ptičarje v lovišču LD Polenšak – Dornava**. Na pomoč so nam priskočili tudi vodstvo in člani **LD Desternik**, kjer smo pse preizkušali v vodi.

vodjo sem bil zadolžen podpisani, vendar ob večjih domačih pomočnikih niti nisem imel posebno zahtevnega dela. Delegat **Kinološke zveze Slovenije** je bil **Jože Rus**, sodnik za šarivce, ki na potek preizkušnje ni imel pripomb in je na zaključku prireditve vse organizatorje pohvalil ter se jim zahvalil za dobro opravljeno delo. Vreme nam je bilo naklonjeno, zarasti na polju so bile obsežne in primerne za preizkušanje, prav tako tudi vodne površine v gozdu ob nekdanji opekarni *Žabjak*. V

naravno podedovane zasnove in priučenost, kar omogoči le praktično znanje vodnika in njegova marljivost pri šolanju psa.

Zmagala je nemška žimavka **Pati Murskočrnska** znanega vodnika **Štefana Hohegerja**, ki je zbrala 211 točk (I. a nagradni razred); dobila je tudi naziv CACT. Vodnik je prejel prehodni pokal DLP in pokal za doseženo prvo mesto. Z 208 točkami in I. b nagradnim razredom R. CACT je bil drugi nemški kratkodlakar **Justus von Neuarenberg** vodnika

Foto: Tina Jez

Vodnik Aleksander Koser z nemškim kratkodlakim ptičarjem z imenom Aron Zorkova Capka

mesto. Peto mesto (185 točk, II. b nagradni razred) je zbral pes **Aron Zorkova Capka** vodnika **Aleksandra Koserja**.

Kot vedno doslej sta za vsoto potrebno logistiko poskrbela prizadevna **Tina Jez** in **Vilko Turk**, za kar se jima še posebej zahvaljujemo. Velika zahvala velja tudi **Ferdinadu**, sinu pokojnega velikega kinologa **Bogdana Sežuna**, in njegovi soprogi, ki nas na tem tekmovanju vsako leto redno obiščeta. Tudi z njuno pomočjo dobiva to prestižno tekmovanje večjo veljavo, mi pa še večjo voljo za dobro organizacijo zahtevne uporabnostne preizkušnje.

Vojo Pirher, kinološki sodnik

Udeleženci Sežunovega memoriala 2018

Vodja preizkušnje je bil član LD Dornava – Polenšak, izkušen kinolog **Ivan Šincek**, za kar mu velja posebna zahvala, vodja sodniškega zbora pa **Vili Postružnik**; kot sodniki so sodelovali **Rudi Rakuša**, **Nataša Gederer** in **Viktor Čuden**. Za strokovnega

takšnih razmerah so psi lahko prikazali vse svoje prirodne zasnove in priučene veščine. Delo psov v vodi sta ocenjevala Postružnik in Gedererjeva, na polju pa Rakuša in Čuden. Na polju so uporabljali divjad iz umetne vzreje in tako poskrbeli, da so psi lahko pokazali

Franca Turnška. Tretje mesto je osvojila nemška žimavka **Ajša vom GSHT** vodnika **Aljoše Šobe**, ki je zbrala 207 točk (I. c nagradni razred). Mladi nemški kratkodlakar **Art Wotterfild** vodnika **Saše Ferenčiča** je z 202 točkami (II. a. nagradni razred) osvojil četrto

Preizkušnja naravnih zasnov psov goničev

LD Peca - Mežica je v soboto, 6. oktobra 2018, v sodelovanju z **Lovskim kinološkim društvom (LKD) Koroške** organizirala **preizkušnjo naravnih zasnov (PNZ) goničev**.

Na tisto oktobrsko sobotno jutro se je v Mežici pred lovskim domom zbralo 15 vodnikov goničev s svojimi štirinožnimi pomočniki. Vreme je že zjutraj kazalo odlične razmere, prav takšno je bilo tudi razpoloženje vodnikov. Zbrane vodnike, lovske pripravnike in druge goste sem pozdravil v imenu **LD Peca - Mežica** in jim razložil, kako bo potekala preizkušnja. Nato sta jih pozdravila še predsednik LKD Koroške **Jožef Verčko** in predsednik vzrejne komisije

Foto: Cveto Korner

Na preizkušnji naravnih zasnov goničev, ki jo je organizirala LD Peca - Mežica v sodelovanju z Lovskim kinološkim društvom Koroške, se je pred lovskim domom zbralo 15 vodnikov goničev s svojimi štirinožnimi pomočniki.

za goniče **Slavko Žlebnič**, ki sta bila tudi sodnika na preizkušnji.

Po pozdravih so vodniki izžrebali vrstne številke in se razdelili

v dve skupini, ki sta ju prevzela kinološka sodnika s svojimi terenskimi pomočniki. Sodnikom sta bila dodeljena po dva pomoč-

nika, ki sta dobro poznala revir, kjer je potekala preizkušnja. To nalogo so prevzeli **Ivan Oderlap**, **Stanko Grč**, **Cveto Karner** in **Miro Strmčnik**. Tekmovalne pare smo odpeljali na teren preizkušanja, kjer so po preizkusu strelomirnosti psov vodniki po izžrebanem vrstnem redu začeli s psi preiskovati teren. Kmalu so se začele začetne gonje. Sodnika sta spremljala pse pri njihovem delu in sproti seznanjala vodnike z ocenami dela njihovih štirinožcev. Glede na

število tekmovalnih parov se je prireditev pričakovano zavlekla v popoldanske ure.

Po končanem preizkusu smo se vsi vrnili do lovskega doma, kjer smo ob hrani in pijači še malo počakali na končne rezultate. V zaključnem govoru se je predsednik LKD Korošice zahvalil vodstvu LD Peca - Mežica za dobro organizacijo in posebej še terenskim pomočnikom za pomoč pri nemoteni izvedbi preizkusa psov.

Miro Strmčnik

Rezultati:

1. **Vladimir Bricman** s črnogorsko planinsko goničko **Brino** (162 točk, I. nagradni razred (n. r.));
2. **Drago Borovnik** z beaglom **Donom** (152 točk, I. n. r.);
3. **Boris Poklič** s črnogorsko planinsko goničko **Beo** (147 točk, I. n. r.);
4. **Franc Oder** s črnogorsko planinsko goničko **Bono** (130 točk, I. n. r.) in
5. **Jožef Kamnik** z beaglom **Brino** (142 točk, II. n. r.).

Jesenska vzrejna preizkušnja Solms

Jesensko vzrejno preizkušnjo nemških kratkodlakih ptičarjev v Nemčiji, ki je matična dežela te pasme, imenujejo *Solms*. Ta pasma ptičarjev je najštevilčnejša na svetu; odlikujejo jo odlične lovske zasnove: kakovost nosu (voha), hitro sistematično iskanje, trdna stoja na pernatu in dlakasto divjad, vodljivost in ubogljivost. Nemški kratkodlaki ptičarji so uporabni pri delu na pernatu vodno divjad ter pri delu v gozdu, grmarjenju, šarjenju in v delu po krvni sledi. Trden značaj je temeljni pogoj za ptičarjevo vsestransko lovsko uporabnost in temu moramo pri vseh preizkušnjah namenjati še posebno pozornost.

Preizkušnjo, ki je bila 22. septembra 2018, je organiziralo **Društvo ljubiteljev ptičarjev (DLP)** Slovenije. Dosledno po zahtevah pravilnika izvedena preizkušnja je eden od glavnih pogojev za vzrejo in udeležbo na nemških mednarodnih preizkušnjah ptičarjev, kot sta IKP (*Internationale Kurzhaar Prüfung*) in KS (*Klemerzieger Prüfung*). Obe mednarodni preizkušnji izmenoma vsako drugo leto organizira **Zveza nemških kratkodlakih ptičarjev Nemčije** in se je udeležujejo vodniki ptičarjev z vsega sveta.

Na naš Solms so prijavi sedem do dve leti starih psov, privedenih je bilo šest. Kinološki sodnik za zunanost in delo ptičarjev **Dragan**

Foto: Tina Jež

Na naš Solms so prijavi sedem do dve leti starih psov, privedenih je bilo šest.

Zemljič je v skladu z zahtevanim protokolom privedene pse najprej telesno pregledal in po zapisu telesnih odlik in napak, ki so bile vpisane v posebne obrazce, smo se podali na polje. Vodja sodniškega zbora je bil **Franc Turnšek**, pomagala sta mu **Rudi Rakuša** in **Sašo Ferenčič**. Pse smo preizkušali na poljih med Ižakovci in Melinci. Značilnost tamkajšnje prekmurske krajine so dolge ozke njive različnih poljskih kultur in zarasti, ki jih drugod po Sloveniji skorajda ni več. Pred začetkom so bili v primerne zarasti izpušeni fazani iz umetne vzreje.

Najprej smo pse preizkušali v delu na polju pred strelom in po njem. Pokazali so primerno iskanje, pri čemer sta dva psa iskala nekoliko manj intenzivno in nekoliko prekratko, za kar sta prejela oceno dobro (3). Pri preizkusu mirnosti na strel so bili

vs ustrezni. Iz nadaljnega preizkušanja smo izločili psa **Alona Krebila** vodnika **Martina Sunka** iz Avstrije, ker ustreljenega fazana ni hotel prinesiti vodniku. Po opravljenih dveh turnusih iskanja na polju ter po vlečkih s pernatu in dlakasto divjadjo smo pse preizkušali še v disciplinah vodnega dela.

Pes **Akir Krebil** vodnika **Albina Flutherja** iz Avstrije se ni hotel podati v vodo in je bil zato tudi izločen. Po strelu je vodo zapustil **Ash Waterfield**, vodnika **Ivana Nemca**, ki je bil zato prav tako izločen. V vodi so bili uspešni preostali trije psi, pri čemer je najboljšo delo pokazal rjavec **Alegro Waterfield** vodnika **Gorazda Fišerja** iz Ljutomera. Tudi sicer je bil ta pes najboljši udeleženec preizkušnje. V vseh preizkusnih predmetih na polju in v vodi je namreč dosegel najvišje

mogoče ocene, prav dobro (4), in se uvrstil v I. nagradni razred.

Preizkušnjo sta opravila še pes in psica vodnika **Ivana Travnja**, ki sta bila pri iskanju ocenjena z dobro oceno (3) in se zato uvrstila v II. nagradni razred; to sta psa **Timon** in **Ula** iz psarne **Adin Don**. Psička Ula je preizkušnjo uspešno opravila z nedopolnjenimi osmimi meseci in smo ji pri skupni oceni pripisali oznako J, kar pomeni, da je v starosti manj kot enega leta uspešno opravila to preizkušnjo.

Ob odlični organizaciji in logistiki, za kar vedno poskrbita **Tina Jež** in **Vilko Turk**, smo v beltinški ribiški koči poskrbeli za vse formalnosti razglasitve rezultatov. Preizkušnja je potekala v LPN Fazan - Beltinci, za kar velja še posebna zahvala vodji lovišča Zemljiču. Ob koncu zapisa naj opišem še vreme, ki je pri tovrstnih preizkušnjah lahko še kako pomembno: bilo je oblačno s temperaturo okrog 15 °C. Veter je bil primeren - enosmeren. Na zaraščenih predelih, kamor je bila izpuščena pernatu divjad, je bilo nekoliko preveč vlage, ki je psom pri zaznavanju divjadi in stoji povzročala manjše težave. Prepričan sem, da smo preizkušnjo organizirali in izvedli na zavidljivi strokovni ravni, za kar velja zahvala vsem, ki so k temu kakorkoli prispevali. Vsem še enkrat hvala v imenu DLP in mojem, ki sem bil tokrat vodja preizkušnje.

Vojko Pirher

Vsestranska uporabnostna preizkušnja ptičarjev – mojstrski preizkus vodnika in psa

Vsestransko uporabnostno preizkušnjo (VUP) ptičarjev, ki je bila že 29. po vrsti, sta organizirala **Društvo ljubiteljev ptičarjev**

(DLP) in vzrejna komisija 20. in 21. oktobra 2018 v lovišču **LD Boris Kidrič**. Pomoč so nam nudili njihovi izkušeni lovci, kar je pri disciplinah gozdnega dela neizmerno pomembno. Za ves trud vodstvu omenjene lovske družine in prizadevnim članom najlepša hvala. Zahvala velja tudi vodji preizkušnje **Vilku Turku** za odlično povezovanje preizkušnje. Hvala tudi strokovni vodji **Lidiji**

Šmigoc, delegatu Kinološke zveze Slovenije **Andreju Emihu** in **Tini Jež** za administrativna opravila.

Zbrali smo se v soboto, 20. oktobra, in po uradnem odprtju najprej opravili preizkus prinašanja lisice čez oviro. S sodniškim kolegom **Zdravkom Brezovškom** in prizadevnim domačinom **Milanom Turkom** smo odšli polagat krvne sledi. Sled mora biti dolga 400 m, uporabljene je

lahko le 2,5 dl krvi. Prijavljenim psom *oblajačem* in *pokazačem* se sled podaljša še za 200 m, kjer mora biti na koncu položena mrtva velika divjad. Sledi smo polagali v okolici Kidričevega v primerno zaraščen visokem gozdu. Preostali sodniki – **Franc Turnšek**, **Vili Postružnik** in **Rudi Rakuša** – so pse preizkušali in ocenjevali v preostalih disciplinah *gozdnega dela*. Po kratki malici in preteku

okrog treh ur smo začeli ocenjevati delo psov v delu na krvni sledi. Vsi trije prijavljeni in udeleženi psi so delo opravili brez napak.

Pena Silesija je dobila za izdelano sled najvišjo oceno, 4. Žimavec **Dux** vodnika **Dragana Zemljiča** je prav tako opravil sled brez napak. Izkazal se je kot glasen *pokazač* mrtve divjadi. Spuščen v prosto iskanje je položeno srnjad našel, jo ovohal in oblajal ter se ob občasnem oglašanju (laježu) vrnil do vodnika. Prav tako uspešen je bil **Pen**, kratkodlaki nemški ptičar **Darka Miklavčiča**. Pri prostem iskanju je smro brez težav našel, zgrabil prinosilo za pokazanje in se z njim v gobcu vrnil k vodniku ter ga vodil do najdene divjadi. S kolegom Brezovškom sva zato vsem trem

psom prisodila in zapisala najvišje ocene in vodnikom čestitala za odlično opravljeno delo.

V nedeljo, 21. oktobra, so psi opravili še disciplini delo *na polju* in v *vodi*. Vsi psi so dokazali odlične lovske zasnove in primerno ter pravilno izšolanost. Vsekakor je izstopal nemški žimavec **Dux V. D. Huttruper Heide** vodnika **Dragana Zemljiča**, ki je dosegel 320 + 12 točk (I. a nagradni razred). Kratkodlaki nemški ptičar **Bon Pan Penati** vodnika **Darka Miklavčiča** je zbral 312 + 12 točk (I. b nagradni razred). Uspešna je bila tudi **Pena Silesija**, ki je le nekaj točk izgubila pri ocenah priučenih predmetov; dosegla je 292 točk (III. a nagradni razred). Prepričan sem, da bo njen prizadevni vodnik **Ivan Nemeč**, ob

Foto: Tino Jež

Dragan Zemljič, vodnik zmagovalnega nemškega žimavca z imenom Dux V. D. Huttruper Heide

Foto: Tino Jež

Od leve: Vodniki Ivan Nemeč, Dragan Zemljič in Darko Miklavčič

pridobitvi še nekaj izkušenj, njene manjše pomanjkljivosti lahko še odpravil.

Uspešno opravljena VUP ptičarjev je vsekakor mojstrski izpit vodnika in psa. Vsi trije vodniki so bili uspešni in jim zato izrekam čestitke. Njihov uspeh naj bo spodbuda vsem drugim vodnikom in ljubiteljem psov ptičarjev, ki bodo svoje pse pripravljali

za ta najzahtevnejši preizkus v vsestranski lovski uporabnosti. Na koncu svojega zapisa naj spomnim še na nam znani, a mlajšim lovcem in kinološkim organizatorjem prepogosto pozabljeni rek, ki ga je ob izdaji določil o tekmah ptičarjev že davnega leta 1927 zapisal dr. **Janko Lokar**: »*Lovec brez psa je kakor jezdec brez konja.*«

Vojko Pirher

Predvidena legla lovskih psov

Nemški lovski terier (SLRLt):

O: 5/1, m: 5/1, 13. 2. 2019,
Andrej Božič,
Velika vas 23 a,
8273 Leskovec pri Krškem.
Tel.: 031/699-809.

Resasti istrski gonič (SLRGir):

O: 5/1, m: 5/1, 22. 2. 2019,
Dušan Tomanič,
Tušev dol 18, 8340 Črnomelj.
Tel.: 041/228-592.

Srbski gonič (SLRGp):

O: 4/1, m: 5/1, 15. 2. 2019,
Ismet Hajdič,
C. na Čuklje 26,
5290 Vrtojba.
Tel.: 041/634-166.

Brak-jazbečar (SLRBj):

O: 5/1, m: 4/1, 14. 1. 2019,
David Gazvoda,
Pečke 4, 2321 Makole.
Tel.: 040/828-318.

O: 4/1, m: 4/1, 19. 2. 2019,
Boštjan Golob,
Samostanska ul. 13,
2360 Radlje ob Dravi.
Tel.: 040/124-577.

Nemški kratkodlaki ptičar (SLRNkp):

O: tuj plemenjak,
m: 5/VGP, 2. 2. 2019,
Andreja Strajnar,
Martinja vas pri Mokronogu 46,
8230 Mokronog.
Tel.: 041/484-242.

Kratkodlaki vajmeranec (SLRWpk):

O: tuj plemenjak,
m: 5/JZP, 27. 1. 2019,
Borut Lončar,
Lepa njiva 126, 3325 Šoštanj.
Tel.: 051/818-988.

Nemški prepeličar (SLRPr):

O: 5/1, m: 5/1, 30. 1. 2019,
Vinko Otorepec,
Vrbje 10, 3310 Žalec.
Tel.: 041/809-143.

O: 5/1, m: 5/1, 6. 2. 2019,

Rok Gaberšek,
Pod Klancem 8, 1235 Radomlje.
Tel.: 070/817-269.

Labradorec (SLRLR):

O: tuj plemenjak, m: 5/LPR, 19.
2. 2019,
Benjamin Šinigoj.
Tel.: 041/415-863.

Kinološka zveza Slovenije

ZVEZA LOVSKIH DRUŽIN GORICA -
NOVA GORICA

organizira

TEČAJ OSNOVNEGA ŠOLANJA LOVSKIH PSOVI VP-1 in VP-2 z zaključnim izpitom

Tečaj je namenjen šolanju mladih psov. Tečaj bo po dogovoru tečajnikov potekal dvakrat na teden v večernem času.

Za člane lovskih družin, ki so članice ZLD Gorica, bo tečaj brezplačen, za preostale udeležence pa bo cena za udeležbo 130 evrov.

Tečaj se bo začel s teoretičnim delom v soboto, 28. februarja 2019, ob 18. uri v Novi Gorici na Prešernovi 17. Rok prijave: do 22. februarja 2019.

Za dodatne informacije pokličite tajništvo zveze na telefonsko številko 031/701-901.

Komisija za lovsko kinologijo pri ZLD Gorica

SLOVArMS

Lovska trgovina SloVArms d.o.o.

www.slovarms.si

DIVAČA, Kraška cesta 67, Pon.-Pet.: 14:00 - 19:00

Tel.: 05 620 2208, 041 403 656 Sobota: 09:00 - 13:00

E-naslov: info@slovarms.si

SWAROVSKI OPTIK
Verney-Carron
RÖWA Rößler | AUSTRIA
TITAN 6
SAUER
STASSER
DDoptics Prazisions Optik
GRS
ShooterKing
TIKKA
ISSC
Leica
Blaser
ZEISS
Vixen
MAUSER
PULSAR
REX zero1
HAWKE
ENDURANCE 30 WA 2.5-10x50
ŠIROK IZBOR NOČNE OPTIKE IN TERMORIZIJE
Bering OPTICS
ARMSIGHT

STRELNI DALJNOGLEDI BSA

BSA 1,5 - 6 X 42 IR

195,00 €

BSA 2,5 - 10 X 50 IR

225,00 €

BSA 3 - 12 X 56 IR

243,00 €

BSA 1 - 4 X 24 IR

širokokoten

195,00 €

Dobra vidljivost v mraku, na odsun stabilen nemški 4 A križ z nastavljivo osvetlitvijo pike, široko vidno polje, vodotesen, polnjen z nitrogenom, premer cevi 30 mm, izredno ugodna cena so osnovne značilnosti teh na ameriškem trgu zelo popularnih strelnih daljnogledov.

Informacije in naročila: BELUGA d.o.o., tel. 01 25 10 880 ali 041 72 60 11, info@beluga.si, www.beluga.si

ZIMSKI LOVSKI KOMPLET

NEPREMOČLJIV, NEPREPIHLJIV, NEŠUMEČ

Komplet je narejen za lov pri zelo nizkih temperaturah. Je izredno udoben in dokaj lahek. Zunanja in notranja stran sta iz naravnih materialov, podloga in membrana pa iz najboljših materialov za toplotno izolacijo, vodotesnost in neprepiljivost. Zaradi njegove funkcionalnosti ga boste radi nosili tudi v vsakdanjem življenju.

Cena kompleta: **262,00 EUR**

Jakna: **172,00 EUR**

Hlače: **131,00 EUR**

INFORMACIJE IN NAROČILA

BELUGA, d.o.o., LJUBLJANA; Tel.: 01/25 10 880 ali 041/72 60 11